

1	Garantie	5	5.9	Elektrische raamschakelaar	39
2	Inleiding	7	5.10	Elektrisch instelbare buitenspiegels	39
2.1	Algemeen	8	5.11	Diesel tanken	40
2.2	Milieu-instructies	8	5.12	AdBlue	40
3	Veiligheid	11	6	Camper opstellen	41
3.1	Brandveiligheid	11	6.1	Handrem	41
3.1.1	Voorkomen van brand	11	6.2	Opstap	41
3.1.2	Brandbestrijding	11	6.3	Oprijblokken	41
3.1.3	Bij brand	11	6.4	Steunen	42
3.2	Algemeen	12	6.4.1	Algemene instructies	42
3.3	Verkeersveiligheid	13	6.4.2	Hefsteunen	42
3.4	Gebruik van een aanhanger	14	6.5	230-V-aansluiting	43
3.5	Gasinstallatie	14	6.6	Koelkast	43
3.5.1	Algemene instructies	14	7	Wonen	45
3.5.2	Gasflessen	16	7.1	Deuren	45
3.6	Elektrische installatie	16	7.1.1	Bestuurdersdeur, ingangsdeur, buiten	45
3.7	Waterinstallatie	17	7.1.2	Ingangsdeur, binnen	46
4	Voor het rijden	19	7.1.3	Ingangsdeur, binnen (deurgreep halfmond)	46
4.1	Eerste ingebruikname	19	7.1.4	Bestuurdersdeur, binnen (I-model)	47
4.2	Kentekenbewijs	19	7.1.5	Hor aan de ingangsdeur, uittrekbaar	47
4.3	Bijlading	20	7.2	Service luiken	47
4.3.1	Begrippen	21	7.2.1	Klepslot, ellipsvormig	48
4.3.2	Berekening van de bijlading	23	7.3	Ventileren	49
4.3.3	Voertuig juist beladen	24	7.4	Ramen	49
4.3.4	Garage achter/opbergruimte achter	26	7.4.1	Schuifraam zonder vergrendeling	50
4.3.5	Fietsenrek	26	7.4.2	Uitzetbaar raam met automatische uitzetters	50
4.4	Opstap	27	7.4.3	Verduisteringsrollo en rolhor	52
4.5	Vouwverduistering voor voor- en zijruiten	28	7.4.4	Dakraam met draaibare uitzetters	53
4.6	Verduisteringsgordijn voor bestuurderscabine	29	7.4.5	Vouwverduistering en hor	54
4.7	PVC-vloerbedekking	29	7.5	Dakluiken	55
4.8	Televisie	29	7.5.1	Dakluik met kliksluiting	56
4.9	Strengblokkering (I-model)	30	7.5.2	Heki-dakluik (mini en midi)	57
4.10	Motorkap (I-model)	30	7.6	Tafels	59
4.11	Ruitenwisservloeistof vullen (I-model)	31	7.6.1	Hangtafel met scharnier-steunpoot	59
4.12	Motoroliepeil controleren (I-model)	32	7.6.2	Heftafel	60
4.13	Sneeuwkettingen	32	7.7	Lampen	61
4.14	Verkeersveiligheid	33	7.7.1	LED-lamp (I-model)	61
5	Tijdens de rit	35	7.8	TV-installatie	61
5.1	Rijden met de camper	35	7.9	TV-installatie (flatscreen boven zitbank)	63
5.2	Rijsnelheid	36	7.10	Bedden	63
5.3	Remmen	36	7.10.1	Alkoofbed	63
5.4	Veiligheidsgordels	37	7.10.2	Hefbed	64
5.4.1	Veiligheidsgordel juist dragen	37	7.10.3	Stapelbed	66
5.5	Bestuurdersstoel en passagiersstoel	37	7.10.4	Vast bed (gasdrukveer)	67
5.6	Hoofdsteunen	37			
5.7	Opstelling van de zitplaatsen	38			
5.8	Tablethouder	38			

7.10.5	Ligvlak éénpersoonsbedden in achterste gedeelte	68	10.2.6	Veiligheids-/aftapventiel	103
7.11	Zitgroepen ombouwen om te slapen	68	10.2.7	Wandschoorsteen	105
7.11.1	Middelste zitgroep	68	10.2.8	Elektrische vloerverwarming	105
7.11.2	Zitbank voor met langszitbank	69	10.3	Kookplaat	106
7.11.3	Zitbank voor met langszit	70	10.3.1	Gaskooktoestel	106
7.11.4	Zitbank voor (noodbed)	71	10.3.2	Gasbakoven met grill (Thetford Duplex)	108
8	Gasinstallatie	73	10.3.3	Afzuigkap (circulatielucht)	109
8.1	Algemeen	73	10.4	Koelkast	110
8.2	Gasflessen	74	10.4.1	Koelkast-ventilatioerooster	110
8.3	Gasverbruik	75	10.4.2	Gebruik (Thetford)	111
8.4	Gasflessen vervangen	76	10.4.3	Vergrendeling van de koelkastdeur	113
8.5	Gasafsluitkranen	77	11	Sanitaire inrichting	115
9	Elektrische installatie	79	11.1	Watervoorziening, algemeen	115
9.1	Algemene veiligheidsinstructies	79	11.2	Watertank	116
9.2	Begrippen	79	11.2.1	Drinkwatervulopening met deksel	116
9.3	12-V-boordnet	80	11.2.2	Waterinstallatie vullen	116
9.3.1	Woonruimteaccu	81	11.2.3	Water bijvullen	118
9.3.2	Accu's laden via 230-V-voorziening	82	11.2.4	Waterhoeveelheid voor rijden verminderen	118
9.3.3	Accu's laden via voertuigmotor	82	11.2.5	Water aftappen	119
9.3.4	Startaccu laden	83	11.2.6	Waterinstallatie leegmaken	119
9.4	Elektroblok (EBL 119)	84	11.2.7	Inbouwplaats van het veiligheids-/aftapventiel	120
9.4.1	Accu-scheidingsschakelaar	85	11.3	Afvalwatertank	121
9.4.2	Accu-keuzeschakelaar	85	11.4	Toiletruimte	122
9.4.3	Accubewaking	86	11.5	Vario-toiletruimte	123
9.4.4	Acculading	86	11.6	Toilet	124
9.5	Paneel (LT 100)	87	11.6.1	Thetford-toilet	124
9.5.1	Hoofdschakelaar 12 V	87	11.6.2	Fecaliëntank leegmaken	126
9.5.2	LED-schaal voor accuspanning	88	11.6.3	Wintergebruik	127
9.5.3	LED-schaal voor tankniveau	89	11.6.4	Tijdelijke stilstand	127
9.6	230-V-boordnet	90	12	Verzorging	129
9.6.1	230-V-aansluiting (CEE-contactdoos)	90	12.1	Uitwendige verzorging	129
9.6.2	230-V-voorziening aansluiten	90	12.1.1	Algemeen	129
9.7	Zekeringen	92	12.1.2	Wassen met hogedrukreiniger	129
9.7.1	Zekeringen 12 V	92	12.1.3	Voertuig wassen	130
9.7.2	Zekering 230 V	94	12.1.4	Vensterruiten uit plexiglas	130
10	Inbouwapparatuur	95	12.1.5	Onderkant	131
10.1	Algemeen	95	12.1.6	Opstap	131
10.2	Verwarming/ warmwatervoorziening	96	12.2	Inwendige verzorging	131
10.2.1	Modeluitvoeringen met gasafvoerschoorsteen aan de rechter voertuigkant	96	12.3	Waterinstallatie	132
10.2.2	Veiligheidsschakelaar	97	12.3.1	Watertank reinigen	132
10.2.3	Juist verwarmen	97	12.3.2	Waterleidingen reinigen	133
10.2.4	Verwarming en warmwatervoorziening (Truma Combi)	98	12.3.3	Waterinstallatie ontsmetten	134
10.2.5	Heteluchtverwarming en boiler met digitaal bedieningspaneel CP plus	99	12.4	Afvalwatertank	134
			12.5	Afzuigkap (circulatielucht)	134
			12.5.1	Winterverzorging	135
			12.5.2	Vorbereidingen	135
			12.5.3	Wintergebruik	136
				Na het winterseizoen	136

12.6	Stilstand	136	15	Storingsopsporing	153
12.6.1	Tijdelijke stilstand	136	15.1	Hoofdstukoverzicht	153
12.6.2	Stilstand in de winter	138	15.2	Reminstallatie	153
12.6.3	Ingebruikname van het voertuig na tijdelijke stilstand of na stilstand in de winter	139	15.3	Elektrische installatie	153
13	Onderhoud	141	15.4	Gasinstallatie	155
13.1	Inspectiewerkzaamheden	141	15.5	Kookplaat	156
13.2	Onderhoudswerkzaamheden	141	15.6	Afzuigkap	156
13.3	Vervangen van gloeilampen, buiten	141	15.7	Verwarming/boiler	156
13.3.1	Verlichting front	142	15.8	Koelkast	158
13.3.2	Verlichting achter	144	15.9	Watervoorziening	159
13.4	Vervangen van gloeilampen, binnen	144	15.10	Opbouw	160
13.4.1	LED-lampen	145	16	Technische gegevens	161
13.5	Reserveonderdelen	145	16.1	Afmetingen en toegestaan aantal personen	161
13.6	Typeplaatje	146	17	Nuttige tips	163
13.7	Waarschuings- en aanwijzingsstickers	146	17.1	Verkeersbepalingen in het buitenland	163
14	Wielen en banden	147	17.2	Hulp op de Europe se wegen	163
14.1	Algemeen	147	17.3	Gasvoorziening in Europese landen	164
14.2	Keuze van de banden	148	17.4	Bepalingen m.b.t. tol in Europese landen	164
14.3	Aanduidingen op de band	149	17.5	Tips voor veilig overnachten onderweg	165
14.4	Omgang met banden	149	17.6	Tips voor winterkampeers ders	165
14.5	Aandraaimoment	149	17.7	Reischecklists	166
14.6	Bandenspanning	150			

Garantiebewijs

Voertuiggegevens

Model:

Autofabrikant/motorsoort:

Serienummer:

Overnamedatum:

Aflevering van kentekenbewijs:

Gekocht bij firma:

Einde garantietijd:

Sleutelnummer:

Chassisnummer:

Geadresseerde:

Naam, voornaam:

Straat, huisnummer:

Postcode, plaats:

Stempel en handtekening van de handelaar

Wijzigingen in constructie, uitrusting en omvang van de levering blijven voorbehouden. Er worden ook speciale uitvoeringen vermeld, die niet standaard bij de levering zijn inbegrepen. De beschrijvingen en afbeeldingen in deze brochure horen niet bij één bepaald model. Voor alle details is alleen de bijbehorende uitvoeringslijst geldig.

Voor ingebruikname deze gebruiksaanwijzing volledig lezen!

De gebruiksaanwijzing altijd in het voertuig meenemen. Alle veiligheidsbepalingen ook meegeven aan andere gebruikers.

- Het niet inachtnemen van dit teken kan personen in gevaar brengen.

- Het niet inachtnemen van dit teken kan leiden tot beschadigingen aan het voertuig.

- Dit teken verwijst naar aanbevelingen of bijzonderheden.

- Dit teken verwijst naar milieubewust handelen.

Bij uw camper ontvangt u een map met de volgende voertuigdocumenten:

- Gebruiksaanwijzingen en inbouw instructies van verschillende inbouwapparatuur
- Compleet documentatiepakket van de fabrikant van het chassis
- Proefcertificaat voor gasinstallaties conform Duitse bepalingen

Deze gebruiksaanwijzing bevat secties, waarin uitrustingen van een bepaald model of speciale uitvoeringen zijn beschreven. Deze secties zijn niet extra gekenmerkt. Het is mogelijk dat uw voertuig niet is uitgerust met deze speciale uitvoeringen. De uitrusting van uw voertuig kan daarom bij sommige afbeeldingen en beschrijvingen afwijken.

Anderzijds kan uw voertuig zijn uitgerust met andere speciale uitvoeringen, die niet worden beschreven in deze gebruiksaanwijzing.

De speciale uitvoeringen zijn alleen dan beschreven als hierbij een nadere uitleg nodig is.

De apart bijgevoegde gebruiksaanwijzingen in acht nemen.

- De aanwijzingen "rechts", "links", "voor", "achter" zijn gerelateerd aan de rijrichting.
- Alle maten en gewichten zijn "circa"-gegevens.

Loopt het voertuig schade op door het niet inachtnemen van de in deze gebruiksaanwijzing aangegeven instructies, dan komt uw recht op garantie te vervallen.

Onze voertuigen worden voortdurend verder ontwikkeld. Wij vragen om uw begrip dat wijzigingen in vorm, uitrusting en techniek zijn voorbehouden. Uit de inhoud van deze gebruiksaanwijzing kunnen om deze redenen geen claims door de fabrikant worden aanvaard. Beschreven zijn de uitrustingen die tot op het moment van in druk gegeven bekend zijn.

Overname, vertaling en veeleenvoudiging, ook van uittreksels, is zonder schriftelijke toestemming van de fabrikant niet toegestaan.

2.1 Algemeen

De camper is een product van Capron GmbH.

Het voertuig is gebouwd volgens de stand de techniek en de erkende veiligheidstechnische regels. Desondanks kunnen personen letsel oplopen of het voertuig beschadigd worden, als de veiligheidsinstructies in deze gebruiksaanwijzing niet in acht genomen worden.

Het voertuig voor eerste ingebruikname voorzien van de wettelijk verplichte uitrusting (bijv. verbandtrommel, waarschuwingsvest, gevarendriehoek enz.). Bij reizen naar het buitenland de overeenkomstige voorschriften voor de uitrusting in acht nemen.

Het voertuig alleen in technisch onberispelijke staat gebruiken. De gebruiksaanwijzing in acht nemen.

Storingen, die de veiligheid van personen of van het voertuig aantasten, meteen door vaklieden laten verhelpen. Om verdere schade te voorkomen bij storingen de schademinimaliseringsplicht van de gebruiker in acht nemen.

De reminstallatie en gasinstallatie van het voertuig alleen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren en repareren.

Veranderingen aan de opbouw mogen alleen worden aangebracht met toestemming van de fabrikant.

Het voertuig is uitsluitend bedoeld voor het transport van personen. Reisbagage en toebehoren mogen niet zwaarder zijn dan de technisch toegelaten totale massa.

Houdt u zich aan de door de fabrikant voorgeschreven termijnen voor keuring en inspectie.

2.2 Milieu-instructies

- ▷ Verstoor de rust in de natuur niet en houd de natuur schoon.
- ▷ In principe geldt: Afvalwater in iedere vorm en huisvuil horen niet thuis in de straatgoot of in de vrije natuur.
- ▷ Afvalwater aan boord alleen opvangen in de afvalwatertank of desnoods in andere daarvoor geschikte reservoirs.
- ▷ Afvalwatertank en fecaliëntank alleen leegmaken op daarvoor aangegeven sanitairstations op campings of staanplaatsen. Bij verblijf in steden en gemeentes de regelgeving bij de staanplaatsen in acht nemen of naar sanitairstations vragen.
- ▷ Maak de afvalwatertank zo vaak mogelijk leeg, ook wanneer deze nog niet helemaal vol zit (hygiëne).
Afvalwatertank en evt. aftapleiding zo mogelijk na het leegmaken met vers water uitspoelen.
- ▷ Laat de fecaliëntank niet te vol raken. De fecaliëntank onmiddellijk leegmaken wanneer het controlelampje oplicht of eerder.
- ▷ Huisvuil ook op reis sorteren in glas, blik, plastic en groen afval. Bij de betreffende gastgemeente vragen naar de afvalverwerkingsmogelijkheden. Huisvuil mag niet worden gedeponeerd in de vuilnisbakken op parkeerplaatsen.
- ▷ De afvalbakken zo vaak mogelijk in de tonnen of containers leegmaken, die daarvoor zijn bedoeld. Zo kunnen onaangename luchtjes worden vermeden en blijft er niet te veel afval aan boord.

- ▷ Voertuigmotor bij stilstand niet onnodig laten draaien. Een koude motor stoot in stationaire gang zeer veel schadelijke stoffen uit. De bedrijfstemperatuur van de motor wordt het snelst bereikt door te rijden.
- ▷ Voor het toilet milieuvriendelijke en biologisch goed afbreekbare chemische producten gebruiken in geringe doseringen.
- ▷ Voor langere verblijven in steden en gemeentes parkeerplaatsen opzoeken die speciaal voor campers zijn aangewezen. Bij de betreffende stad of gemeente naar parkeermogelijkheden informeren.
- ▷ Staanplaatsen altijd in schone toestand achterlaten.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan belangrijke veiligheidsinstructies. De veiligheidsinstructies dienen ter bescherming van personen en voorwerpen.

De instructies hebben betrekking op:

- de brandveiligheid en het handelen bij brand
- de omgang met het voertuig in het algemeen
- de verkeersveiligheid van het voertuig
- het gebruik van een aanhanger
- de gasinstallatie van het voertuig
- de elektrische installatie van het voertuig
- de waterinstallatie van het voertuig

3.1 Brandveiligheid

3.1.1 Voorkomen van brand

- ▶ Kinderen nooit alleen in het voertuig laten.
- ▶ Brandbare materialen weg houden van verwarmings- en kookapparaten.
- ▶ Nooit draagbare verwarmings- of kookapparaten gebruiken.
- ▶ Alleen geautoriseerde vaklieden mogen de elektrische installatie, de gasinstallatie of de inbouwapparatuur wijzigen.

3.1.2 Brandbestrijding

- ▶ In het voertuig altijd een poederbrandblusser meenemen. De brandblusser moet toegelaten en gekeurd zijn en altijd voor het grijpen liggen.
- ▶ De brandblusser is niet bij de levering inbegrepen.
- ▶ De brandblusser regelmatig door geautoriseerde vaklieden laten controleren. Keuringsdatum in acht nemen.
- ▶ In de buurt van de kookplaat altijd een blusdeken klaar houden.

3.1.3 Bij brand

- ▶ Alle inzittenden evacueren.
- ▶ Elektrische voorziening uitschakelen en van het elektriciteitsnet isoleren.
- ▶ Hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.
- ▶ Alarm slaan en brandweer roepen.
- ▶ Brand bestrijden, indien dit zonder risico mogelijk is.

- ▷ Van de plaats en de bediening van de nooduitgangen op de hoogte stellen.
- ▷ Vluchtwegen vrijhouden.
- ▷ Gebruiksaanwijzing van de brandblusser in acht nemen.

Als nooduitgangen gelden alle ramen en deuren, die voldoen aan de volgende criteria:

- Naar buiten openend of verschuivend in horizontale richting
- Openingshoek ten minste 70°
- Diameter van de kozijndagmaat ten minste 450 mm
- Afstand tot de voertuigbodem maximaal 950 mm

3.2 Algemeen

- ▶ De zuurstof binnen in het voertuig wordt door ademen of door het gebruik van op gas werkende inbouwapparaten verbruikt. Daarom moet de verbruikte lucht voortdurend worden ververs. Met het oog hierop zijn in het voertuig kunstmatige ventilatieopeningen (bijv. dakluiken met kunstmatige ventilatie) ingebouwd. Kunstmatige ventilatieopeningen noch van binnen noch van buiten afdekken, bijv. met een wintermat, of dichtzetten. Kunstmatige ventilatieopeningen vrijhouden van sneeuw en bladeren. Er dreigt verstikkingsgevaar door een verhoogd CO₂-gehalte.
- ▶ Opbergruimten en garages achter mogen niet als slaappleatsen of als onderkomen voor personen of dieren gebruikt worden. Deze ruimten worden niet automatisch geventileerd. Er bestaat verstikkingsgevaar door te weinig zuurstof en afvoerlucht van de verwarming.
- ▶ Let op de doorgangshoogte van de deuren.

- ▷ Voor de inbouwapparatuur (verwarming, kookplaat, koelkast enz.) alsmede voor het basisvoertuig (motor, remmen enz.) zijn de betreffende gebruiksaanwijzingen en bedieningshandleidingen maatgevend. Absoluut in acht nemen.
- ▷ Als er toebehoren of speciale uitvoeringen worden aangebouwd, kunnen de afmetingen, het gewicht alsmede het rijgedrag van het voertuig veranderen. De aanbouwonderdelen moeten deels in de voertuigpapieren worden geregistreerd.
- ▷ Alleen velgen en banden gebruiken, die voor het voertuig zijn toegelaten. Informatie over de grootte van de toegelaten velgen en banden ontleen aan de voertuigpapieren of bij de geautoriseerde dealers en servicepunten opvragen.
- ▷ Bij het parkeren van het voertuig de handrem vast aantrekken.
- ▷ Voertuigluid bij deels geïntegreerde modellen niet betreden.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig absoluut alle deuren, serviceluiken en ramen sluiten.
- ▷ Wettelijk verplichte uitrusting (bijv. verbandtrommel, waarschuwingsvest, gevarendriehoek enz.) altijd meenemen. Bij reizen naar het buitenland gelden de overeenkomstige voorschriften van het gastland.
- ▷ Met het voertuig pas op de openbare weg rijden, als de chauffeur een voor deze voertuigklasse geldig rijbewijs bezit.
- ▷ Bij de verkoop van het voertuig alle gebruiksaanwijzingen van het voertuig en de inbouwapparatuur meegeven aan de nieuwe eigenaar.

3.3 Verkeersveiligheid

- ▶ Voor het begin van de rit de werking van signalerings- en verlichtingsinrichting, de besturing en de remmen controleren.
- ▶ Na langere stilstand (ca. 10 maanden) reminstallatie en gasinstallatie door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Voor het begin van de rit en ook na korte ritonderbrekingen controleren of de opstap volledig is ingeklapt.
- ▶ Voor het begin van de rit het hefbed beveiligen.
- ▶ Voor het begin van de rit alle draaibare stoelen in de rijrichting draaien en vergrendelen. Tijdens de rit moeten de draaibare stoelen in de rijrichting vergrendeld blijven.
- ▶ Voor het begin van de rit de televisie veilig opbergen.
- ▶ Tijdens de rit mogen personen zich alleen ophouden op de toegelaten zitplaatsen (zie hoofdstuk 5). Het toegelaten aantal zitplaatsen kan worden afgeleid uit de voertuigpapieren.
- ▶ Op zitplaatsen geldt de verplichting tot het dragen van veiligheidsgordels.
- ▶ Voor de rit de gordels omdoen en tijdens de rit omlaten.
- ▶ Het oponthoud in de alkoof is tijdens de rit verboden.
- ▶ Bij kinderen altijd gebruik maken van beveiligingen, die voor de betreffende lichaamslengte en het gewicht zijn voorgeschreven.
- ▶ Kinderbeveiligingssystemen uitsluitend op de daarvoor bestemde zitplaatsen bevestigen. Alleen naar voren gerichte kinderbeveiligingssystemen zijn toegestaan.
- ▶ Het basisvoertuig betreft een kleine vrachtwagen. Rijstijl dienovereenkomstig aanpassen.
- ▶ Bij onderdoorgangen, tunnels e.d. rekening houden met de totale hoogte van het voertuig (inclusief daklasten).
- ▶ In de winter moet voor het begin van de rit het dak sneeuw- en ijsvrij zijn.
- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken (zie sectie 14.6).
- ▶ De verwarming niet gebruiken op tankstations. Explosiegevaar!
- ▶ De verwarming niet gebruiken in gesloten ruimten. Verstikkingsgevaar!

- ▷ Voor het begin van de rit de bijlading in het voertuig gelijkmatig verdelen (zie hoofdstuk 4).
- ▷ Bij het beladen van het voertuig en bij ritonderbrekingen, als er bijv. bagage of levensmiddelen worden bijgeladen, rekening houden met de technisch toegelaten totale massa en de toelaatbare asbelastingen (zie voertuigpapieren).
- ▷ Voor het begin van de rit de kastdeuren, deur van toiletruimte, alle laden en luiken sluiten. De deurbeveiliging van de koelkast vergrendelen.
- ▷ Voor het begin van de rit ramen en dakluiken sluiten.
- ▷ Voor het begin van de rit alle serviceluiken sluiten en de sloten van de luiken vergrendelen.
- ▷ Voor het begin van de rit externe steunen verwijderen.

- ▷ Voor het begin van de rit de antenne in de parkeerstand brengen.
- ▷ Bij de eerste rit en altijd na het vervangen van een wiel de wielschroeven/wielmoeren na 50 km aandraaien. Later van tijd tot tijd controleren op goed vastzitten. Aandraaimoment zie hoofdstuk 14.
- ▷ Banden mogen niet ouder zijn dan 6 jaar omdat het materiaal mettertijd broos wordt (zie hoofdstuk 14).
- ▷ Banden, wielophanging en besturing zijn blootgesteld aan een bijkomende belasting, als er sneeuwkettingen zijn gemonteerd. Met sneeuwkettingen langzaam (maximaal 50 km/u) en alleen over straten rijden die volledig met sneeuw zijn bedekt. Het voertuig kan anders beschadigd worden.

3.4 Gebruik van een aanhanger

- ▶ Bij het aan- of afkoppelen van een aanhanger is voorzichtigheid geboden. Ongeval- en verwondingsgevaar!
- ▶ Tijdens het rangeren voor het aan- of afkoppelen mag niemand zich tussen het trekvoertuig en de aanhanger bevinden.

3.5 Gasinstallatie

3.5.1 Algemene instructies

- ▶ De gebruiker van de gasinstallatie is verantwoordelijk voor het laten uitvoeren van periodieke controles en het in acht nemen van de onderhoudsintervallen.
- ▶ Voor het begin van de rit, bij het verlaten van het voertuig of als de gas-toestellen niet gebruikt worden, alle gasafsluitkranen en de hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten.
- ▶ Bij het tanken, op veerboten en in de garage moeten alle op gas werkende apparaten uitgeschakeld zijn (al naargelang uitvoering: verwarming, kookplaat, bakoven, grill, koelkast). Explosiegevaar!
- ▶ Wanneer een op gas werkend apparaat wordt gebruikt, het apparaat niet in gesloten ruimtes (bijv. garages) in gebruik nemen. Vergiftigings- en verstikkingsgevaar!
- ▶ De gasinstallatie alleen door een geautoriseerde werkplaats laten onderhouden, repareren of wijzigen.
- ▶ De gasinstallatie voor de ingebruikname en conform de nationale bepalingen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren. Dit geldt ook voor niet aangemelde voertuigen. Bij wijzigingen aan de gasinstallatie de gasinstallatie meteen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Ook de gasdrukregelaar, de gasslangen en de gasafvoerbuizen moeten worden gecontroleerd. De gasdrukregelaar en de gasslangen moeten overeenkomstig de nationaal vastgestelde periodes (maximaal na 10 jaar) worden vervangen. De eigenaar van het voertuig is verantwoordelijk voor het initiatief van de maatregel.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie (gaslucht, hoog gasverbruik) bestaat explosiegevaar! Onmiddellijk de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. Ramen en deuren openen en goed ventileren.

- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie: Niet roken, geen open vuur en geen elektrische apparaten (lichtschakelaar enz.) bedienen. Dichtheid gasvoerende delen en leidingen met lekzoek-spray controleren. Niet met open vuur controleren.
- ▶ Op inwendige aansluitstukken mogen alleen de daarvoor bestemde apparaten aangesloten zijn. Een apparaat niet buiten het voertuig gebruiken wanneer het op een inwendig aansluitstuk is aangesloten.
- ▶ Verwarmen tijdens de rit is verboden.
- ▶ Koken tijdens de rit is verboden.
- ▶ Voor ingebruikname van de kookplaat voor een toereikende ventilatie zorgen. Raam of dakluik openen.
- ▶ Kooktoestellen en bakovens op gas niet gebruiken voor verwarmingsdoeleinden.
- ▶ Als er meerdere gastoestellen voorhanden zijn, dan is voor ieder apparaat een gasafsluitkraan vereist. Wanneer gastoestellen niet worden gebruikt, moet de betreffende gasafsluitkraan worden gesloten.
- ▶ Ontstekingsbeveiligingen moeten na uitgaan van de gasvlam binnen een minuut sluiten. Daarbij is een klik te horen. Werking zo nu en dan controleren.
- ▶ De ingebouwde gastoestellen zijn uitsluitend ontworpen voor gebruik met propaangas, butaangas of een mengsel van beide gassen. De gasdrukregelaar alsmede alle ingebouwde gastoestellen zijn ontworpen voor een bedrijfsdruk van 30 mbar.
- ▶ Propaangas is gasvormig tot -42 °C, butaangas daarentegen slechts tot 0 °C. Bij lagere temperaturen is er geen gasdruk meer aanwezig. Butaangas is niet geschikt voor gebruik in de winter.
- ▶ De gaskast is door zijn functie en constructie een ruimte met opening naar buiten. De standaard ingebouwde kunstmatige ventilatie nooit afdekken of dichtzetten. Ontsnappend gas kan anders niet naar buiten worden weggeleid.
- ▶ De gaskast mag niet als opbergruimte worden gebruikt.
- ▶ De gaskast beveiligen tegen de toegang van onbevoegden. Daarvoor de toegang afsluiten.
- ▶ De hoofdafsluitkraan op de gasfles moet toegankelijk zijn.
- ▶ Alleen apparaten op gas (bijv. gasgrill) aansluiten die voor een gasdruk van 30 mbar zijn bedoeld.
- ▶ De gasafvoerbuis moet aan de verwarming en aan de schoorsteen goed afsluiten en stevig vastzitten. De gasafvoerbuis mag niet beschadigd zijn.
- ▶ De rookgassen moeten onbelemmerd naar buiten kunnen stromen en de verse lucht moet onbelemmerd toe kunnen treden. Daarom de gasafvoerschoorsteen en inlaatopeningen schoon houden en vrijhouden (bijv. van sneeuw en ijs). De onderrand van het voertuig mag niet met flappen of door sneeuwwallen worden afgesloten.

3.5.2 Gasflessen

- ▶ Volle of lege gasflessen buiten het voertuig alleen met gesloten hoofdafsluitkraan en voorzien van beschermkap hanteren.
- ▶ Gasflessen alleen in de gaskast meenemen.
- ▶ Gasflessen in de gaskast verticaal plaatsen.
- ▶ Gasflessen beveiligd tegen draaien en kantelen vastbinden.
- ▶ Gasslang spanningsvrij op de gasfles aansluiten.
- ▶ Als de gasflessen niet op de gasslang zijn aangesloten, altijd de beschermkap aanbrengen.
- ▶ Hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten voordat de gasdrukregelaar of de gasslang van de gasfles wordt verwijderd.
- ▶ Afhankelijk van de aansluiting de gasslang met de hand of een geschikte speciale sleutel van de gasfles afschroeven. Schroef de slang vervolgens weer op de fles. De schroefverbinding van de gasfles heeft meestal een linkse schroefdraad. **Niet** te vast aandraaien.
- ▶ Voor het gebruik in voertuigen uitsluitend een speciale gasdrukregelaar met veiligheidsventiel gebruiken. Andere gasdrukregelaars zijn niet toegelaten en voldoen niet aan de hoge eisen.
- ▶ Bij temperaturen onder 5 °C ijsbestrijdingsinstallatie (Eis-Ex) voor gasdrukregelaar gebruiken.
- ▶ Alleen gasflessen van 11 kg of 5 kg gebruiken. Campinggasflessen met ingebouwd terugslagventiel (blauwe flessen met een inhoud van max. 2,5 resp. 3 kg) mogen in uitzonderingsgevallen met een veiligheidsventiel worden gebruikt.
- ▶ Voor buitengasflessen zo kort mogelijke slangen gebruiken (max. 150 cm).
- ▶ Blokkeer nooit de ventilatieopeningen in de vloer onder de gasflessen.

3.6 Elektrische installatie

- ▶ Alleen vaklieden aan de elektrische installatie laten werken.
- ▶ Voordat er werkzaamheden worden uitgevoerd aan de elektrische installatie, alle apparaten en lichten uitschakelen, de accu afklemmen en het voertuig van het net scheiden.
- ▶ Alleen originele zekeringen met juiste waarden gebruiken.
- ▶ Defecte zekeringen alleen vervangen, als de foutoorzaak bekend en verholpen is.
- ▶ Zekeringen nooit overbruggen of repareren.

3.7 Waterinstallatie

- ▶ Staand water in de watertank of in waterleidingen wordt na korte tijd ondrinkbaar. Daarom voor ieder gebruik van het voertuig de waterleidingen en de watertank grondig reinigen. Na ieder gebruik van het voertuig de watertank en alle waterleidingen volledig leegmaken.
- ▶ Bij stilstand van meer dan één week de waterinstallatie vóór het gebruik van het voertuig ontsmetten (zie hoofdstuk 12).

- ▷ Als het voertuig gedurende meerdere dagen niet wordt gebruikt of bij vorstgevaar niet wordt verwarmd, de totale waterinstallatie leegmaken. Zorg ervoor dat de 12-V-voorziening op het paneel is uitgeschakeld. De waterpomp loopt anders warm en kan beschadigd worden. De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Zo kunnen vorstschade aan de inbouwapparatuur, vorstschade aan het voertuig en afzettingen in watervoerende componenten worden vermeden.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staat belangrijke informatie over wat u voor het begin van de rit in acht moet nemen en welke handelingen u voor de rit moet uitvoeren.

De instructies hebben betrekking op:

- de eerste ingebruikname
- het kentekenbewijs
- de bijlading en de berekening hiervan
- de juiste belading van het voertuig en het fietsenrek
- het gebruik van een aanhanger
- het in- en uitklappen van de opstap
- de PVC-vloerbedekking
- het opbergen van de televisie
- het gebruik van de strengblokkering
- het openen van de motorkap
- het vullen van ruitenwisservloeistof
- het controleren van het motoroliepeil
- het gebruik van sneeuwkettingen

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u een checklist, waarin de belangrijkste punten nog eens zijn samengevat.

4.1 Eerste ingebruikname

- ▷ Bij de eerste rit en altijd na het vervangen van een wiel de wielschroeven/wielmoeren na 50 km aandraaien. Later van tijd tot tijd controleren op goed vastzitten. Aandraaimoment zie hoofdstuk 14.

Bij de camper wordt een sleutelset met sleutels voor het basisvoertuig en sleutels voor de opbouw geleverd.

Altijd een reservesleutel bewaren buiten het voertuig. Het betreffende sleutelnummer noteren. Bij verlies kunnen onze geautoriseerde dealers en werkplaatsen u verder helpen.

4.2 Kentekenbewijs

Uw camper moet voorzien zijn van een kentekenbewijs. De nationale bepalingen met betrekking tot het kentekenbewijs in acht nemen.

Houd er rekening mee, dat in sommige landen naast het EU-nummerbord een aparte landensticker verplicht is.

4.3 Bijlading

- ▶ Het overladen van het voertuig en een verkeerde bandenspanning kunnen het klappen van de banden tot gevolg hebben. Het voertuig kan uit controle raken (zie sectie 14.6).
- ▶ In de voertuigpapieren staat de technisch toegelaten totale massa of de massa inclusief in de fabriek aangebrachte speciale uitvoering (de daadwerkelijke massa) vermeld, maar niet het gewicht van het beladen voertuig (zie sectie 4.3.1). Voor uw eigen veiligheid raden wij aan het beladen voertuig (met alle voorwerpen en personen die op reis in het voertuig mee getransporteerd worden) voor het begin van de rit op een weegbrug te wegen.
- ▶ De snelheid aan de bijlading aanpassen. Bij zware bijlading wordt de remweg langer.

- ▷ De in de voertuigpapieren opgegeven technisch toegelaten totale massa (het toegestane totaalgewicht) en de maximale asbelasting door de bijlading niet overschrijden.
- ▷ Ingebouwd toebehoren en speciale uitvoeringen reduceren de belading.
- ▷ De in de voertuigpapieren opgegeven asbelastingen aanhouden.

Bij het beladen erop letten dat het zwaartepunt van de bijlading zich direct onder de bodem van het voertuig bevindt. De rij-eigenschappen van het voertuig kunnen anders wijzigen.

Maximaal toegelaten draaglasten

Naam		Belasting (kg)
Fietsenrek	Voor 4 fietsen	60
Motorhouder		100
Garage achter en opbergruimte achter		150 ¹⁾
Alkoofbed		200
Achterste bed		200
Stapelbedden		100
Hefbed		250
Hefbedkast, links en rechts		5

¹⁾ Wanneer aan het voertuig een aanhangerkoppeling gemonteerd is, bedraagt de toegelaten belasting 250 kg.

4.3.1 Begrippen

- ▷ In de techniek is het begrip "massa" tegenwoordig in de plaats van het begrip "gewicht" gekomen. In het algemene taalgebruik is "gewicht" echter nog het gangbare begrip. Voor een beter begrip wordt daarom in de volgende secties het begrip "massa" alleen in vaststaande formuleringen gebruikt.

Technisch toegelaten totale massa in beladen toestand

De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand is het gewicht dat een voertuig nooit mag overschrijden.

De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand bestaat uit de **daadwerkelijke massa** en de **bijlading**.

De technisch toegelaten totale massa in de beladen toestand is door de fabrikant in de voertuigpapieren aangegeven.

Daadwerkelijke massa

De daadwerkelijke massa bestaat uit de massa in rijklare toestand en het gewicht van de in de fabriek aangebrachte speciale uitvoering.

Massa in rijklare toestand

De massa in rijklare toestand is het gewicht van het rijklare standaardvoertuig (zonder in de fabriek aangebrachte speciale uitvoering).

De massa in rijklare toestand bestaat uit:

- Leeg gewicht (massa van het lege voertuig) met de in de fabriek ingebouwde standaarduitrusting (zonder in de fabriek aangebrachte speciale uitvoering).
- Gewicht van de bestuurder
- Gewicht van de basisuitrusting

Tot het leeg gewicht behoren de ingegoten smeermiddelen als olie en koelvloeistof, het boordgereedschap, het reservewiel resp. de bandenreparatieset en een voor 90 % gevulde brandstoftank.

Als gewicht van de bestuurder wordt altijd 75 kg berekend, onafhankelijk van hoeveel de bestuurder feitelijk weegt.

De basisuitrusting bestaat uit alle uitrustingen en vloeistoffen die voor een veilig en reglementair gebruik van het voertuig noodzakelijk zijn. Het gewicht van de basisuitrusting bevat:

- Een gevuld verswatersysteem
- 100 % gevulde aluminium gasfles
- Een gevuld verwarmingssysteem
- Een kabelhaspel voor de 230-V-voorziening

De afvalwatertank en de fecaliëntank zijn leeg.

Voorbeeld voor de berekening van de basisuitrusting

Watertank met 100 l (vulhoeveelheid kan uit gewichtsoverwegingen in de fabriek verminderd worden door een overloopkraan te openen)	100 kg
Gasfles (11 kg _{Gas} + 5,5 kg _{Aluminum gasfles})	+ 16,5 kg
Boiler met 10 l	+ 10 kg
Kabelhaspel voor de 230-V-voorziening	+ 4 kg
Totaal	= 130,5 kg

De massa in rijklare toestand en de daadwerkelijke massa worden door de fabrikant in de voertuigpapieren aangegeven.

Bijlading

De bijlading bestaat uit:

- Conventionele belasting
- Bijkomende uitrusting
- Persoonlijke uitrusting

- ▷ De bijlading van het voertuig kan verhoogd worden door de daadwerkelijke massa te verminderen. Hiervoor is het bijvoorbeeld toegestaan om de vloeistofreservoirste legen of de gasflessen te verwijderen.

Verklaringen bij de afzonderlijke bestanddelen van de bijlading vindt u in de volgende tekst.

Conventionele belasting

De conventionele belasting is het gewicht waarmee de fabrikant voor de passagiers rekening heeft gehouden.

Conventionele belasting betekent: Voor iedere zitplaats waarin de fabrikant heeft voorzien, wordt 75 kg berekend, onafhankelijk van het feitelijke gewicht van de passagiers. De bestuurdersplaats is al in de massa in rijklare toestand opgenomen en mag **niet** worden meegerekend.

Het aantal zitplaatsen is door de fabrikant in de voertuigpapieren aangegeven.

Bijkomende uitrusting

Tot de bijkomende uitrusting behoren toebehoren en speciale uitvoeringen. Voorbeelden voor bijkomende uitrusting zijn:

- Aanhangerkoppeling
- Dakreling
- Markies
- Fietsenrek of motorhouder
- Satellietinstallatie

De gewichten van de verschillende speciale uitvoeringen moeten bij de fabrikant nagevraagd worden.

Persoonlijke uitrusting

De persoonlijke uitrusting omvat alle in het voertuig meegenomen voorwerpen, die niet bij de conventionele belasting en de bijkomende uitrusting zijn inbegrepen. Bij de persoonlijke uitrusting worden bijvoorbeeld gerekend:

- Levensmiddelen
- Servies
- Kleding
- Beddengoed
- Speelgoed
- Boeken
- Toiletartikelen
- Kleine elektrische apparaten (bij v. koffiezetapparaat)

Bovendien worden tot de persoonlijke uitrusting gerekend, onafhankelijk van de opbergplek:

- Dieren
- Fietsen
- Sportuitrustingen

Voor de persoonlijke uitrusting moet de fabrikant conform de geldende bepalingen met tenminste een gewicht rekening houden dat volgens de volgende formule wordt berekend:

Formule Minimumgewicht M (kg) = $10 \times N + 10 \times L$

Verklaring N = max. aantal personen inclusief bestuurder, zoals door de fabrikant opgegeven
L = totale lengte van het voertuig in meters

4.3.2 Berekening van de bijlading

- De berekening van de bijlading in de fabriek is gedeeltelijk gebaseerd op gemiddelde gewichten. De technisch toegelaten totale massa in de beladen toestand mag uit veiligheidsoverwegingen echter in geen geval worden overschreden.
- In de voertuigpapieren staat de technisch toegelaten totale massa of de massa inclusief in de fabriek aangebrachte speciale uitvoering (de daadwerkelijke massa) vermeld, maar niet het gewicht van het beladen voertuig (zie sectie 4.3.1). Voor uw eigen veiligheid raden wij aan het beladen voertuig (met alle voorwerpen en personen die op reis in het voertuig mee getransporteerd worden) voor het begin van de rit op een weegbrug te wegen.

De bijlading (zie sectie 4.3.1) is het verschil in gewicht tussen

- de technisch toegelaten totale massa in beladen toestand en
- de daadwerkelijke massa.

Voorbeeld voor het bepalen van de bijlading

	Te berekenen massa in kg	Berekening
Technisch toegelaten totale massa volgens de voertuigpapieren	3500	
Daadwerkelijke massa inclusief basisuitrusting overeenkomstig de voertuigpapieren	- 3070	
Leverd als toegelaten bijlading op	430	
Conventionele belasting, bijv. 3 personen à 75 kg	- 225	
Bijkomende uitrusting	- 40	
Blijft over voor de persoonlijke uitrusting	= 165	

De berekening van de bijlading uit het verschil tussen de technisch toegelaten totale massa in beladen toestand en de door de fabrikant aangegeven daadwerkelijke massa is echter slechts een theoretische waarde.

Alleen als het voertuig met gevulde tanks (brandstof en water), gevulde gasflessen en complete bijkomende uitrusting op een weegbrug wordt gewogen, kan de feitelijke bijlading worden vastgesteld.

Daarbij als volgt te werk gaan:

- Het voertuig eerst alleen met de voorwielen op de weegbrug rijden en laten wegen.
- Het voertuig vervolgens met de achterwielen op de weegbrug rijden en laten wegen.

De afzonderlijke waarden geven de huidige asbelastingen aan. Deze zijn belangrijk voor de juiste belading van het voertuig (zie sectie 4.3.3). De som van de waarden is het huidige gewicht van het voertuig.

Het verschil tussen de technisch toegelaten totale massa in beladen toestand en het gewogen gewicht van het voertuig is de feitelijke bijlading.

Aan de hand daarvan kan weer worden bepaald welk gewicht voor de persoonlijke uitrusting resteert:

- Het gewicht van de meerrijdende personen bepalen en van de waarde voor de feitelijke bijlading aftrekken.

Het resultaat is het gewicht dat aan persoonlijke uitrusting daadwerkelijk kan worden bijgeladen.

4.3.3 Voertuig juist beladen

- ▶ De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand uit veiligheidsoverwegingen nooit overschrijden.
- ▶ De lading gelijkmatig op de linker- en rechterzijde van het voertuig verdelen.
- ▶ De lading gelijkmatig over beide assen verdelen. Daarbij de asbelastingen in acht nemen die in de voertuigpapieren zijn aangegeven. Bovendien de toegelaten draagkracht van de banden in acht nemen (zie hoofdstuk 14).
- ▶ Zware lasten achter de achteras kunnen de vooras door hefboomwerking ($\frac{1}{2} \text{---} \frac{1}{2}$) ontlasten. Dit geldt in het bijzonder bij een lange overhang achter, als een motor op de houder aan de achterkant wordt getransporteerd of als de opbergruimte achter zwaar is beladen. De ontlasting van de vooras heeft vooral een negatieve invloed op de rij-eigenschappen bij voertuigen met voorasaandrijving.
- ▶ Alle voorwerpen zo opbergen dat deze niet kunnen wegglijden.
- ▶ Zware voorwerpen (voortent, conserven e. d.) in de buurt van de as opbergen. Voor het opbergen van zware voorwerpen zijn vooral diepergelegen opbergruimten geschikt, waarvan de deuren niet in de rijrichting kunnen worden geopend.
- ▶ Lichtere voorwerpen (wasgoed) in de dakopbergkasten opbergen.
- ▶ Het fietsenrek alleen met fietsen (max. vier stuks) beladen.

Grote opbergruimtes zoals de garage achter bieden ook plaats aan zware voorwerpen (bijv. scooters). De asbelasting van de achteras wordt daardoor in sommige gevallen overschreden.

De afzonderlijke assen mogen echter onder geen beding te zwaar worden beladen. Daarom is het belangrijk op welke afstand tot de assen de lading wordt opgeborgen.

Om de lading juist te verdelen, zijn een weegbrug, een meetlint, een rekenapparaat en een beetje tijd nodig.

Met twee eenvoudige formules kan worden berekend wat voor effect het gewicht van de lading op de assen heeft:

Formules

$A \times G : R$ = gewicht op de achteras

Gewicht op de achteras – G = gewicht op de vooras

Verklaring

A = afstand tussen opbergruimte en vooras in cm

G = gewicht van de lading in de opbergruimte in kg

R = wielbasis van het voertuig (afstand tussen de assen) in cm

▷ De afstanden buiten het voertuig horizontaal van het midden van het voorwiel naar het midden van de opbergruimte of het midden van het achterwiel meten.

Asbelastingen berekenen:

- De afstand tussen opbergruimte en vooras (A) met het gewicht van de lading in de opbergruimte (G) vermenigvuldigen en het resultaat door de wielbasis (R) delen. Daaruit volgt het gewicht waarmee de lading in de opbergruimte de achteras belast. Dit gewicht en de opbergruimte noteren.
- In een tweede stap het gewicht in de opbergruimte (G) van het zojuist berekende gewicht aftrekken. Als de uitkomst daarbij een **positieve** waarde is (voorbeeld 1), betekent dat de vooras met deze som **ontlast** wordt. Als de uitkomst een **negatieve** waarde is (voorbeeld 2), betekent dat de vooras **belast** wordt. Deze waarde eveneens noteren.
- Op deze manier alle opbergruimten van het voertuig berekenen.
- In een laatste stap alle voor de achteras berekende gewichten bij de achterasbelasting optellen en alle voor de vooras berekende gewichten bij de voorasbelasting optellen of ervan aftrekken.
Hoe achterasbelasting en voorasbelasting worden berekend, is in sectie 4.3.2 beschreven.

Als de berekende waarde de toegelaten asbelasting overschrijdt, moet de lading anders worden opgeborgen.

Als de vooras te sterk wordt ontlast, verslechteren de grip van de banden op de rijbaan (tractie) en de bestuurbaarheid van het voertuig, vooral bij voertuigen met voorasaandrijving. Ook in dit geval de lading anders opbergen.

Voorbeeld berekening

		Voorbeeld 1	Voorbeeld 2
Afstand naar de vooras	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Gewicht in de opbergruimte	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Wielbasis van het voertuig	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belasting op de achteras (bij de asbelasting optellen)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Gewicht in de opbergruimte		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Ontlasting bij de vooras (van de asbelasting aftrekken)		38,5 (kg)	
Belasting van de vooras (bij de asbelasting optellen)			-11,5 (kg)

4.3.4 Garage achter/opbergruimte achter

- ▶ Bij het beladen van de garage/opbergruimte achter moet men rekening houden met de toelaatbare asbelastingen en de technisch toegelaten totale massa.
- ▶ De maximaal toegelaten belasting van de garage/opbergruimte achter bedraagt 150 kg. Wanneer aan het voertuig een aanhangerkoppeling gemonteerd is, bedraagt de toegelaten belasting 250 kg. De toegestane achterasbelasting niet overschrijden.
- ▶ In acht nemen: Als de garage achter of (afhankelijk van het model) de opbergruimte achter maximaal **belast** wordt, dan wordt door de hefboomwerking de vooras **ontlast**. De rij-eigenschappen worden slechter.

- ▷ Verdeel de lading gelijkmatig. Te zware geconcentreerde belastingen beschadigen de vloerbedekking.

4.3.5 Fietsenrek

- ▶ Bij het beladen van het fietsenrek moet men rekening houden met de toelaatbare asbelastingen en de technisch toegelaten totale massa.
- ▶ Fietsen mogen niet over de maximale breedte van het voertuig uitsteken. De bevestigingen voor de fietsen instellen.
- ▶ Het fietsenrek alleen met fietsen beladen.
- ▶ Niet meer fietsen vervoeren dan het toegestane aantal voor het gebruikte fietsenrek.
- ▶ De bevestiging van de fietsen op het fietsenrek na de eerste 10 km rijden en vervolgens bij iedere rustpauze controleren.

- ▷ Het nummerbord en de achterlichten mogen niet worden afgedekt.
- ▷ Ritten met uitgeklapt fietsenrek zonder fietsen zijn niet toegestaan.
- ▷ Voor elke rit controleren:

Is het fietsenrek zonder fietsen correct ingeklapt?

Zijn de fietsen met het koord van het fietsenrek veilig aan het fietsenrek bevestigd?

Beladen van het fietsenrek met fietsen

Bij het beladen van het fietsenrek rekening houden met het zwaartepunt. Het zwaartepunt van de fietsen moet erg dicht in de buurt van de achterwand van het voertuig liggen. Het fietsenrek altijd van binnen naar buiten beladen.

Zo wordt het fietsenrek juist beladen:

- Afhankelijk van het model fietsenrek naar beneden klappen of uittrekken.
- De zwaarste fiets direct tegen de achterwand plaatsen.
- De lichtere fietsen in het midden of aan de buitenkant van het fietsenrek plaatsen.
- Telkens het voorwiel en het achterwiel van een fiets met de houderlussen bevestigen die aan het fietsenrek zijn aangebracht.
- Bovendien de fiets aan de buitenkant aan de bevestigingsbeugel of bevestigingsarm bevestigen resp. met de afstandhouder bevestigen.

Wanneer slechts **één** fiets op het fietsenrek wordt meegenomen, de fiets zo dicht mogelijk tegen de achterwand.

4.4 Opstap

- ▶ Voor het begin van de rit en ook na korte ritonderbrekingen controleren of de opstap volledig is ingeklapt.
- ▶ Houd afstand tijdens het inklappen of uitklappen van de opstap.
- ▶ De opstap pas betreden, als deze volledig is uitgeklappt. Verwondingsgevaar!
- ▶ Nooit personen of lasten met de opstap optillen of neerlaten.

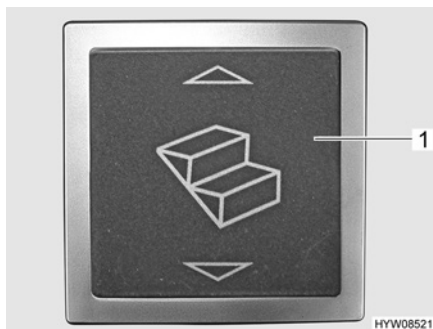
- ▷ De lagers en scharnieren van de opstap niet invetten of oliën (zie hoofdstuk 12).

- ▷ De knop voor het bedienen van de opstap is binnen in het voertuig nabij de ingangsdeur geplaatst.
- ▷ Als de opstap niet naar behoren ingeklapt en vergrendeld is en het contact wordt ingeschakeld, klinkt een waarschuwingstoon.

De voertuigen zijn deels niet uitgerust met een elektrische opstap, maar met een lage, toegankelijke coupé-instap (I-model).

De voertuigen beschikken afhankelijk van het model over een eentrap of tweetrap elektrisch uitschuifbare opstap.

Afb. 1 Bedieningsschakelaar opstap

De opstap voor het betreden helemaal uitklappen.

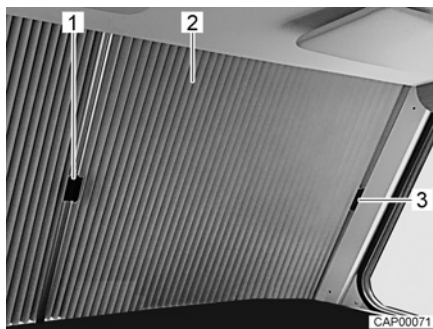
Uitklappen: ■ Wipschakelaar (Afb. 1,1) onderaan indrukken tot de opstap helemaal uitgeklaapt is.

Inklappen: ■ Wipschakelaar (Afb. 1,1) bovenaan indrukken tot de opstap helemaal ingeklapt is.

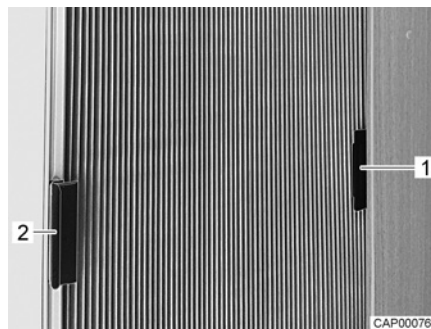
Noodbedrijf Indien de elektrische aandrijving van de opstap uitvalt, als volgt te werk gaan om de opstap handmatig in te klappen:

- De borgsplitten aan de verbinding naar de motor uittrekken.
- De rechthoekige verbinding naar de motor met een geschikt voorwerp (bijv. schroevendraaier) losdraaien.
- De opstap met de hand inschuiven en met een geschikt hulpmiddel (bijv. snoer) vergrendelen.
- Klantenservice opzoeken.

4.5 Vouwverduistering voor voor- en zijruiten

Afb. 2 Vouwverduistering voor voorruit (dicht)

Afb. 3 Vouwverduistering voor zijruit (dicht)

Vouwverduistering vergrendelen (voorruit):

- Beide helften van de vouwverduistering (Afb. 2,2) aan de greep (Afb. 2,1) naar buiten onder de afdekking van de A-pilaar schuiven.
- Greep op de afdekking (Afb. 2,3) vastzetten. Zo wordt voorkomen dat de voorruitverduistering tijdens de rit per ongeluk wordt gesloten.

Vouwverduistering vergrendelen (zijruiten):

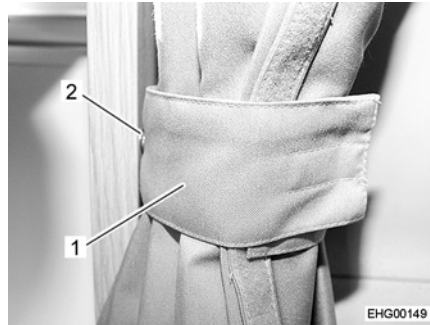
- Vouwverduistering met de greep (Afb. 3,1) in de houder (Afb. 3,2) schuiven. Zo wordt voorkomen dat de vouwverduistering per ongeluk wordt gesloten.

4.6 Verduisteringsgordijn voor bestuurderscabine

- Vóór de rit moet het verduisteringsgordijn geopend en vastgezet zijn.

Afb. 4 Verduisteringsgordijn, vastgezet

Vastzetten:

- Beide helften van het verduisteringsgordijn naar de zijkant schuiven.
- Beide helften van het verduisteringsgordijn met de lus (Afb. 4,1) en drukknop (Afb. 4,2) vastzetten.

4.7 PVC-vloerbedekking

- In de vloer zijn gasleidingen en elektrische leidingen aangelegd. In de vloer in geen geval gaten boren of schroeven draaien. Gevaar voor een gasexplosie, stroomschok of kortsluiting door beschadiging van een leiding.

- ▷ Schoenen met spitse hakken kunnen blijvende drukpunten op de PVC-vloerbedekking achterlaten. Daarom in het voertuig geen schoenen met spitse hakken dragen.
- ▷ Het gebruik van rubberen matten of het lang inwerken van bijv. ketchup, wortelsap, balpeninkt, bloed of lippenstift kunnen tot verkleuringen van de PVC-vloerbedekking leiden. Als het mogelijk is, vlekken op de vloer altijd onmiddellijk verwijderen.

4.8 Televisie

- Voor het begin van de rit de televisie veilig opbergen.
- Voor het begin van iedere rit controleren of de antenne zich in de parkeerstand bevindt. Gevaar voor ongevallen! Parkeerstand betekent: De antenne wijst naar achteren, is volledig neergelaten en is in deze positie vergrendeld.

4.9 Strengblokkering (I-model)

De woonruimteverwarming en de verwarming van het basisvoertuig kunnen aan elkaar worden gekoppeld of (via een strengblokkering) van elkaar worden gescheiden. Wanneer de twee verwarmingsbuizen aan elkaar gekoppeld zijn, kan de voorruit bijvoorbeeld verwarmd worden, zelfs wanneer het voertuig uitgeschakeld is en de verwarming van het basisvoertuig dus niet werkt.

Het is echter raadzaam de strengblokkering tijdens de rit te sluiten om zo de verwarmingsbuizen van elkaar te scheiden. Hierdoor kan het volle vermogen van de verwarming van het basisvoertuig gebruikt worden voor de ruiten in de bestuurderscabine.

De schuifregelaar voor de strengblokkering bevindt zich linksbuiten op het dashboard.

Afb. 5 Schuifregelaar voor strengblokkering

Strengblokkering openen:

- Schuifregelaar (Afb. 5,2) helemaal naar boven schuiven. De strengblokkering (Afb. 5,1) is geopend. De woonruimteverwarming verwarmt ook de voorruit.

Strengblokkering sluiten:

- Schuifregelaar (Afb. 5,2) helemaal naar beneden schuiven. De strengblokkering is gesloten. De woonruimteverwarming en verwarming van het basisvoertuig zijn van elkaar gescheiden.

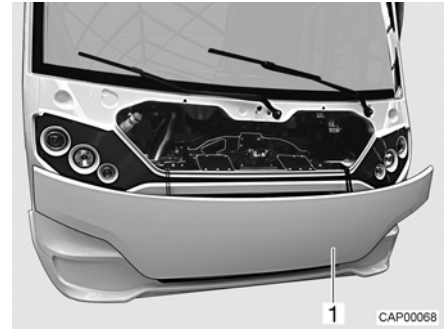
4.10 Motorkap (I-model)

- ▶ Bij geopende motorkap bestaat verwondingsgevaar in de motorruimte.
- ▶ Ook als de motor reeds langere tijd geleden werd uitgeschakeld, kan deze nog heet zijn. Verbrandingsgevaar!
- ▶ Niet in de motorruimte werken terwijl de motor draait.
- ▶ De motorkap moet tijdens de rit vast gesloten en vergrendeld zijn. Na het sluiten controleren, of de vergrendeling is vergrendeld. Daarvoor aan de motorkap trekken.

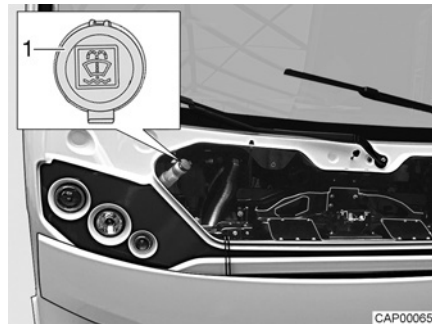
Afb. 6 Ontgrendelingshendel (motorkap)

Afb. 7 Motorkap

- Openen:**
- Aan de ontgrendelingshendel (Afb. 6,1) op het dashboard aan de linkerszijde van het voertuig trekken. De motorkap (Afb. 7,1) wordt geopend.
 - Motorkap met een boog naar voren en naar beneden brengen.
- Sluiten:**
- De motorkap met een boog naar boven brengen.
 - Motorkap in het midden aandrukken tot de kliksluiting hoorbaar vastklikt.
 - Controleren of de motorkap veilig is vergrendeld. Daarvoor aan de motorkap trekken.

4.11 Ruitenwisservloeistof vullen (I-model)

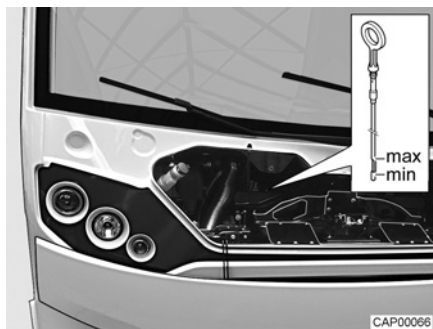

Afb. 8 Vulopening (ruitenwisservloeistof)

- Motorkap ontgrendelen en openen.
- Dop (Afb. 8,1) van de vulopening van het vloeistofreservoir openen.
- Ruitenwisservloeistof voorzichtig vullen.
- Dop van de vulopening van het vloeistofreservoir sluiten.
- Motorkap sluiten.

4.12 Motoroliepeil controleren (I-model)

Afb. 9 Oliepeilstok (motorolie)

De oliepeilstok voor de motorolie bevindt zich in de motorruimte achter de voorste dwarsligger. De oliepeilstok is rood gemarkeerd.

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig.

4.13 Sneeuwkettingen

- ▷ Sneeuwkettingen alleen monteren, als de afstand tussen banden en voertuigcarrosserie ten minste 50 mm bedraagt.
- ▷ Banden, wielophanging en besturing zijn blootgesteld aan een bijkomende belasting, als er sneeuwkettingen zijn gemonteerd. Met sneeuwkettingen langzaam (maximaal 50 km/u) en alleen over straten rijden die volledig met sneeuw zijn bedekt. Het voertuig kan anders beschadigd worden.
- ▷ Montagevoorschrift van de producent van de sneeuwkettingen in acht nemen.
- ▷ Alleen sneeuwkettingen gebruiken die door de fabrikant zijn vrijgegeven.
- ▷ Geen sneeuwkettingen op lichtmetalen velgen aanbrengen.

Het gebruik van sneeuwkettingen is onderworpen aan de bepalingen van de afzonderlijke landen.

- Sneeuwkettingen altijd rond de aandrijfwielen aanbrengen.
- De spanning van de sneeuwkettingen controleren na enige meters te hebben gereden.

4.14 Verkeersveiligheid

- Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken (zie sectie 14.6).

Voor het begin van de rit de checklist doornemen:

Basisvoertuig

Nr.	Controles	Gecontroleerd
1	Alle voertuigpapieren zijn aan boord	
2	Banden of bandenspanning in correcte toestand	
3	Voertuigverlichting, rem- en achteruitrijlichten functioneren	
4	Oliepeil van motor, transmissie en servostuur gecontroleerd	
5	Koelvloeistof en ruitenwisservloeistof gevuld	
6	Remmen functioneren	
7	Remmen reageren gelijkmatig	
8	Voertuig blijft tijdens het remmen in het spoor	

Woonopbouw buiten

9	Markies volledig opgerold	
10	Dak sneeuw- en ijsvrij (in de winter)	
11	Buitenaansluitingen afgekoppeld en leidingen opgeborgen	
12	Externe steunen verwijderd	
13	Aangebouwde hefsteunen ingeklapt en bevestigd	
14	Wielkeggen verwijderd en opgeborgen	
15	Opstap ingeklapt (letten op waarschuwingstoon)	
16	Service luiken gesloten en vergrendeld	
17	Ingangsdeur gesloten	
18	Voortentverlichting uitgeschakeld	
19	Totale hoogte van het voertuig, incl. beladen dakdrager vastgesteld en genoteerd. Informatie m.b.t. de hoogte in de bestuurderscabine binnen handbereik bewaren	

Woonopbouw binnen

Nr.	Controles	Gecontroleerd
20	Ramen en dakluiken gesloten en vergrendeld	
21	Televisie van de drager verwijderd en veilig opgeborgen	
22	TV-antenne ingetrokken (voorzover ingebouwd)	
23	Losse delen opgeborgen of bevestigd	
24	Open tableaux afgeruimd	
25	Spoelafdekking veilig opgeborgen	
26	Koelkastdeur vergrendeld	
27	Koelkast omgeschakeld op 12-V-gebruik	
28	Alle schuiflades en luiken gesloten	
29	Woonruimte- en schuifdeuren vergrendeld	
30	Kinderzitjes gemonteerd op zitplaatsen met driepuntsgordels ▶ Alleen naar voren gerichte kinderbeveiligingssystemen zijn toegestaan.	
31	Draaistoelvergrendeling voor bestuurdersstoel en passagiersstoel vergrendeld	
32	Verduisteringen in de bestuurderscabine geopend en vergrendeld	

Gasinstallatie

33	Gasflessen in de gaskast tegen verdraaien vastbinden	
34	Als de gasflessen niet op de gaslang zijn aangesloten, altijd de beschermkap aanbrengen	
35	Hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkranen gesloten	

Elektrische installatie

36	Accuspanning van de start- en woonruimteaccu (zie hoofdstuk 9) controleren. Wordt er op het paneel een te lage accuspanning getoond, dan moet de betreffende accu worden bijgeladen. Let op de instructies in hoofdstuk 9 ▷ Begin de reis met volledig opgeladen startaccu en woonruimteaccu.	
----	--	--

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor het rijden met de camper.

De instructies hebben betrekking op:

- de rijsnelheid
- de remmen
- de veiligheidsgordels
- de stoelen inclusief hoofdsteunen
- de opstelling van de zitplaatsen
- de lessenaar
- de elektrische raamschakelaar
- de elektrisch instelbare buitenspiegels
- het tanken

5.1 Rijden met de camper

- ▶ Het basisvoertuig betreft een kleine vrachtwagen. Rijstijl dien overeenkomstig aanpassen.
- ▶ Voor het begin van de rit en ook na korte ritonderbrekingen controleren of de opstap volledig is ingeklapt.
- ▶ Aan de zitplaatsen waarvoor gebruik tijdens de rit is toegelaten, is een veiligheidsgordel gemonteerd. De veiligheidsgordel tijdens de rit altijd dragen.
- ▶ Nooit tijdens de rit de veiligheidsgordel losmaken.
- ▶ Meerrijdende personen moeten op hun plaatsen blijven zitten.
- ▶ De deurvergrendeling mag niet geopend worden.
- ▶ Remmen met schokken vermijden.
- ▶ Bij gebruik van een navigatietoestel het reisdoel alleen wijzigen als het voertuig staat. Daarom een parkeerplaats of een veilige stopplaats opzoeken, als het reisdoel moet worden gewijzigd.
- ▶ Tijdens de rit via de monitor van het navigatietoestel geen DVD afspelen.
- ▶ Buitenverlichting/voortentverlichting altijd uitschakelen tijdens de rit.

- ▷ Op slechte wegen langzaam rijden.
- ▷ Voorzichtig rijden bij het oprijden op veerboten, bij het oversteken van oneffenheden en bij het achteruitrijden. Grotere voertuigen kunnen omwille van hun relatief lange overhang uitzwenken en onder ongunstige omstandigheden "aan de grond zitten". Daarbij kunnen de onderkant of delen die daar zijn aangebouwd, zoals een motorhouder, beschadigd worden.

- ▷ Als deze aanwijzingen niet opgevolgd worden en daardoor een ongeluk of schade ontstaat, aanvaardt de fabrikant geen aansprakelijkheid.
- ▷ De in hoofdstuk 3 beschreven veiligheidsinstructies moeten worden nageleefd.

5.2 Rijsnelheid

- ▶ Het voertuig is met een krachtige motor uitgerust. Zo staan in moeilijke verkeerssituaties voldoende reserves ter beschikking. Het hoge vermogen maakt een hoge eindsnelheid mogelijk en vereist zeer goede rijcapaciteiten.
- ▶ Het voertuig is zeer gevoelig voor wind. Bijzonder gevaar levert plotseling optredende zijwind.
- ▶ Ongelijkmatige of eenzijdige belading verandert het rijgedrag.
- ▶ Op onbekende wegen kunnen moeilijke verhoudingen van de rijbanen heersen en verrassende verkeerssituaties optreden. Pas daarom voor uw eigen veiligheid de rijsnelheid telkens aan de verkeerssituatie en de omgeving aan.
- ▶ De nationale wettelijke snelheidsbeperkingen aanhouden.

5.3 Remmen

- ▶ Gebreken aan de reminstallatie meteen laten verhelpen door een geautoriseerde werkplaats.

- ▷ Hard remmen vermijden. Bij hard remmen, waarbij de wielen blokkeren, slijten de banden sneller en onregelmatig. Dit vermindert het rijcomfort. De banden kunnen zelfs onbruikbaar worden.

Voor het begin van iedere rit

Voor iedere rit door test-remmen controleren:

- Functioneren de remmen?
- Reageren de remmen gelijkmatig?
- Blijft het voertuig tijdens het remmen in het spoor?

5.4 Veiligheidsgordels

Het voertuig is in de woonruimte bij de zitplaatsen, waar volgens de wet een veiligheidsgordel is voorgeschreven, met veiligheidsgordels uitgerust. Voor het dragen van gordels gelden de van toepassing zijnde nationale bepalingen.

- ▶ Voor de rit de gordels omdoen en tijdens de rit omlaten.
- ▶ Gordels niet beschadigen of klemmen. Laat beschadigde veiligheidsgordels vervangen door een geautoriseerde werkplaats.
- ▶ De gordelbevestigingen, het oprolautomatisme en de gordelsloten niet wijzigen.
- ▶ Iedere veiligheidsgordel alleen gebruiken voor **een** volwassen persoon.
- ▶ Voorwerpen niet samen met een persoon vastbinden.
- ▶ Veiligheidsgordels zijn niet toereikend voor personen met een lichaamslengte van minder dan 150 cm. In dat geval extra voorzieningen gebruiken. Letten op keuringscertificaat.
- ▶ Kinderbeveiligingssystemen uitsluitend op de daarvoor bestemde zitplaatsen bevestigen. Alleen naar voren gerichte kinderbeveiligingssystemen zijn toegestaan.
- ▶ Gebruikte veiligheidsgordels na een ongeluk (laten) vervangen.
- ▶ Tijdens de rit de rugleuning van de stoel niet al te ver naar achter leunen. De werking van de veiligheidsgordel is anders niet meer gegarandeerd.

5.4.1 Veiligheidsgordel juist dragen

- ▶ De gordel niet verdraaien. De gordel moet plat tegen het lichaam liggen.
- ▶ Voor het dragen van de veiligheidsgordel een correcte zithouding aannemen.

De veiligheidsgordel wordt juist gedragen, wanneer de heupgordel onder de buik en over het heupgewricht loopt. De schoudergordel moet over de borst en de schouder (niet over de hals) lopen. De gordel moet hierbij altijd strak tegen het lichaam liggen. Kleding met een dikke voering moet daarom voor het rijden worden uitgetrokken.

5.5 Bestuurdersstoel en passagiersstoel

- ▶ Voor het begin van de rit alle draaibare stoelen in de rijrichting draaien en vergrendelen.
- ▶ De stoelen tijdens de rit in de rijrichting vergrendeld laten en niet verdraaien.

De bestuurdersstoel en passagiersstoel zijn bestanddeel van het basisvoertuig. Het instellen van de stoelen is in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig beschreven.

5.6 Hoofdsteunen

Hoofdsteunen voor het begin van de rit zo instellen, dat het achterhoofd ongeveer op oorhoogte wordt ondersteund.

5.7 Opstelling van de zitplaatsen

- ▶ Tijdens de rit mogen personen zich alleen ophouden op de toegelaten zitplaatsen. Het toegelaten aantal zitplaatsen kan worden afgeleid uit de voertuigpapieren.
- ▶ Tijdens het rijden is het verboden op de langszitbanken te zitten.
- ▶ Op zitplaatsen geldt de verplichting tot het dragen van veiligheidsgordels.

Afb. 10 Symbool Zitplaats

Afb. 11 Symbool "Zitplaats tijdens de rit niet gebruiken"

Zitplaatsen die tijdens de rit kunnen worden gebruikt, zijn voorzien van een sticker (Afb. 10).

Zitplaatsen die tijdens de rit niet mogen worden gebruikt, zijn voorzien van een sticker (Afb. 11).

5.8 Tablethouder

- ▶ Wanneer aandacht van de bestuurder wordt afgeleid van de weg, bestaat gevaar voor ongevallen. Tablet of smartphone niet tijdens het rijden plaatsen of bedienen.

Afb. 12 Tablethouder

In het midden van het dashboard is een opklapbare tablethouder gemonteerd. De tablethouder is geschikt voor tablets of smartphones met een display-grootte tot 10 inch, evenals voor notitieblokken.

Tablethouder inklappen wanneer deze niet wordt gebruikt.

- ▶ Verdere informatie ontleen aan de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig.

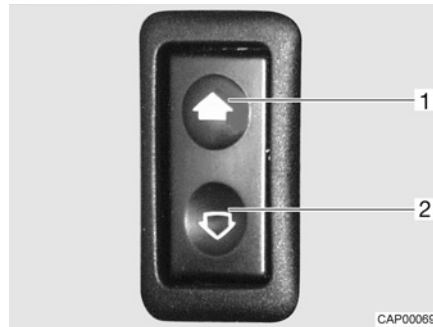

5.9 Elektrische raamschakelaar

- ▶ Ongecontroleerd sluiten van het raam kan tot kneusverwondingen leiden.
- ▶ Ook bij kortstondig verlaten van het voertuig de sleutel uit het stuurslot trekken. Anders kunnen kinderen de raamschakelaar bedienen en zich verwonden aan het raam.

Het voertuig is aan de bestuurderskant uitgerust met een elektrische raamschakelaar.

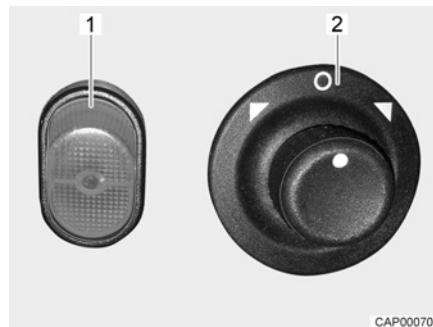

Afb. 13 Schakelaar (elektrische raamschakelaar)

- Openen:** ■ Schakelaar (Afb. 13,2) beneden indrukken.
- Sluiten:** ■ Schakelaar (Afb. 13,1) boven indrukken.

5.10 Elektrisch instelbare buitenspiegels

Al naargelang de uitvoering is het voertuig met twee elektrisch instelbare en verwarmbare buitenspiegels uitgerust. De schakelaars voor de buitenspiegelinstelling en voor de spiegelverwarming bevinden zich op het dashboard.

Afb. 14 Schakelaar (elektrisch instelbare buitenspiegels)

- Spiegels instellen:**
- De spiegel die moet worden ingesteld, kiezen. Daarvoor de draaischakelaar (Afb. 14,2) naar links of rechts draaien.
 - De spiegel instellen. Daarvoor de schakelaar (Afb. 14,2) in de gewenste richting drukken.
- Verwarming inschakelen:**
- De schakelaar (Afb. 14,1) indrukken. Het controlelicht in de schakelaar brandt oranje en geeft aan dat de spiegelverwarming aanstaat.

5.11 Diesel tanken

- Bij het tanken, op veerboten en in de garage moeten alle op gas werkende apparaten uitgeschakeld zijn (al naargelang uitvoering: verwarming, kookplaat, bakoven, grill, koelkast). Explosiegevaar!

De brandstofvulopening bevindt zich buiten aan het voertuig, vooraan links.

5.12 AdBlue®

- ▷ Informatie en instructies voor AdBlue® ontleneren aan de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor het opstellen van het voertuig. De instructies hebben betrekking op:

- de handrem
- de opstap
- de bediening van de steunen
- de 230-V-aansluiting
- de koelkast

- ▷ Het voertuig zo horizontaal mogelijk neerzetten. Indien nodig oprijblokken gebruiken. Het water uit de douchebak kan anders niet goed weglopen.
- ▷ Het voertuig beveiligen tegen weggrollen.
- ▷ Dieren (vooral muizen) kunnen binnen in de wagen aanzienlijke schade veroorzaken. Om dit te vermijden, het voertuig na het opstellen regelmatig op schade of sporen van dieren inspecteren.

6.1 Handrem

Bij het parkeren van het voertuig de handrem vast aantrekken.

- ▷ Bij vorstgevaar af en toe de handrem eraf doen en weer aantrekken. Zo wordt vastvriezen of vastroesten voorkomen. Voor het loszetten van de handrem het voertuig tegen weggrollen beveiligen.

6.2 Opstap

Voor het uitstappen uit het voertuig de opstap helemaal uitklappen. Vervalt bij I-model vanwege de coupé-instap.

6.3 Oprijblokken

- ▷ Oprijblokken zijn niet bij de levering inbegrepen. De toebehorenhandel biedt verschillende modellen aan.

Met behulp van oprijblokken kan het voertuig horizontaal geparkeerd worden bij een hoogteverschil op stijgende hellingen en oneffen staanplaatsen.

6.4 Steunen

6.4.1 Algemene instructies

- ▷ De aangebouwde steunen niet als wagenkrik gebruiken. De steunen dienen alleen voor de stabilisatie van het geparkeerde voertuig tegen het inveren van de achteras.
- ▷ Bij het neerzetten van het voertuig erop letten dat de steunen gelijkmatig worden belast.
- ▷ De steunen voor het weggrijden tot de aanslag naar boven draaien, volledig inklappen en vergrendelen.

- ▷ Bij een zachte of doorbuigende ondergrond een grote plaat onder de steunen leggen om te voorkomen dat ze in de grond wegzakken.

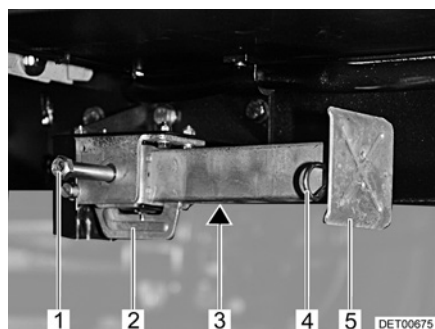
6.4.2 Hefsteunen

- ▷ Al naargelang het model beschikt de zeskant over een gewricht waarmee de steeksleutel vanuit een betere positie gedraaid kan worden.

Opdat een foutloze werking is gegarandeerd, de binnenbuizen van de hefsteunen regelmatig reinigen en invetten.

Afhankelijk van het model zijn de hefsteunen in de lengte verstelbaar.

Afb. 15 Hefsteun

Uitklappen:

- De steeksleutel op de zeskant (Afb. 15,1) plaatsen en draaien tot de hefsteun loodrecht naar beneden staat.
- Wanneer de hefsteun verstelbaar in lengte is, de splitpen (Afb. 15,4) uit de steunvoetverlenging (Afb. 15,5) trekken.
- Steunvoetverlenging tot de gewenste lengte uittrekken.
- Splitpen in de voetverlenging steken.
- Aan de zeskant draaien, tot de hefsteun helemaal op de grond rust en het voertuig horizontaal staat.

Inklappen:

- De steeksleutel op de zeskant (Afb. 15,1) plaatsen en draaien tot de hefsteun weer los komt van de grond.
- Wanneer de hefsteun verstelbaar in lengte is, de splitpen (Afb. 15,4) uit de steunvoetverlenging (Afb. 15,5) trekken.
- Steunvoetverlenging (Afb. 15,5) helemaal inschuiven en splitpen (Afb. 15,4) in het gat in de steunvoetverlenging steken.
- Op de zeskant (Afb. 15,1) draaien tot de hefsteun naar boven gedraaid is en de geleiding (Afb. 15,2) zich helemaal aan het uiteinde van de sleuf (Afb. 15,3) bevindt.

- ▷ Voor het begin van de rit het volgende in acht nemen: Zijn alle hefsteunen volledig ingeschoven, alle steunvoetverlengingen helemaal ingeschoven en met de splitpen vergrendeld?

6.5 230-V-aansluiting

Het voertuig kan op een 230-V-voorziening worden aangesloten (zie hoofdstuk 9).

6.6 Koelkast

Het 12-V-gebruik van de koelkast functioneert alleen als de voertuigmotor draait. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, de koelkast op 230-V-gebruik of gasgebruik omstellen.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor het wonen in het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- het openen en sluiten van deuren en serviceluiken
- het ventileren van het voertuig
- het openen en sluiten van ramen en rolgordijnen
- het openen en sluiten van de dakluiken
- het ombouwen van tafels
- de lampen
- het gebruik van de bedden

7.1 Deuren

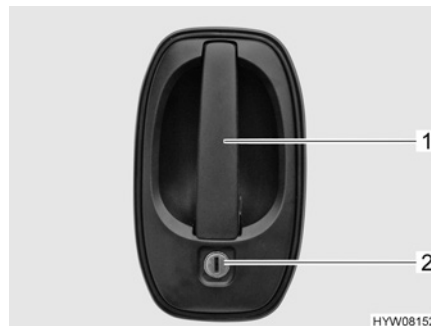

- ▶ Alleen met vergrendelde deuren rijden.

- ▷ Het vergrendelen van de deuren kan verhinderen, dat de deuren vanzelf open gaan, bijv. bij een ongeval.
- ▷ Vergrendelde deuren verhinderen tevens het ongewenste binnendringen van buitenaf, bijv. als u voor een verkeerslicht stopt. Door vergrendelde deuren kunnen echter hulpverleners in noodgeval het interieur van het voertuig moeilijk bereiken.
- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de deuren vergrendelen.
- ▷ De sloten van de bestuurdersdeur en de passagiersdeur zijn al naargelang het model bestanddeel van het basisvoertuig. Bij deze modellen is het openen en sluiten van de bestuurdersdeur en de passagiersdeur in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig beschreven.

7.1.1 Bestuurdersdeur, ingangsdeur, buiten

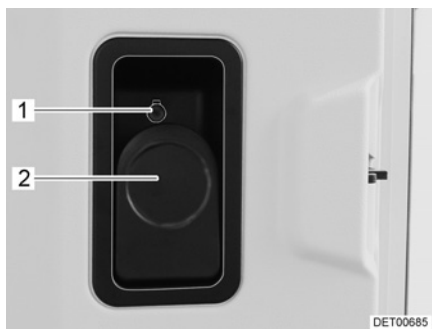

Afb. 16 Deurslot (bestuurdersdeur, ingangsdeur, buiten)

- Openen:**
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 16,2) steken en draaien, totdat het deurslot is ontgrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.
 - Aan de deurgreep (Afb. 16,1) trekken. De deur is geopend.
- Vergrendelen:**
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 16,2) steken en draaien, totdat het deurslot is vergrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.

7.1.2 Ingangsdeur, binnen

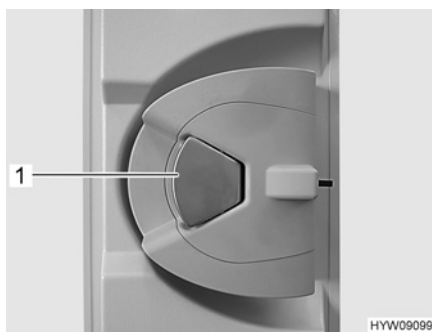

Afb. 17 Deurslot (ingangsdeur, binnen, vergrendeld)

Openen: ■ Aan de hendel (Afb. 17,2) trekken.

Vergrendelen: ■ Vergrendelingsknop (Afb. 17,1) indrukken.

7.1.3 Ingangsdeur, binnen (deurgreep halfmond)

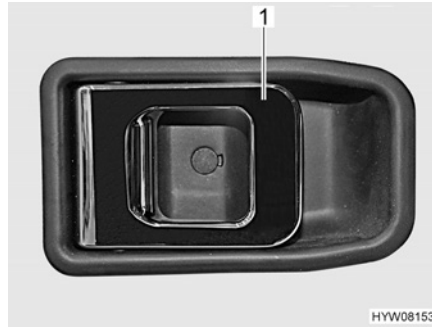
Afb. 18 Deurslot (ingangsdeur, binnen)

Openen: ■ Wanneer het deurslot vergrendeld is: Eenmaal aan de deurgreep (Afb. 18,1) trekken. De deur is ontgrendeld.
■ Aan de deurgreep (Afb. 18,1) trekken. De deur is geopend.

Vergrendelen: ■ De deurgreep (Afb. 18,1) indrukken.

7.1.4 Bestuurdersdeur, binnen (I-model)

Afb. 19 Deurslot (bestuurdersdeur, binnen)

Openen: ■ Aan de greep (Afb. 19,1) trekken. Het deurslot wordt ontgrendeld.

Vergrendelen: ■ Greep (Afb. 19,1) in de greepkom drukken. Het deurslot is vergrendeld.

7.1.5 Hor aan de ingangsdeur, uittrekbaar

▷ De hor helemaal openen voordat de ingangsdeur wordt gesloten.

Afb. 20 Hor

Sluiten: ■ Hor aan de lijst (Afb. 20,1) volledig eruit trekken.

Openen: ■ Hor aan de lijst (Afb. 20,1) in de uitgangspositie terugschuiven.

7.2 Serviceluiken

- ▷ Voor het begin van de rit alle serviceluiken sluiten en de sloten van de luiken vergrendelen.
- ▷ Voor het openen en sluiten van het serviceluik alle sloten openen of sluiten die aan het serviceluik zijn aangebouwd.
- ▷ Bij het verlaten van het voertuig alle serviceluiken sluiten.

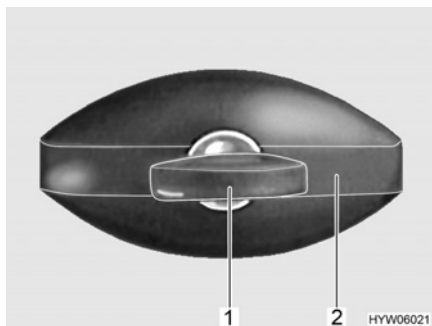
De op het voertuig aangebrachte serviceluiken zijn met uniforme cilindersloten uitgevoerd. Daarom kunnen met één sleutel alle sloten worden geopend.

7.2.1 Klepslot, ellipsvormig

- ▷ Bij regen kan water via het geopende klepslot binnendringen. Daarom de slotgreep sluiten.

Afb. 21 Klepslot (ellipsvormig, gesloten)

- Openen:**
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 21,1) steken en een kwartslag tegen de klok in draaien. Slotgreep (Afb. 21,2) springt eruit.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Slotgreep een kwartslag tegen de klok in draaien. Het klepslot is geopend.
- Sluiten:**
- Serviceluik volledig sluiten.
 - Slotgreep met de klok mee draaien tot deze horizontaal staat. Het klepslot is nu vastgeklikt, maar nog niet vergendeld.
 - Sleutel in cilinderslot steken.
 - Slotgreep met ingestoken sleutel indrukken en de sleutel een kwartslag met de klok mee draaien. De slotgreep blijft vergendeld.
 - De sleutel eruit trekken.

7.3 Ventileren

- ▶ De zuurstof binnen in het voertuig wordt door ademen of door het gebruik van op gas werkende inbouwapparaten verbruikt. Daarom moet de verbruikte lucht voortdurend worden verversd. Met het oog hierop zijn in het voertuig kunstmatige ventilatieopeningen (bijv. dakluiken met kunstmatige ventilatie) ingebouwd. Kunstmatige ventilatieopeningen noch van binnen noch van buiten afdekken, bijv. met een wintermat, of dichtzetten. Kunstmatige ventilatieopeningen vrijhouden van sneeuw en bladeren. Er dreigt verstikkingsgevaar door een verhoogd CO₂-gehalte.

- ▷ Bij bepaalde weersomstandigheden kan ondanks toereikende ventilatie condenswater ontstaan aan metalen voorwerpen (bijv. schroefverbindingen aan de bodem van het voertuig).
- ▷ Bij opengewerkte plaatsen (bijv. dakluikranden, vulopeningen, luiken enz.) kunnen bijkomende koudebruggen ontstaan.

Condenswater

Door regelmatig en doelgericht ventileren voor een continue luchtverversing zorgen. Alleen op deze manier wordt verhinderd, dat zich bij koeler weer condenswater vormt. Als verwarming, luchtverdeling en ventilatie op elkaar zijn afgestemd, kan in koele seizoenen een aangenaam woonklimaat worden gecreëerd. Om tocht te vermijden de luchtuitstroomopeningen op het dashboard sluiten en de luchtverdeling van het basisvoertuig op circulatielucht zetten. Het voertuig bij langere stilstand af en toe goed doorluchten, met name in de zomer, omdat er warmteophoping mogelijk is.

7.4 Ramen

- ▷ De ramen zijn uitgerust met verduisteringsrollo en rolhor. Verduisteringsrollo's en rolhorren springen na het losmaken van de vergrendeling door trekkracht automatisch terug in de uitgangspositie. Om het trekmechanisme niet te beschadigen het verduisteringsrollo of rolhor vasthouden en langzaam in de uitgangspositie terugbrengen.
- ▷ Rolgordijnen niet gedurende langere tijd gesloten houden, anders kan er materiaalvermoeidheid optreden.
- ▷ Als het verduisteringsrollo helemaal is gesloten, kan er bij sterke zonnestraling warmteophoping tussen het verduisteringsrollo en de vensterruit optreden. Het raam kan beschadigd worden. Daarom bij sterke zonnestraling het verduisteringsrollo maar voor 2/3 sluiten.
- ▷ Voor het begin van de rit de ramen sluiten.
- ▷ Al naargelang het weer de ramen zo ver sluiten, dat er geen vocht kan binnendringen.
- ▷ Voor het openen en sluiten van het uitzetbaar raam dienen alle vergrendelingshendels die aan het uitzetbaar raam zijn gemonteerd geopend of gesloten te worden.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de ramen sluiten.
- ▷ Binnen in het dubbele plexiglasraam kan zich bij sterke temperatuurverschillen of extreme weersomstandigheden een lichte aanslag van condenswater vormen. Het raam is zo geconstrueerd dat condenswater bij een stijgende buitentemperatuur gemakkelijk kan verdampen. Voor beschadiging van het dubbele plexiglasraam door condenswater hoeft men niet te vrezen.

7.4.1 Schuifraam zonder vergrendeling

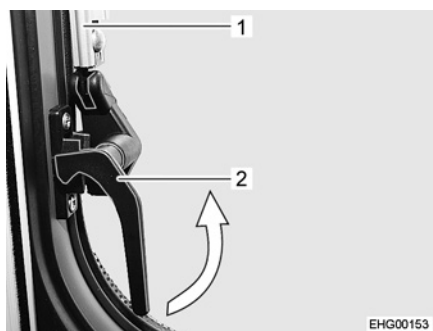
Afb. 22 Schuifraam zonder vergrendeling

- Openen:**
- Aan greepklep (Afb. 22,1) trekken en greep tegelijk naar voren schuiven of trekken.
 - Raamhelft tot de gewenste stand openen.
- Sluiten:**
- Raam tot de aanslag sluiten en de greep vergrendelen.

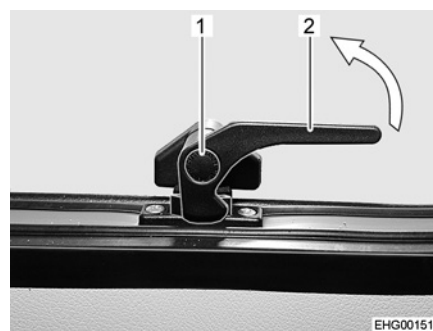
7.4.2 Uitzetbaar raam met automatische uitzetters

- ▷ Ervoor zorgen dat het uitzetbaar raam tijdens de rit **niet** in de stand 'continue ventilatie' staat.
- ▷ Bij het openzetten van het uitzetbaar raam erop letten dat er geen vervormingen optreden. Uitzetbare ramen gelijkmatig openen en sluiten.
- ▷ Het uitzetbaar raam voordat u het sluit helemaal openen om de vergrendeling op te heffen.
- ▷ Als de vergrendelingshendel met een vergrendelingsknop uitgerust is, bij elke bediening van de vergrendelingshendel de vergrendelingsknop indrukken.

Afb. 23 Vergrendelingshendel, zijkant (stand "gesloten")

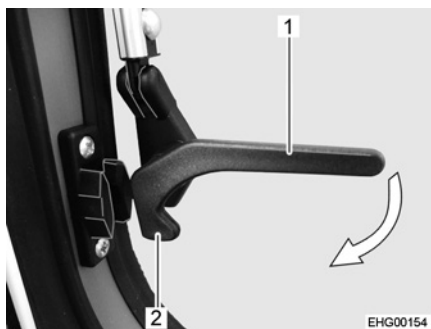

Afb. 24 Vergrendelingshendel, onder (stand "gesloten")

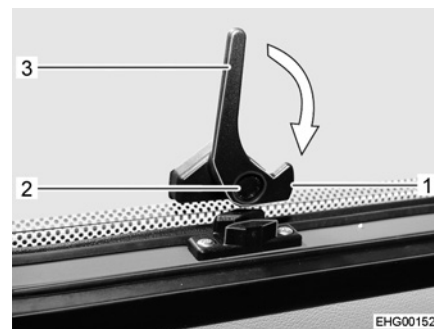
- Openen:**
- De vergrendelingshendel aan de zijkant (Afb. 23,2) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.
 - Vergrendelingsknop (Afb. 24,1) om de onderste vergrendelingshendel (Afb. 24,2) indrukken en ingedrukt houden.
 - Onderste vergrendelingshendel (Afb. 24,2) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.
 - Het uitzetbaar raam tot de gewenste vergrendelstand openen. De automatische uitzetter (Afb. 23,1) vergrendelt automatisch.

Het uitzetbaar raam blijft vergrendeld in de gewenste stand.

Afb. 25 Vergrendelingshendel, zijkant (stand "geopend")

Afb. 26 Vergrendelingshendel, onder (stand "geopend")

Sluiten:

- Het uitzetbaar raam zover openen, tot de vergrendeling is opgeheven.
- Het uitzetbaar raam sluiten.
- De vergrendelingshendel aan de zijkant (Afb. 25,1) een kwartslag naar het raamkozijn draaien, tot de vergrendelingsneus (Afb. 25,2) vastklikt.
- Vergrendelingsknop (Afb. 26,2) op de onderste vergrendelingshendel (Afb. 26,3) indrukken en ingedrukt houden.
- Onderste vergrendelingshendel (Afb. 26,3) een kwartslag naar het raamkozijn draaien, tot de vergrendelingsneus (Afb. 26,1) vastklikt.

Afb. 27 Vergrendelingshendel, zijkant (stand "continue ventilatie")

Continue ventilatie

Met de vergrendelingshendels kan het uitzetbaar raam in de stand "continue ventilatie" worden vastgezet.

- Het uitzetbaar raam openen, zoals hierboven beschreven.
- Het uitzetbaar raam licht naar buiten duwen.
- De vergrendelingshendel aan de zijkant een kwartslag naar beneden draaien. De vergrendelingsneus (Afb. 27,1) hierbij tussen de twee helften van het vergrendelingsblok inschuiven.
- Vergrendelingsknop op de onderste vergrendelingshendel indrukken.
- Onderste vergrendelingshendel een kwartslag naar beneden draaien.
- De vergrendelingsneus tussen de twee helften van het onderste vergrendelingsblok inschuiven. Het uitzetbaar raam staat nu in de stand "continue ventilatie".

7.4.3 Verduisteringsrollo en rolhor

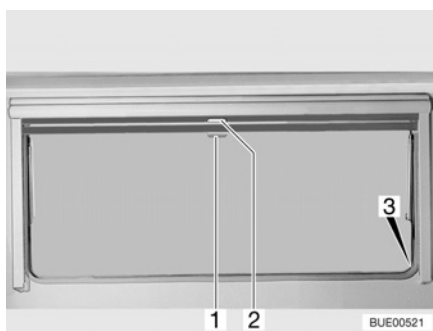

- ▷ De rolgordijnen voor het begin van de rit openen. Als de rolgordijnen gesloten zijn, kan de veeras door de schokken worden beschadigd.

- ▷ Al naargelang het raamformaat zijn de rolgordijnen uitgerust met één of twee grepen.

De ramen zijn uitgerust met verduisteringsrollo en rolhor. Verduisteringsrollo en rolhor zijn los van elkaar bedienbaar.

Afb. 28 Uitzetbaar raam

Verduisteringsrollo

Het verduisteringsrollo bevindt zich in de rolgordijnbehuizing bovenaan.

Sluiten:

- Verduisteringsrollo aan de greep (Afb. 28,2) naar beneden trekken. Als het verduisteringsrollo helemaal wordt gesloten, het verduisteringsrollo aan beide zijden aan het raamkozijn in de vergrendeling (Afb. 28,3) hangen.

Openen:

- Als het verduisteringsrollo helemaal is gesloten: De greep (Afb. 28,2) naar beneden drukken en de greep daarbij licht naar binnen trekken. Het verduisteringsrollo uit de vergrendeling links en rechts aan het raamkozijn nemen.
- Als het verduisteringsrollo zich in een tussenstand bevindt: De greep (Afb. 28,2) lichtjes naar beneden trekken tot het rolgordijn uit de vergrendeling komt.
- Verduisteringsrollo aan de greep langzaam terug laten lopen.

Rolhor

De rolhor bevindt zich in de rolgordijnbehuizing bovenaan.

Sluiten:

- Rolhor aan de greep (Afb. 28,1) naar beneden trekken en aan beide zijden van het raamkozijn in de vergrendeling (Afb. 28,3) hangen.

Openen:

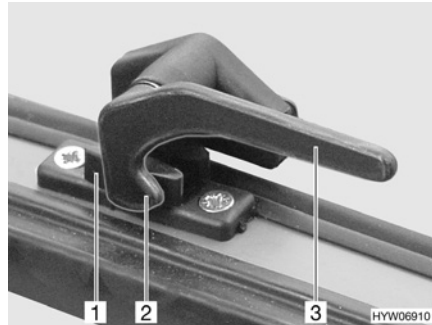
- Greep (Afb. 28,1) naar beneden drukken en de greep daarbij licht naar binnen trekken. De rolhor uit de vergrendelingen links en rechts aan het raamkozijn nemen.
- Rolhor met de greep langzaam terugschuiven.

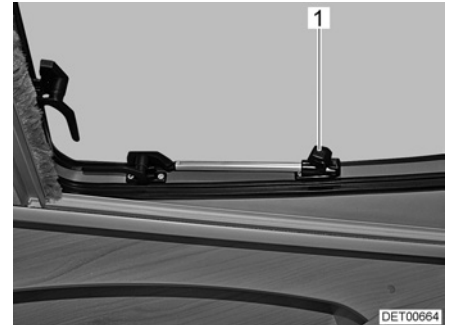
7.4.4 Dakraam met draaibare uitzetters

- Bij het openzetten van het dakraam erop letten dat er geen vervormingen optreden. Dakramen gelijkmatig uitzetten en sluiten.

Afb. 29 Vergrendelingshendel in stand "gesloten"

Afb. 30 Dakraam met draaibare uitzetters, geopend

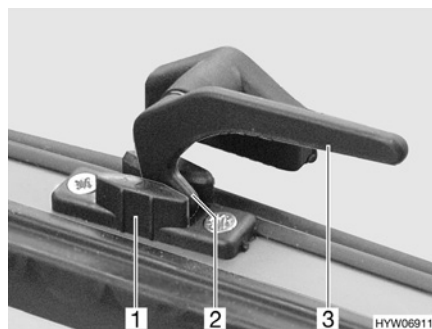
Openen:

- De vergrendelingshendel (Afb. 29,3) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.
- Dakraam tot de gewenste stand openen en met kartelknop (Afb. 30,1) vastzetten.

Het dakraam blijft vergrendeld in de gewenste stand.

Sluiten:

- Kartelknop (Afb. 30,1) draaien tot bevestiging los is.
- Het dakraam sluiten.
- De vergrendelingshendel (Afb. 29,3) een kwartslag naar het raamkozijn draaien. De vergrendelingsneus (Afb. 29,2) ligt aan de binnenzijde van de raamvergrendeling (Afb. 29,1).

Afb. 31 Vergrendelingshendel in stand "continue ventilatie"

Continue ventilatie

Met de vergrendelingshendel kan het dakraam in twee verschillende standen worden gezet:

- In stand "continue ventilatie" (Afb. 31)
- In stand "vast afgesloten" (Afb. 29)

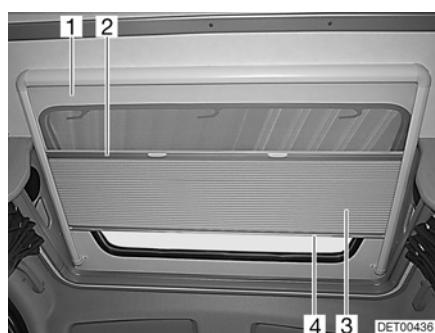
Om het dakraam in de stand "continue ventilatie" te brengen:

- De vergrendelingshendel (Afb. 31,3) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.
- Het dakraam licht naar buiten duwen.
- De vergrendelingshendel weer terugdraaien. De vergrendelingsneus (Afb. 31,2) daarbij in de uitsparing van de raamvergrendeling (Afb. 31,1) schuiven.

Het dakraam mag tijdens de rit niet in de stand "continue ventilatie" staan.

Bij regen kan er spatwater in de woonruimte binnendringen, als het dakraam in de stand "continue ventilatie" staat. Daarom het dakraam volledig sluiten.

7.4.5 Vouwverduistering en hor

Afb. 32 Dakraam

Vouwverduistering De vouwverduistering (Afb. 32,3) is vast met de hor (Afb. 32,1) verbonden.

- Sluiten:*
- De vouwverduistering in het midden van de afsluitstaaf (Afb. 32,4) vastpakken en voorzichtig naar beneden trekken.
 - De vouwverduistering op de gewenste positie loslaten. De vouwverduistering blijft in deze positie staan.

- Openen:*
- De vouwverduistering aan de afsluitstaaf (Afb. 32,4) langzaam terugbrengen.

Hor De hor is vast met de vouwverduistering verbonden. Bij het openen van de hor wordt de vouwverduistering meegeleid.

- Sluiten:*
- De hor in het midden van de afsluitstaaf (Afb. 32,2) vastpakken en voorzichtig helemaal naar beneden trekken.

- Openen:*
- De hor aan de afsluitstaaf van de vouwverduistering (Afb. 32,4) langzaam terugbrengen.

7.5 Dakluiken

Afhankelijk van het model zijn in het voertuig dakluiken met of zonder kunstmatige ventilatie ingebouwd. Als er een dakluik zonder kunstmatige ventilatie is ingebouwd, vindt de ventilatie plaats met de paddestoeldakventilatoren.

- ▶ De ventilatieopeningen van de kunstmatige ventilatie altijd open houden. Kunstmatige ventilatieopeningen nooit afdekken, bijv. met een wintermat, of dichtzetten. Kunstmatige ventilatieopeningen vrijhouden van sneeuw en bladeren.

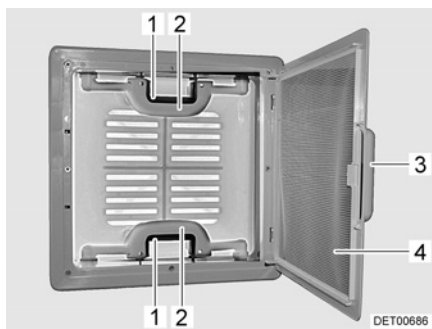
- ▷ De dakluiken zijn met een hor en al naargelang de uitvoering met een verduisteringsrollo resp. een vouwverduistering uitgerust. De verduisteringsrollo springt na het losmaken van de vergrendeling door trekkracht automatisch terug in de uitgangspositie. Om het trekmechanisme niet te beschadigen, de verduisteringsrollo vasthouden en langzaam in de uitgangspositie terugbrengen.
- ▷ Rolgordijnen niet gedurende langere tijd gesloten houden, anders kan er materiaalvermoeidheid optreden.
- ▷ Als het verduisteringsrollo resp. de vouwverduistering helemaal is gesloten, kan er bij sterke zonnestraling warmteopbouw tussen het verduisteringsrollo/de vouwverduistering en het dakluik optreden. Het dakluik kan beschadigd worden. Daarom bij sterke zonnestraling het verduisteringsrollo/de vouwverduistering maar voor 2/3 sluiten. Het dakluik iets openen of in ventilatiestand brengen.
- ▷ Al naargelang het weer de dakluiken zo ver sluiten, dat er geen vocht kan binnendringen.
- ▷ Niet op de dakluiken gaan staan.
- ▷ Voor het begin van de rit de dakluiken sluiten.
- ▷ Voor het begin van de rit de vergrendeling van de dakluiken controleren.
- ▷ De dichtingen van de dakluiken minstens 1 x per jaar met in de handel verkrijgbaar verzorgingsmiddel voor rubber behandelen.
- ▷ Bij de eerste jaarlijkse inspectie moeten de binnenframes van het dakluik worden gedemonteerd en de schroefverbindingen van de bevestigingsklemmen worden aangedraaid. De eigenaar van het voertuig is verantwoordelijk voor het initiatief van de maatregel.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de dakluiken sluiten.

7.5.1 Dakluik met kliksluiting

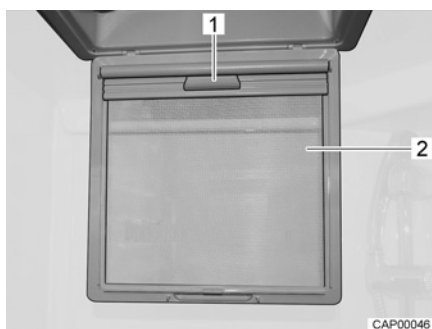
Afb. 33 Dakluik met kliksluiting

Het dakluik kan aan één of beide kanten omhoog worden gezet.

- Openen:**
- Aan de greep (Afb. 33,3) trekken.
 - Hor (Afb. 33,4) naar beneden klappen.
 - Kliksluiting (Afb. 33,1) naar de binnenkant van het dakluik drukken. Tegelijkertijd met de greep (Afb. 33,2) het dakluik naar boven drukken.
 - Hor (Afb. 33,4) naar boven schuiven, tot deze vastklikt.
- Sluiten:**
- Aan de greep (Afb. 33,3) trekken.
 - Hor (Afb. 33,4) naar beneden klappen.
 - Het dakluik aan beide grepen (Afb. 33,2) krachtig naar beneden trekken, tot beide kliksluitingen (Afb. 33,1) zijn vergrendeld.
 - Hor (Afb. 33,4) naar boven schuiven, tot deze vastklikt.

Verduisteringsrollo

Al naargelang de uitvoering is het dakluik met een verduisteringsrollo uitgerust. Om het verduisteringsrollo te sluiten en te openen:

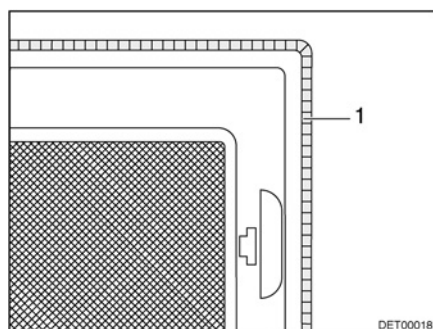
Afb. 34 Verduisteringsrollo

- Sluiten:**
- Aan de greep (Afb. 33,3) trekken.
 - Hor (Afb. 34,2) naar beneden klappen.
 - Verduisteringsrollo aan de greep (Afb. 34,1) tot deze aan de andere kant vastklikt.
- Openen:**
- Verduisteringsrollo aan de greep (Afb. 34,1) losmaken en langzaam in de uitgangspositie terug laten lopen.
 - Hor (Afb. 34,2) naar boven schuiven, tot deze vastklikt.

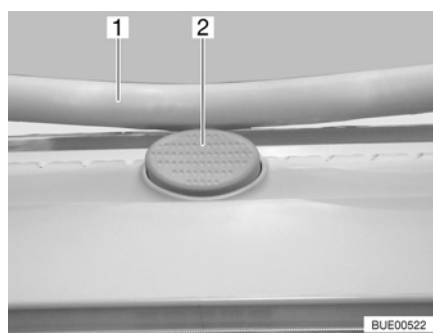
Kunstmatige ventilatie

Al naargelang de uitvoering is het dakluik met kunstmatige ventilatie uitgerust (Afb. 35,1). Dakluiken met kunstmatige ventilatie zijn in de woonruimte en de toiletruimte ingebouwd.

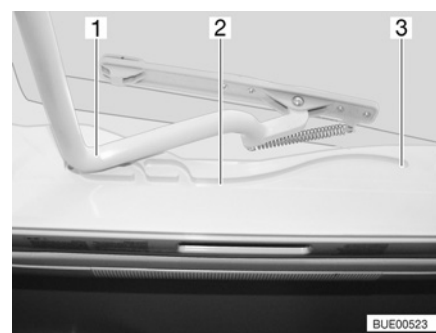

Afb. 35 Kunstmatige ventilatie

7.5.2 Heki-dakluik (mini en midi)

Afb. 36 Vergrendelingsknop aan het Heki-dakluik

Afb. 37 Heki-dakluik, geleiding

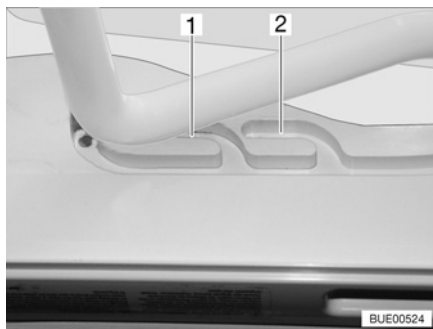
Het Heki-dakluik wordt aan één kant omhoog gezet.

Openen:

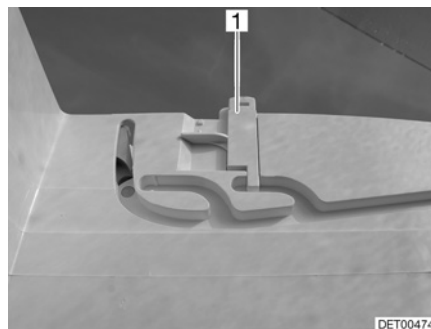
- De vergrendelingsknop (Afb. 36,2) indrukken en de beugel (Afb. 36,1) met beide handen naar beneden trekken.
- De beugel (Afb. 37,1) in de geleidingen (Afb. 37,2) tot in de achterste positie (Afb. 37,3) trekken.

Sluiten:

- De beugel (Afb. 37,1) met beide handen licht naar boven drukken.
- De beugel in de geleidingen terugschuiven.
- De beugel met beide handen naar boven drukken, tot de beugel boven de vergrendelingsknop (Afb. 36,2) ligt.

Afb. 38 Heki-dakluik in ventilatiestand

Afb. 39 Vergrendeling ventilatiestand

Ventilatiestand

Het Heki-dakluik kan in twee ventilatiestanden worden gezet: Stand voor slecht weer (Afb. 38,1) en middelste stand (Afb. 38,2). Afhankelijk van het model kan het dakluik in de middelste stand met de beide grendels (Afb. 39,1) links en rechts aan het frame van het dakluik worden vergrendeld.

- De vergrendelingsknop (Afb. 36,2) indrukken en de beugel (Afb. 36,1) met beide handen naar beneden trekken.
- De beugel in de geleidingen (Afb. 37,2) tot de gewenste stand trekken.
- De beugel licht naar boven drukken en in de gekozen geleiding (Afb. 38,1 of 2) schuiven en evt. vergrendelen.

Vouwverduistering

Om de vouwverduistering te sluiten en te openen:

Sluiten: ■ De vouwverduistering aan de greep uittrekken en in gewenste stand loslaten. De vouwverduistering blijft in deze positie staan.

Openen: ■ De vouwverduistering aan de greep langzaam in uitgangspositie schuiven.

Hor Om de hor te sluiten en te openen:

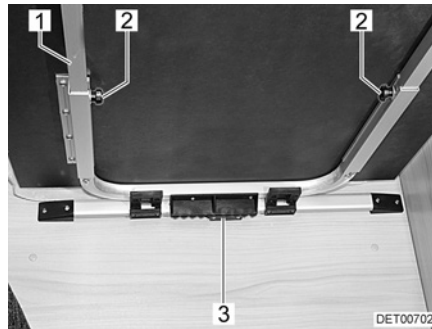
Sluiten: ■ De hor met de greep naar de tegenoverliggende greep van de vouwverduistering trekken.

Openen: ■ De greep aan de hor achteraan indrukken. De vergrendeling wordt ontgrendeld.
 ■ De hor met de greep langzaam terugschuiven.

7.6 Tafels

7.6.1 Hangtafel met scharnier-steunpoot

Afb. 40 Hangtafel verschuiven/
vergroten

Afb. 41 Tafelbladverlenging

Tafel in rijrichting verschuiven:

- Tafelblad voor optillen, tot de vergrendeling (Afb. 40,3) aan de houder wordt vrijgegeven.
- Tafel naar voren of naar achteren schuiven (vanuit de rijrichting gezien).
- Tafelblad in de gewenste stand neerlaten en op tafelpoot leggen.

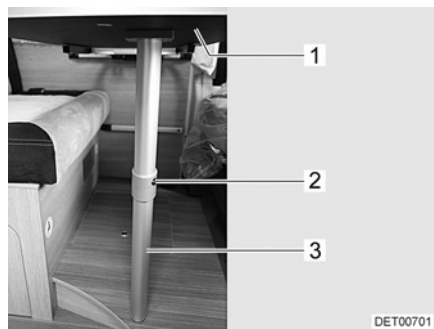
Het tafelblad van de hangtafel kan door het inleggen van een tafelbladverlenging (Afb. 41,1) worden vergroot.

Vergroten:

- Kartelschroeven (Afb. 40,2) losdraaien.
- Tafelblad vooraan licht optillen en tot aan de aanslag uittrekken. De tafelbladverlenging (Afb. 40,1) is helemaal uitgeschoven.
- Tafel neerzetten.
- Tafelbladverlenging (Afb. 41,1) in tafelverlenging leggen.
- Tafelblad vooraan licht optillen en tot aan de aanslag terugschuiven.
- De kartelschroeven vastdraaien.

Verkleinen:

- Kartelschroeven (Afb. 40,2) losdraaien.
- Het tafelblad vooraan licht optillen en uittrekken.
- Tafelbladverlenging (Afb. 41,1) afnemen en veilig opslaan.
- Tafelblad vooraan licht optillen en tot aan de aanslag terugschuiven. De tafelbladverlenging (Afb. 40,1) is helemaal ingeschoven.
- Tafel neerzetten.
- De kartelschroeven vastdraaien.

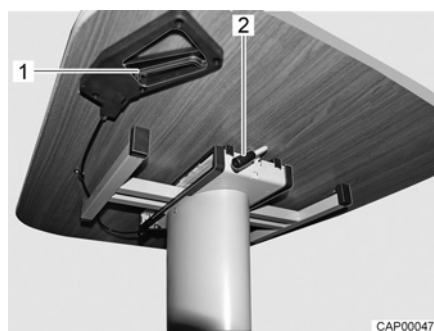
Afb. 42 Bed-onderstel

De tafel kan door de scharnier-steunpoot als bed-onderstel worden gebruikt.

Ombouw tot bed-onderstel:

- Tafelblad (Afb. 42,1) vooraan licht optillen.
- Ontgrendelingsknop (Afb. 42,2) indrukken en het onderste deel van de scharnier-steunpoot (Afb. 42,3) 90° omklappen.
- Het tafelblad ca. 45° naar boven zwenken en de tafel uit de houder nemen.
- Tafel in de onderste houder inzetten en op het gewricht van de tafelpoot leggen.

7.6.2 Heftafel

Afb. 43 Heftafel verschuiven

Tafel verschuiven:

- Hendel (Afb. 43,2) naar beneden zwenken tot deze verticaal naar beneden staat.
- Tafelblad in gewenste stand schuiven.
- Hendel (Afb. 43,2) naar boven zwenken tot het tafelblad is vastgezet.

Hoogte van de tafel instellen, ombouw tot bed-onderstel:

- Aan de vergrendelingsgreep (Afb. 43,1) trekken.
- Tafelblad tot de gewenste hoogte naar beneden drukken. Zonder druk glijdt het tafelblad door veerkracht naar boven.
- De vergrendelingsgreep (Afb. 43,1) loslaten. Het tafelblad blijft op de ingestelde hoogte staan.

7.7 Lampen

- ▶ Al naargelang het model zijn de lichtschakelaars op verschillende plaatsen ondergebracht. De lichtschakelaars bevinden zich in het instapgedeelte, direct bij de betreffende lamp of in het lichtbereik daarvan, bijv. in de buurt van de zitgroep.

7.7.1 LED-lamp (I-model)

De LED-lampen voor het hefbed zijn aan het plafond boven het hefbed aangebracht.

Afb. 44 LED-lamp met touch-bediening

LED-lamp in-/uitschakelen:

- LED-lamp (Afb. 44) aanraken. De LED-lamp is ingeschakeld.
- LED-lamp opnieuw aanraken. De LED-lamp is uitgeschakeld.

7.8 TV-installatie

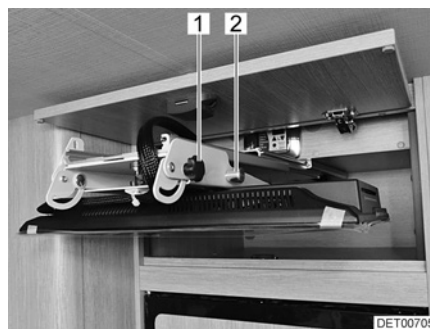
- ▶ Voor het begin van de rit de flatscreen en de beeldschermhouder in rijpositie brengen.

- ▶ Informatie over bediening van de TV-installatie ontlelen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

Flatscreen in de TV-kast

De flatscreen is in de TV-kast boven de koelkast aan een uitschuifdeel bevestigd.

Afb. 45 Flatscreen in de TV-kast

Afb. 46 Flatscreen in kijkpositie

Flatscreen in kijkpositie zetten:

- TV-kast openen.
- Flatscreen horizontaal uit TV-kast trekken.

- Flatscreen vasthouden en vergrendelingspen (Afb. 45,2) uittrekken.
- Flatscreen naar beneden in de gewenste positie zwenken. Wanneer de flatscreen stroef beweegt, knevelgrepen (Afb. 45,1) aan beide zijden van de houder een beetje losdraaien.
- Flatscreen in de gewenste positie draaien. Knevelgrepen (Afb. 46,1) handvast aandraaien.

Flatscreen in rijpositie brengen:

- Flatscreen draaien tot deze parallel is met de voorkant van de kast.
- Knevelgrepen (Afb. 46,1) aan beide zijden van de houder een beetje losdraaien.
- Flatscreen naar boven zwenken en daarbij aan de vergrendelingspen (Afb. 45,2) trekken.
- Wanneer de flatscreen boven tegen de houder aanligt, vergrendelingspen (Afb. 45,2) loslaten. De vergrendelingspen moet in de boring van de houder vastklikken.
- Flatscreen horizontaal tot de aanslag in de TV-kast schuiven.
- TV-kast sluiten.

Flatscreen aan wandmeubel

De flatscreen is aan de binnen- of buitenkant van het wandmeubel aan een uitschuifdeel bevestigd. De grendelveer bevindt zich boven of onder, afhankelijk van de inbouwplaats.

Afb. 47 Flatscreen in rijpositie

Afb. 48 Flatscreen in kijkpositie

Flatscreen in kijkpositie zetten:

- Grendelveer (Afb. 47,1) vrijgeven.
- Flatscreen horizontaal naar het midden van het voertuig uittrekken.
- Flatscreen in de gewenste positie draaien.

Flatscreen in rijpositie brengen:

- Flatscreen draaien tot deze parallel is met de wand van de kast.
- Flatscreen horizontaal tot de aanslag in de houder (Afb. 48,1) schuiven. De grendelveer (Afb. 47,1) klikt hoorbaar vast.

7.9 TV-installatie (flatscreen boven zitbank)

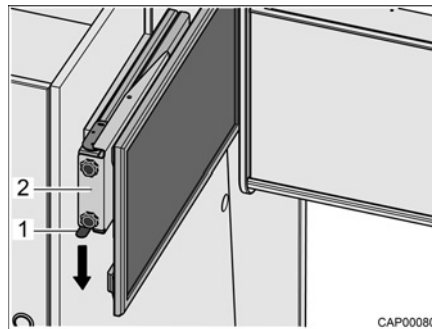

- Voor het begin van de rit de flatscreen veilig opbergen.

- ▷ Informatie over bediening van de TV-installatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

De flatscreen is boven de hoofdsteunen van de zitbank aan een uitschuifdeel bevestigd.

Afb. 49 Uitschuifdeel met flatscreen

Flatscreen in kijkpositie zetten:

- Grendelveer (Afb. 49,1) naar beneden drukken en uitschuifdeel (Afb. 49,2) met flatscreen horizontaal naar het midden van het voertuig uittrekken.
- Flatscreen in de gewenste positie draaien. De flatscreen kan zo ver worden gedraaid, dat deze ook vanuit het achterste gedeelte zichtbaar is.

Flatscreen in rijpositie brengen:

- Flatscreen in uitgangspositie draaien.
- Uitschuifdeel (Afb. 49,2) met flatscreen horizontaal tot de aanslag inschuiven. De grendelveer (Afb. 49,1) klikt hoorbaar vast.

7.10 Bedden

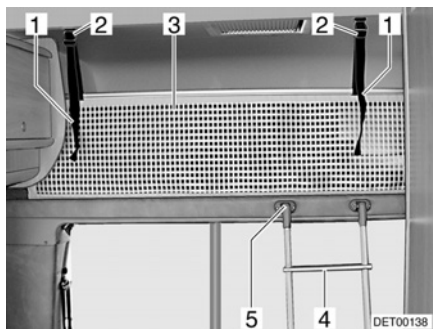
7.10.1 Alkoofbed

- Het alkoofbed met maximaal 200 kg belasten.
- Het alkoofbed alleen gebruiken als het veiligheidsnet is gespannen.
- Kleine kinderen nooit zonder toezicht in het alkoofbed laten.
- Met name bij kleine kinderen onder de 6 jaar altijd erop letten dat ze niet van het alkoofbed kunnen vallen.
- Voor kinderen passende, afzonderlijke kinderbedden of reiswiegen gebruiken.

- ▷ Het alkoofbed niet zonder matras gebruiken. Het kunststof vormdeel kan breken!

Afb. 50 Alkoofbed

Afb. 51 Alkoofbed in rijstand

Bedladder Om in het alkoofbed te klimmen de standaard bijgevoegde bedladder (Afb. 50,4) gebruiken.

Vasthaken: ■ Ladder met de bomen in houder (Afb. 50,5) aan de alkoofafscherming hangen.

Veiligheidsnet Het veiligheidsnet (Afb. 50,3) is standaard opgeborgen tussen de matras en de lattenbodem. Het veiligheidsnet pas opspannen, als er zich reeds personen in de alkoof bevinden.

Opspannen: ■ Omsnoeringsbanden (Afb. 50,1) in houders aan het plafond (Afb. 50,2) vastklikken.

Rijstand alkoofbed Het is raadzaam het alkoofbed voor de rit in de rijstand te plaatsen.

- Alkoofbed (Afb. 51,1) naar boven zwenken en omsnoeringsband (Afb. 51,2) in houder aan plafond vastklikken.

7.10.2 Hefbed

- ▶ Het hefbed met maximaal 250 kg belasten.
- ▶ De beide hefbedkasten rechts en links (indien aanwezig) elk met maximaal 5 kg belasten.
- ▶ Het hefbed mag niet als bagageruimte worden gebruikt. Alleen het voor twee personen noodzakelijke beddengoed erin bewaren.
- ▶ Voor het begin van de rit controleren of het hefbed in de vergrendeling is vastgeklikt.
- ▶ Het hefbed alleen gebruiken als de valbeveiligingen zijn gespannen.
- ▶ Kleine kinderen nooit zonder toezicht in het hefbed laten.
- ▶ Met name bij kleine kinderen onder de 6 jaar altijd erop letten dat ze niet uit het hefbed kunnen vallen.
- ▶ Voor kinderen passende, afzonderlijke kinderbedden of reiswiegen gebruiken.
- ▶ De leeslampen aan de onderkant van het hefbed uitschakelen, als het hefbed wordt neergelaten. Brandgevaar!
- ▶ De leeslampen in het hefbed uitschakelen, als het hefbed naar boven wordt geschoven. Brandgevaar!

- Het hefbed is met een vergrendeling voor de bovenste (gesloten) positie uitgerust.

Afb. 52 Hefbed met vergrendeling

Afb. 53 Hefbed (I-model)

Het hefbed bevindt zich boven de voorste zitgroep.

I-model

De leuningen van de bestuurdersstoel en de passagiersstoel moeten voor het neerlaten van het hefbed naar voren worden geklapt. Daarvoor als volgt te werk gaan:

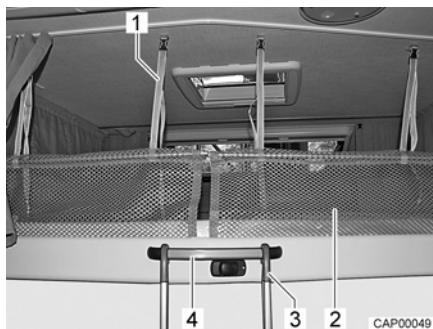
- De bestuurdersstoel en de passagiersstoel in rijrichting draaien, vergrendelen en naar achteren schuiven.
- Rugleuning ontgrendelen en helemaal naar voren klappen.
- Verduistering in de bestuurderscabine sluiten.

Hefbed openen:

- Lampen aan de onderkant van het hefbed uitschakelen.
- Bestuurdersstoel en passagiersstoel volledig naar voren schuiven.
- Het rugkussen van de langzitbank omklappen.
- Vergrendeling (Afb. 52,1) openen.
- Het hefbed met beide handen tot de aanslag naar beneden trekken.

Hefbed sluiten:

- Leeslampen in hefbed uitschakelen.
- De riemen van de veiligheidsnetten losmaken en veiligheidsnetten onder het matras leggen.
- Hefbed met beide handen tot de aanslag naar boven drukken.
- Zorgen dat de vergrendeling hoorbaar vastklikt.

Afb. 54 Bedladder en veiligheidsnet

Bedladder Om in het hefbed te klimmen, de standaard bijgevoegde bedladder gebruiken.

Vasthaken: ■ Bedladder (Afb. 54,3) met beide beugels in de greepbeugel (Afb. 54,4) aan het hefbed hangen.

Veiligheidsnet De veiligheidsnetten (Afb. 54,2) met de riem zijn onder het matras opgeborgen. De veiligheidsnetten pas opspannen, als er zich reeds personen in het hefbed bevinden.

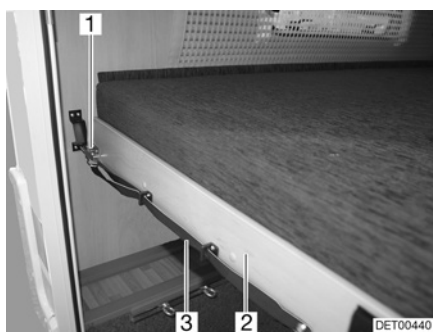
Opspannen: ■ Riemen (Afb. 54,1) in de houders aan het plafond vastklikken.

7.10.3 Stapelbed

- ▶ Het stapelbed met maximaal 100 kg belasten.
- ▶ Het bovenste stapelbed alleen gebruiken als de valbeveiliging is aangebracht.
- ▶ Kleine kinderen nooit zonder toezicht in het stapelbed laten.
- ▶ Met name bij kleine kinderen onder de 6 jaar altijd erop letten dat ze niet van het stapelbed kunnen vallen.
- ▶ Voor kinderen passende, afzonderlijke kinderbedden of reiswiegen gebruiken.

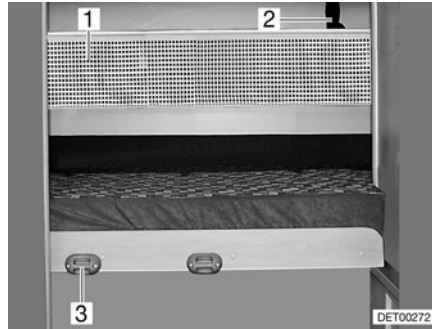
Al naargelang het model is het achterste gedeelte van een stapelbed voorzien. Het stapelbed kan ook als garage achter worden gebruikt.

Afb. 55 Stapelbed (achter)

*Stapelbed voor de garage
achter ombouwen:*

- Aan de lus (Afb. 55,3) trekken en de grendel (Afb. 55,1) losmaken.
- De lattenbodem (Afb. 55,2) met de matras naar voren trekken, tot deze vastklikt.

Afb. 56 Veiligheidsnet

Bedladder Voor het opgaan van het bovenste bed de standaard meegeleverde bedladder gebruiken.

Vasthaken: ■ De bedladder met de bomen in de houder (Afb. 56,3) aan de afscherming hangen.

Veiligheidsnet Het veiligheidsnet (Afb. 56,1) is standaard opgeborgen tussen de matras en de lattenbodem. Het veiligheidsnet pas opspannen, als er zich reeds een persoon in het bed bevindt.

Opspannen: ■ De omsnoeringsbanden (Afb. 56,2) in de houders aan het plafond vastklikken.

7.10.4 Vast bed (gasdrukveer)

Afb. 57 Vast bed

Onder het bed bevindt zich een opbergruimte. Voor het inruimen of uitruimen van de opbergruimte van binnen in het voertuig de lattenbodem naar boven klappen.

Openen: ■ Matras voor optillen.
■ Lattenbodem optillen. De gasdrukveren (Afb. 57,1) houden de lattenbodem in de geopende stand.

Sluiten: ■ Lattenbodem tegen de weerstand van de gasdrukveren naar beneden duwen.

7.10.5 Ligvlak éénpersoonsbedden in achterste gedeelte

Al naargelang de uitvoering kunnen de éénpersoonsbedden in het achterste gedeelte tot een samenhangend ligvlak worden omgebouwd.

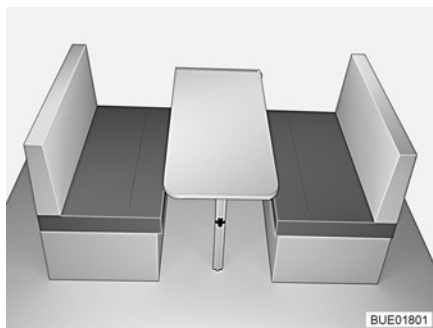
- Verbreding uit de console tussen de bedden trekken.
- Meegeleverd extra kussen plaatsen.

7.11 Zitgroepen ombouwen om te slapen

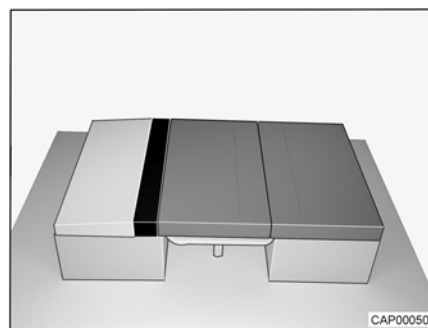

- ▷ Al naargelang het model, kan de zitgroep van de hier weergegeven zitgroep afwijken in vorm en positie.
- ▷ Al naargelang het model moet bovendien een meegeleverd extra kussen tussen de zitkussens worden gelegd.

7.11.1 Middelste zitgroep

Afb. 58 Voor de ombouw

Afb. 59 Na de ombouw

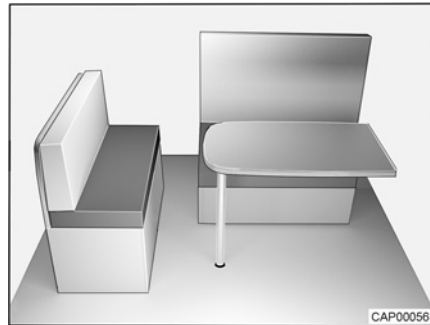
- Tafel in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.6.1).
- Een rugkussen verwijderen en wegleggen.
- Een zitkussen op de tafel leggen.
- Een rugkussen vlak op de zitbank leggen.
- Het extra kussen tussen het rugkussen en zitkussen leggen.

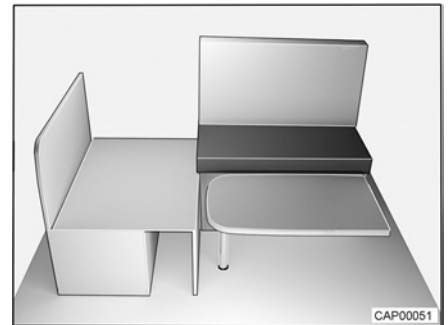
7.11.2 Zitbank voor met langsitzitbank

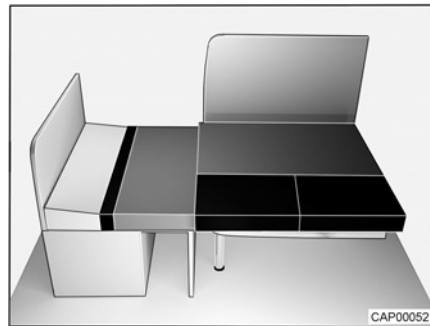
- ▷ Niet op de uitgetrokken bedkast-verlenging gaan staan. De bedkast-verlenging kan daardoor beschadigd worden.

Afb. 60 Voor de ombouw

Afb. 61 Tijdens de ombouw

Afb. 62 Na de ombouw

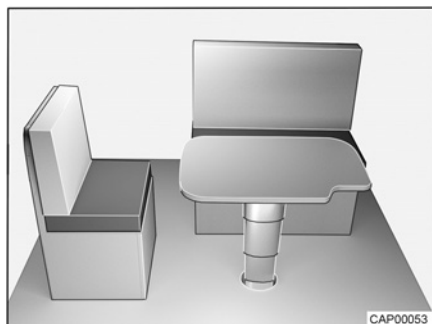
- Afhankelijk van het model een extra vloerplaat bij de opstap van de bestuurdersruimte leggen om een vlak draagvlak te verkrijgen.
- Het rugkussen en het zitkussen van de langsitzitbank verwijderen en terzijde leggen.
- De hangtafel tot bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.6.1).
- De zitplaat van de langsitzitbank omhoog klappen.
- De bedkast-verlenging aan de langsitzitbank een beetje optillen.
- De bedkast-verlenging aan de langsitzitbank tot de aanslag uittrekken.
- De zitplaat van de langsitzitbank omlaag klappen.
- Zitplaat van de langsitzitbank openklappen.
- Het zitkussen van de langsitzitbank op de bedkast-verlenging van de langsitzitbank leggen.
- Het rugkussen van de langsitzitbank tussen het zitkussen en de buitenwand leggen.
- Het zitkussen van de zitbank voor op het tafelblad leggen.
- Twee korte extra kussens voor het zitkussen leggen.
- Het lange extra kussen op de bedkast-verlenging leggen.

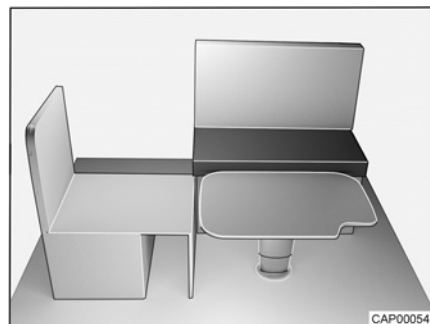
7.11.3 Zitbank voor met langszit

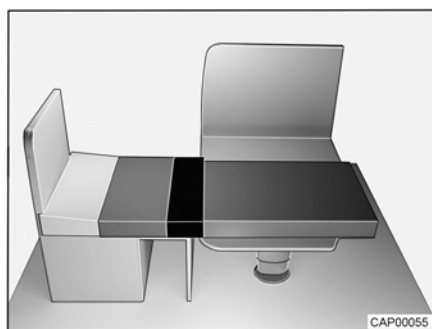
- ▷ Niet op de uitgetrokken bedkast-verlenging gaan staan. De bedkast-verlenging kan daardoor beschadigd worden.

Afb. 63 Voor de ombouw

Afb. 64 Tijdens de ombouw

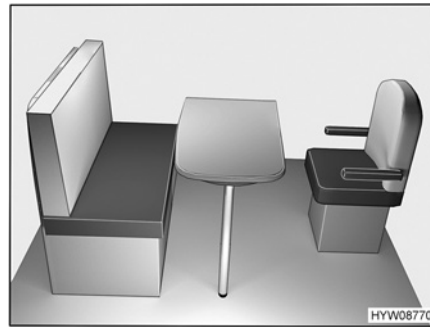

Afb. 65 Na de ombouw

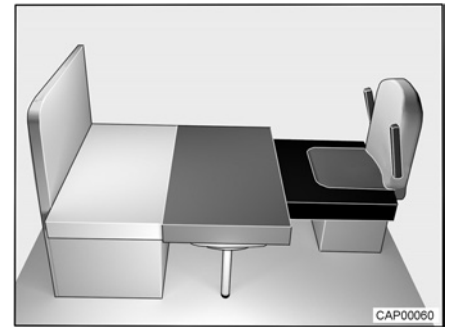
- T-model: Extra vloerplaten bij de opstap van de bestuurdersruimte leggen om een vlak draagvlak te verkrijgen.
- Het rugkussen en het zitkussen van de langszit verwijderen en terzijde leggen.
- Heftafel in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.6.2).
- Zitplaat van de langszit omhoogklappen.
- Bedkast-verlenging aan de langszit iets optillen.
- Bedkast-verlenging aan de langszit tot de aanslag uittrekken.
- Zitplaat van de langszit omlaagklappen.
- Zitplaat van de langszit omhoogklappen.
- Het zitkussen van de langszit op de bedkast-verlenging leggen.
- Het rugkussen van de langszit tussen het zitkussen en de buitenwand leggen.
- Het zitkussen van de zitbank voor op het tafelblad leggen.
- Het extra kussen op de bedkast-verlenging leggen.

7.11.4 Zitbank voor (noodbed)

Afb. 66 Voor de ombouw

Afb. 67 Na de ombouw

- Bestuurdersstoel draaien en volledig naar voren schuiven.
- Tafel in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 7.6.1).
- Het zitkussen naar voren trekken.
- Het rugkussen tussen het zitkussen en de achterwand leggen.
- Het extra kussen op de bestuurdersstoel leggen.
- De bestuurdersstoel eventueel weer naar achter schuiven.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de gasinstallatie van het voertuig. De instructies hebben betrekking op:

- de veiligheid
- het gasverbruik
- het wisselen van gasflessen
- de gasafsluitkranen

De bediening van de op gas werkende apparaten van het voertuig is in hoofdstuk 10 beschreven.

8.1 Algemeen

- ▶ De gebruiker van de gasinstallatie is verantwoordelijk voor het laten uitvoeren van periodieke controles en het in acht nemen van de onderhoudsintervallen.
- ▶ Voor het begin van de rit, bij het verlaten van het voertuig of als de gas-toestellen niet gebruikt worden, alle gasafsluitkranen en de hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten.
- ▶ Bij het tanken, op veerboten en in de garage moeten alle op gas werkende apparaten uitgeschakeld zijn (al naargelang uitvoering: verwarming, kookplaat, bakoven, grill, koelkast). Explosiegevaar!
- ▶ Wanneer een op gas werkend apparaat wordt gebruikt, het apparaat niet in gesloten ruimtes (bijv. garages) in gebruik nemen. Vergiftigings- en verstikkingsgevaar!
- ▶ De gasinstallatie alleen door een geautoriseerde werkplaats laten onderhouden, repareren of wijzigen.
- ▶ De gasinstallatie voor de ingebruikname en conform de nationale bepalingen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren. Dit geldt ook voor niet aangemelde voertuigen. Bij wijzigingen aan de gasinstallatie de gasinstallatie meteen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Ook de gasdrukregelaar, de gaslangen en de gasafvoerbuizen moeten worden gecontroleerd. De gasdrukregelaar en de gaslangen moeten overeenkomstig de nationaal vastgestelde periodes (maximaal na 10 jaar) worden vervangen. De eigenaar van het voertuig is verantwoordelijk voor het initiatief van de maatregel.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie (gaslucht, hoog gasverbruik) bestaat explosiegevaar! Onmiddellijk de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. Ramen en deuren openen en goed ventileren.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie: Niet roken, geen open vuur en geen elektrische apparaten (lichtschakelaar enz.) bedienen. Dichtheid gasvoerende delen en leidingen met lekzoek-spray controleren. Niet met open vuur controleren.
- ▶ Op inwendige aansluitstukken mogen alleen de daarvoor bestemde apparaten aangesloten zijn. Een apparaat niet buiten het voertuig gebruiken wanneer het op een inwendig aansluitstuk is aangesloten.
- ▶ Verwarmen tijdens de rit is verboden.
- ▶ Koken tijdens de rit is verboden.
- ▶ Voor ingebruikname van de kookplaat voor een toereikende ventilatie zorgen. Raam of dakluik openen.

- ▶ Kooktoestellen en bakovens op gas niet gebruiken voor verwarmingsdoeleinden.
- ▶ Als er meerdere gastoestellen voorhanden zijn, dan is voor ieder apparaat een gasafsluitkraan vereist. Wanneer gastoestellen niet worden gebruikt, moet de betreffende gasafsluitkraan worden gesloten.
- ▶ Ontstekingsbeveiligingen moeten na uitgaan van de gasvlam binnen een minuut sluiten. Daarbij is een klik te horen. Werking zo nu en dan controleren.
- ▶ De ingebouwde gastoestellen zijn uitsluitend ontworpen voor gebruik met propaangas, butaangas of een mengsel van beide gassen. De gasdrukregelaar alsmede alle ingebouwde gastoestellen zijn ontworpen voor een bedrijfsdruk van 30 mbar.
- ▶ Propaangas is gasvormig tot -42 °C, butaangas daarentegen slechts tot 0 °C. Bij lagere temperaturen is er geen gasdruk meer aanwezig. Butaangas is niet geschikt voor gebruik in de winter.
- ▶ De gaskast is door zijn functie en constructie een ruimte met opening naar buiten. De standaard ingebouwde kunstmatige ventilatie nooit afdekken of dichtzetten. Ontsnappend gas kan anders niet naar buiten worden weggeleid.
- ▶ De gaskast mag niet als opbergruimte worden gebruikt.
- ▶ De gaskast beveiligen tegen de toegang van onbevoegden. Daarvoor de toegang afsluiten.
- ▶ De hoofdafsluitkraan op de gasfles moet toegankelijk zijn.
- ▶ Alleen apparaten op gas (bijv. gasgrill) aansluiten die voor een gasdruk van 30 mbar zijn bedoeld.
- ▶ De gasafvoerbuis moet aan de verwarming en aan de schoorsteen goed afsluiten en stevig vastzitten. De gasafvoerbuis mag niet beschadigd zijn.
- ▶ De rookgassen moeten onbelemmerd naar buiten kunnen stromen en de verse lucht moet onbelemmerd toe kunnen treden. Daarom de gasafvoerschoorsteen en inlaatopeningen schoon houden en vrijhouden (bijv. van sneeuw en ijs). De onderrand van het voertuig mag niet met flappen of door sneeuwwallen worden afgesloten.

8.2 Gasflessen

- ▶ Volle of lege gasflessen buiten het voertuig alleen met gesloten hoofdafsluitkraan en voorzien van beschermkap hanteren.
- ▶ Gasflessen alleen in de gaskast meenemen.
- ▶ Gasflessen in de gaskast verticaal plaatsen.
- ▶ Gasflessen beveiligd tegen draaien en kantelen vastbinden.
- ▶ Gasslang spanningsvrij op de gasfles aansluiten.
- ▶ Als de gasflessen niet op de gasslang zijn aangesloten, altijd de beschermkap aanbrengen.
- ▶ Hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten voordat de gasdrukregelaar of de gasslang van de gasfles wordt verwijderd.
- ▶ Afhankelijk van de aansluiting de gasslang met de hand of een geschikte speciale sleutel van de gasfles afschroeven. Schroef de slang vervolgens weer op de fles. De schroefverbinding van de gasfles heeft meestal een linkse schroefdraad. **Niet** te vast aandraaien.

- ▶ Bij temperaturen onder 5 °C ijsbestrijdingsinstallatie (Eis-Ex) voor gasdrukregelaar gebruiken.
- ▶ Voor het gebruik in voertuigen uitsluitend een speciale gasdrukregelaar met veiligheidsventiel gebruiken. Andere gasdrukregelaars zijn niet toegelaten en voldoen niet aan de hoge eisen.
- ▶ Alleen gasflessen van 11 kg of 5 kg gebruiken. Campinggasflessen met ingebouwd terugslagventiel (blauwe flessen met een inhoud van max. 2,5 resp. 3 kg) mogen in uitzonderingsgevallen met een veiligheidsventiel worden gebruikt.
- ▶ Voor buitengasflessen zo kort mogelijke slangen gebruiken (max. 150 cm).
- ▶ Blokkeer nooit de ventilatieopeningen in de vloer onder de gasflessen.

- ▷ Schroefverbindingen van gasflessen hebben in de regel een linkse schroefdraad.
- ▷ Voor apparaten op gas moet de gasdruk tot 30 mbar worden gereduceerd.
- ▷ De niet-verstelbare gasdrukregelaar direct op het flesventiel aansluiten met veiligheidsventiel.
De gasdrukregelaar reduceert de gasdruk van de gasfles tot de bedrijfsdruk van de gastoestellen.
- ▷ Voor het vullen en aansluiten van de gasflessen in Europa levert de toebereidenhandel de betreffende Euro-vulsets c.q. Euro-flessensets.
- ▷ Informatie bij de handelspartners of het servicepunt.

De gasdrukregelaar reduceert de gasdruk van de gasfles tot de bedrijfsdruk van de gastoestellen.

De gasdrukregelaar is vast in de gaskast ingebouwd. De gasfles wordt via een hogedrukgas slang op de gasdrukregelaar aangesloten.

Hogedrukgas slangen en bijbehorende aansluitingen kunnen per land verschillen. In de toebereidenhandel zijn toepasselijke landspecifieke uitvoeringen en adapters verkrijgbaar.

8.3 Gasverbruik

- ▷ De gegevens over het gasverbruik van de afzonderlijke gastoestellen zijn doorsnee richtwaarden.

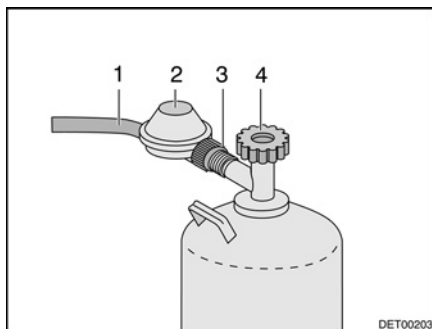
Verbruikers	Gasverbruik in gram/uur
Verwarming	Ca. 170 - 490 g/h
Kooktoestel, per kookplaat	Ca. 140 - 165 g/h
Koelkast	Ca. 18 g/h

8.4 Gasflessen vervangen

- ▶ Bij het vervangen van de gasflessen niet roken en geen open vuur ontsteken.
- ▶ Na het vervangen van gasflessen controleren of er bij de aansluitpunten geen gas uitloopt. Daarvoor de aansluiting met lekzoek-spray inspuiten. De toebereidenhandel biedt deze middelen aan.

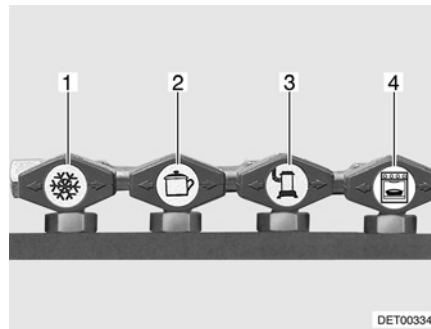

Afb. 68 Aansluiting gasfles

- Serviceluik voor gaskast openen (zie sectie 7.2).
- Als er een beschermingsplaat aanwezig is, de beschermingsplaat omlaagklappen.
- Hoofdafsluitkraan (Afb. 68,4) op de gasfles sluiten. Let op de richting van de pijl.
- Gasdrukregelaar (Afb. 68,2) vasthouden en kartelmoer (Afb. 68,3) openen (linkse schroefdraad).
- Gasdrukregelaar met gas slang (Afb. 68,1) van de gasfles verwijderen.
- Bevestigingsriemen losmaken en gasfles uitnemen.
- Gevulde gasfles in de gaskast zetten.
- Gasfles met de bevestigingsriemen bevestigen.
- Gasdrukregelaar (Afb. 68,2) met gas slang (Afb. 68,1) op de gasfles aanbrengen en kartelmoer (Afb. 68,3) met de hand vastdraaien (linkse schroefdraad).
- Als er een beschermingsplaat aanwezig is, de beschermingsplaat omhoogklappen.
- Serviceluik sluiten (zie sectie 7.2).

8.5 Gasafsluitkranen

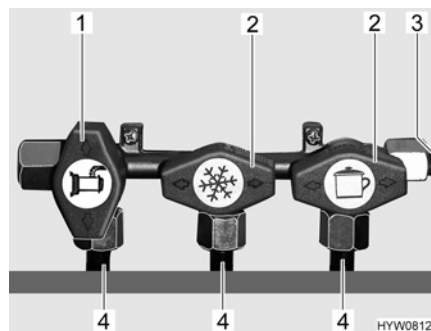

- 1 Koelkast
- 2 Kookplaat
- 3 Verwarming/boiler
- 4 Bakoven

Afb. 69 Symbolen van de gasafsluitkranen

In het voertuig is voor ieder gastoestel een gasafsluitkraan (Afb. 69) ingebouwd.

De gasafsluitkranen bevinden zich bij het kookfront.

- 1 Gasafsluitkraan geopend
- 2 Gasafsluitkraan gesloten
- 3 Gastoeverleiding
- 4 Leiding naar het gastoestel

Afb. 70 Stand gasafsluitkranen (voorbeeld)

- Openen:**
- Gasafsluitkraan van het betreffende gastoestel parallel (Afb. 70,1) met de leiding (Afb. 70,4) instellen die naar het gastoestel leidt.
- Sluiten:**
- Gasafsluitkraan van het betreffende gastoestel dwars (Afb. 70,2) met de leiding (Afb. 70,4) instellen die naar het gastoestel leidt.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de elektrische installatie van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de veiligheid
- verklaringen van begrippen met betrekking tot de accu
- het 12-V-boordnet
- de woonruimteaccu
- het laden van de accu's
- het elektroblok
- het paneel
- het 230-V-boordnet
- de aansluiting op de 230-V-voorziening
- de zekeringenindeling

De bediening van de op elektriciteit werkende apparaten van de woonopbouw is in hoofdstuk 10 beschreven.

9.1 Algemene veiligheidsinstructies

- ▶ Alleen vaklieden aan de elektrische installatie laten werken.
- ▶ Alle elektrische apparaten (bijv. mobiele telefoons, zend-ontvangapparaten, televisies of DVD-spelers), die naderhand in de camper zijn ingebouwd en tijdens de rit in gebruik zijn, moeten bepaalde kenmerken hebben: Dit zijn het CE-kenmerk, de EMC-keuring (elektromagnetische compatibiliteit) en de e-keuring.

Alleen zo is een goed functioneren van het voertuig tijdens de rit gegarandeerd. Anders is het mogelijk, dat de airbag wordt geactiveerd of de boordelektronica wordt gestoord.

- ▶ Tijdens onweer voor de zekerheid de 230-V-aansluiting ontkoppelen en de antennes induwen ter bescherming van de elektrische apparaten.

9.2 Begrippen

Rustspanning

De rustspanning is de spanning van de accu in rusttoestand, d.w.z. er wordt geen stroom opgenomen en de accu niet geladen.

- ▶ Voor de meting moet de batterij tot rust zijn gekomen. Daarom: Nadat deze voor het laatst is opgeladen of na de laatste stroomontname door verbruikers circa 2 uur wachten, totdat de rustspanning wordt gemeten.

Ruststroom

Sommige elektrische verbruikers, zoals bijv. klok en controlelichten hebben continu elektrische stroom nodig; deze worden daarom ook wel als stille verbruikers aangeduid. Deze ruststroom stroomt ook bij uitgeschakeld apparaat.

Diepontlading

Diepontlading van de accu dreigt wanneer een accu door ingeschakelde verbruikers en door ruststroom volledig wordt ontladen en de rustspanning onder 12 V daalt.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.

Capaciteit

Als capaciteit wordt de hoeveelheid elektriciteit aangeduid, die een accu kan opnemen.

De capaciteit van een accu wordt in ampère-uren (Ah) aangegeven. In de regel wordt daarbij de zogenaamde K20-waarde gebruikt.

De K20-waarde geeft aan, hoeveel stroom een accu over een periode van 20 uur kan afgeven, zonder dat deze wordt beschadigd, of hoeveel stroom er nodig is, om een lege accu binnen 20 uur te laden.

Wanneer een accu bijv. 20 uur lang 4 ampère kan afgeven, heeft deze een capaciteit van $4 \text{ A} \times 20 \text{ h} = 80 \text{ Ah}$.

Wanneer er meer stroom stroomt, verlaagt de capaciteit van de accu evenredig.

Externe invloeden zoals temperatuur en leeftijd veranderen het opnamevermogen van de accu. Capaciteitsgegevens hebben betrekking op nieuwe, bij ruimtetemperatuur gebruikte accu's.

- ▷ Capaciteitsgegevens hebben afhankelijk van de accutechnologie een omrekeningsfactor van 1,3 tot 1,7, die de daadwerkelijke capaciteit met deze waarde laat dalen.

9.3 12-V-boordnet

- ▷ Om **alle** elektrische 12-V-verbruikers van de spanningsvoorziening te scheiden, de woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet. Hiertoe de schakelaar aan het elektroblok gebruiken.

Als het voertuig niet op de 230-V-voorziening is aangesloten of als de 230-V-voorziening is uitgeschakeld, voedt de woonruimteaccu de woonruimte met 12 V gelijkspanning. De woonruimteaccu heeft slechts een begrensde energievoorraad. Daarom elektrische verbruikers zoals koelkast bij 12-V-gebruik of verwarming (circulatieluchtventilator) niet gedurende een langere periode zonder 230-V-voorziening gebruiken.

Bij verwarming wordt de circulatieluchtventilator door een thermostaatregelaar in- en uitgeschakeld. Daardoor wordt de woonruimteaccu belast, als er geen 230-V-voorziening is aangesloten.

Bij langere stilstand van het voertuig moeten alle 12-V-verbruikers worden uitgeschakeld om ontladen van de woonruimteaccu te voorkomen.

Alle 12-V-verbruikers uitschakelen:

- Accu-scheidingsschakelaar op het elektroblok uitschakelen. Hiermee wordt de woonruimteaccu volledig van alle elektrische verbruikers gescheiden.

Wanneer het voertuig korte tijd wordt verlaten en de koelkast en/of verwarming moeten blijven werken, volstaat het om de niet-gebruikte 12-V-verbruikers uit te schakelen. Desondanks de laadtoestand van de woonruimteaccu in de gaten houden.

*Onnodige 12-V-verbruikers
uitschakelen:*

- Hoofdschakelaar 12 V op het paneel uitschakelen. Opstap en basisverlichting worden verder van stroom voorzien.

9.3.1 Woonruimteaccu

- ▷ Het loskoppelen en vastklemmen, evenals het vervangen van de woonruimteaccu, mag alleen door vaklieden worden uitgevoerd. Bij onjuiste aansluiting bestaat er gevaar op kortsluiting en brand vanwege schurende kabels. De stoel moet met zijn draai-inrichting worden gedemonteerd om toegang te krijgen tot de woonruimteaccu. Deze componenten zijn belangrijk voor de veiligheid en moeten vakkundig met schroeven en met inachtneming van bepaalde draaimomenten worden gemonteerd.
- ▷ Alleen aan de reis beginnen met een volgeladen woonruimteaccu. Daarom de woonruimteaccu voor het begin van de reis tenminste 20 uur laden.
- ▷ Tijdens de reis iedere gelegenheid om de woonruimteaccu op te laden benutten.
- ▷ Na de reis de woonruimteaccu volledig opladen.
- ▷ Voor een tijdelijke stilstand de accu ten minste 20 uur laden.
- ▷ Voor het opladen van de woonruimteaccu de daarvoor bestemde laadmodule in het elektroblok gebruiken. Bij externe oplading een gangbaar laadapparaat gebruiken, dat geschikt is voor het accutype en de capaciteit van de accu van de woonruimte.
- ▷ Bij langere stilstand (4 weken of langer) de woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet of regelmatig bijladen.
- ▷ Bij het vervangen van de woonruimteaccu alleen accu's van hetzelfde type en met dezelfde specificaties als de originele ingebouwde accu gebruiken. Afwijkende accu alleen na toestemming van de fabrikant van het voertuig gebruiken.
- ▷ Voor het los- en vastklemmen van de accu de voertuigmotor uitschakelen, de 230-V- en de 12-V-voorziening alsmede alle verbruikers uitschakelen. Kortsluitingsgevaar!
- ▷ Wanneer een accu is losgekoppeld het contact niet gebruiken. Kortsluitingsgevaar!
- ▷ De onderhoudsinstructies en gebruiksaanwijzing van de accuproducent in acht nemen.

- ▷ De accu is onderhoudsvrij. Onderhoudsvrij betekent:
 - De zuurstand hoeft niet gecontroleerd te worden.
 - De accupolen hoeven niet ingevet te worden.
 - Er hoeft geen gedestilleerd water bijgevoerd te worden.
 - Ook een onderhoudsvrije accu moet worden bijgeladen.
 - Aanbeveling: Elke 6 tot 8 weken een volledige laadcyclus uitvoeren.
 - Afhankelijk van de accucapaciteit en het laadapparaat duurt de laadcyclus 24 tot 48 uur.

Inbouwplaats

De woonruimteaccu is in de bestuurdersruimte ingebouwd onder de rechterstoel.

Ontlading

Door de ruststroom, die sommige elektrische verbruikers permanent verbruiken, wordt de woonruimteaccu ontladen.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.
- ▷ Accu tijdig opladen.

De zelfontlading van de accu is afhankelijk van de temperatuur.

Bij 20 tot 25 °C bedraagt het zelfontladingspercentage ca. 3 % van de capaciteit/maand. Bij stijgende temperaturen neemt het zelfontladingspercentage toe: Bij 35 °C bedraagt het zelfontladingspercentage ca. 20 % van de capaciteit/maand.

Bij lage buitentemperaturen verlaagt de beschikbare capaciteit.

Een oude accu beschikt niet meer over de volle capaciteit.

Hoe meer elektrische verbruikers ingeschakeld zijn, des te sneller is de energievoorraad van de woonruimteaccu verbruikt.

- ▷ Verbruikers zoals koelkast, laadapparaat, zonneregelaar, paneel en dergelijke nemen stroom van de accu, ook als de hoofdschakelaar 12 V is uitgeschakeld. Daarom de woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet, als het voertuig langere tijd niet wordt gebruikt.

9.3.2 Accu's laden via 230-V-voorziening

Als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten, worden de woonruimteaccu en de startaccu via de laadmodule in het elektroblok bijgeladen. De startaccu wordt hierbij alleen met een druppellading geladen. De laadstroom wordt aan de laadtoestand van de accu aangepast. Daardoor is overladen niet mogelijk.

Om de volle capaciteit van de laadmodule in het elektroblok te gebruiken, dienen alle elektrische verbruikers tijdens het laden uitgeschakeld te worden.

9.3.3 Accu's laden via voertuigmotor

Als de voertuigmotor draait, worden de woonruimteaccu en de startaccu door de voertuigdynamo bijgeladen. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, worden de accu's automatisch door een relais in het elektroblok van elkaar gescheiden. Daardoor wordt voorkomen dat de startaccu door elektrische verbruikers in de woonruimte wordt ontladen. Daardoor ontstaan er geen problemen bij het starten van het voertuig. De laadtoestand van de woonruimteaccu, resp. de startaccu kan op het paneel worden afgelezen.

9.3.4 Startaccu laden

- ▶ Accuzuur in de accu is giftig en bijtend. Ieder contact met de huid of de ogen vermijden. Bij contact onmiddellijk grondig spoelen met veel water (huid, ogen, kleding, voorwerpen) en eventueel een arts raadplegen.
- ▶ Bij het laden met een extern laadapparaat bestaat explosiegevaar. Bij het plaatsen van de poolklemmen kunnen vonken ontstaan. Accu alleen in goed geventileerde ruimtes en ver verwijderd van open vuur of mogelijke vonkbronnen laden. Accu's kunnen bij het laden gassen ontwikkelen en afgeven.
- ▶ Om de startaccu op te laden met een extern laadapparaat de accu altijd uit het voertuig bouwen.

- ▷ Accukabels niet op de verkeerde polen aansluiten (rode kabel -> pluspool, zwarte kabel -> minpool).
- ▷ Wanneer een accu is losgekoppeld het contact niet gebruiken. Kortsluitingsgevaar!
- ▷ Voor het los- en vastklemmen van de accu de voertuigmotor uitschakelen, de 230-V- en de 12-V-voorziening alsmede alle verbruikers uitschakelen. Kortsluitingsgevaar!
- ▷ Voor het laden van de accu controleren of het externe laadapparaat voor het accutype geschikt is.
- ▷ De gebruiksaanwijzingen van het basisvoertuig en het laadapparaat in acht nemen.
- ▷ Bij overlading wordt de accu onherstelbaar beschadigd.

Laden met een extern laadapparaat

Bij het laden van de startaccu met een extern laadapparaat als volgt te werk gaan:

- Voertuigmotor afzetten.
- Alle elektrische verbruikers uitschakelen.
- Hoofdschakelaar 12 V op het paneel uitschakelen. Het controlelicht gaat uit.
- Accu-scheidingsschakelaar op het elektroblok uitschakelen.
- De netstekker van het elektroblok loskoppelen.
- Alle gasverbruikers uitschakelen, alle gasafsluitkranen en de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.
- Bij het afklemmen van de accupolen bestaat kortsluitingsgevaar. Daarom van de startaccu eerst de minpool en vervolgens de pluspool afklemmen.
- De startaccu uit het voertuig verwijderen.
- Controleren, of het externe laadapparaat is uitgeschakeld.
- Extern laadapparaat aansluiten op de startaccu. Letten op de poling: Eerst de pooltang "+" aan de pluspool van de accu klemmen, vervolgens de pooltang "-" aan de minpool van de accu klemmen.
- Extern laadapparaat inschakelen.
- Informatie over de laadduur van de accu ontleen aan de gebruiksaanwijzing van het aangebrachte laadapparaat.
- Informatie over de sterkte van de accu vindt u op de accu.
- Extern laadapparaat in omgekeerde volgorde losklemmen.

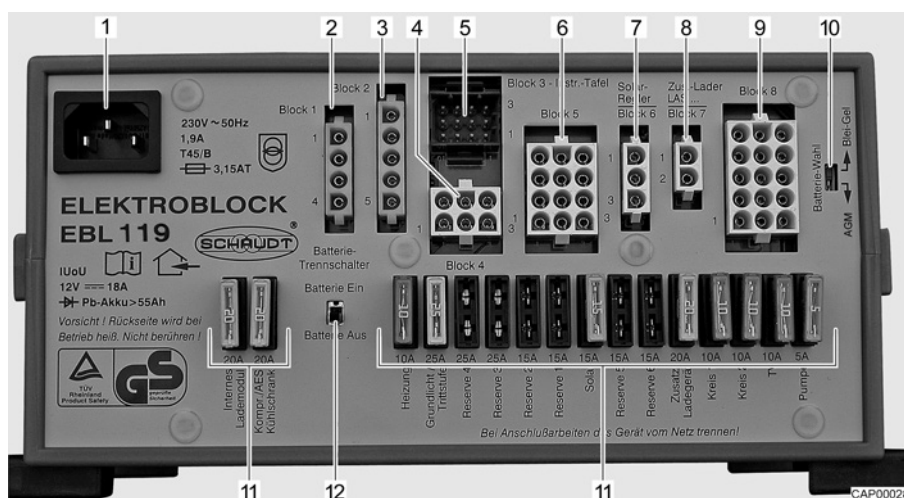
9.4 Elektroblok (EBL 119)

- ▷ Ventilatiesleuven niet afdekken. Gevaar voor oververhitting!

- ▷ Afhankelijk van het model zijn niet altijd alle stekkerplaatsen voor zekeringen uitgerust.
- ▷ In tegenstelling tot de standaardtoekenning worden de volgende zekeringswaarden gebruikt:
"Basisverlichting/opstap": 20 A
"Reserve 3": 10 A (beveiliging USB-poort)
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

Afb. 71 Elektroblok (EBL 119)

- 1 Netaansluitdoos 230 V~
- 2 Uitgang: Blok 1 - koelkast
- 3 Ingang: Blok 2 - stuurleidingen
- 4 Uitgang: Blok 4 - verwarming, veiligheids-/aftapventiel, basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik), opstap
- 5 Uitgang: Blok 3 - paneel
- 6 Uitgang: Blok 5 - zonnecel (voorzover aanwezig), reserve 2, reserve 3, reserve 4
- 7 Uitgang: Blok 6 - zonneregelaar (voorzover aanwezig)
- 8 Uitgang: Blok 7 - extra laadapparaat
- 9 Uitgang: Blok 8 - verbruikerscircuit 1, verbruikerscircuit 2, 12-V-contactdoos, waterpomp, reserve 1, reserve 5, reserve 6
- 10 Schakelaar accukeuze (lood-gel/AGM)
- 11 Zekeringen
- 12 Accu-scheidingsschakelaar ("Batterie Ein/Aus" (accu Aan/Uit))

Taken Het elektroblok heeft de volgende taken:

- Het elektroblok laadt de woonruimteaccu. De startaccu krijgt via het elektroblok alleen een druppellading.
- Het elektroblok bewaakt de spanning van de woonruimteaccu.
- Het elektroblok verdeelt de stroom naar de 12-V-stroomcircuits en beveiligt deze. Aan de contactdozen kunnen apparaten met maximaal 10 A worden aangesloten.
- Het elektroblok biedt aansluitingen voor een zonneregelaar, een extra laadapparaat evenals verdere besturings- en bewakingsfuncties.

- Het elektroblok scheidt de startaccu elektrisch van de woonruimteaccu als de voertuigmotor is uitgeschakeld. Zo kunnen de 12-V-verbruikers van de woonruimte de startaccu niet ontladen.
- De accu-scheidingsschakelaar in het elektroblok scheidt alle verbruikers van de woonruimteaccu.

Het elektroblok functioneert alleen in combinatie met een paneel.

Als het elektroblok sterk wordt belast, reduceert het ingebouwde laadapparaat de laadstroom. Zo beschermt het laadapparaat zich tegen oververhitting. Het elektroblok wordt bijv. sterk belast als een lege woonruimteaccu wordt geladen, daarnaast elektrische verbruikers zijn ingeschakeld en de omgevingstemperatuur hoog is.

Inbouwplaats

Het elektroblok is in de bestuurdersruimte ingebouwd onder de linkerstoel.

9.4.1 Accu-scheidingsschakelaar

- ▷ Nadat de accu-scheidingsschakelaar weer werd ingeschakeld: basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik), opstap, verwarming en reserve 4 weer in gebruik nemen (afhankelijk van de modeluitvoering). Daarvoor de hoofdschakelaar 12 V kort inschakelen. Dit geldt ook als de woonruimteaccu losgekoppeld en weer aangeklemd werd.

De accu-scheidingsschakelaar schakelt alle 12-V-verbruikers van de woonruimte uit. Daardoor wordt een langzame ontlading van de woonruimteaccu vermeden als het voertuig gedurende langere tijd niet wordt gebruikt (bijv. tijdelijke stilstand).

De accu's kunnen verder door het elektroblok worden geladen, ook als de accu-scheidingsschakelaar is uitgeschakeld.

In-/uitschakelen:

- Accu-scheidingsschakelaar naar boven schuiven: Accu Aan ("Batterie Ein").
- Accu-scheidingsschakelaar naar onderen schuiven: Accu Uit ("Batterie Aus").

9.4.2 Accu-keuzeschakelaar

- ▶ Als de accu-keuzeschakelaar verkeerd is ingesteld, kan zich knalgas vormen. Explosiegevaar!

- ▷ Door een verkeerde stand van de accu-keuzeschakelaar kan de woonruimteaccu beschadigd worden.
- ▷ De fabrieksinstelling van de accu-keuzeschakelaar niet veranderen.
- ▷ Nooit het elektroblok gebruiken bij verkeerde instelling van de accu-keuzeschakelaar.

9.4.3 Accubewaking

- ▷ Een ontladen woonruimteaccu zo snel mogelijk weer volledig laden.

De accubewaking in het elektroblok bewaakt de spanning in de woonruimteaccu.

Als de accuspanning onder 10,5 V daalt, schakelt de accubewaking in het elektroblok alle 12-V-verbruikers uit.

Maatregelen:

- Alle elektrische verbruikers die niet strikt noodzakelijk zijn met hun schakelaar uitschakelen.
- Indien nodig met de hoofdschakelaar 12 V de 12-V-voorziening voor kortstondig bedrijf inschakelen. Dit is echter alleen mogelijk, wanneer de accuspanning boven 11 V ligt. Ligt de spanning daaronder, kan de 12-V-voorziening pas weer worden ingeschakeld als de woonruimteaccu werd opgeladen.

9.4.4 Acculading

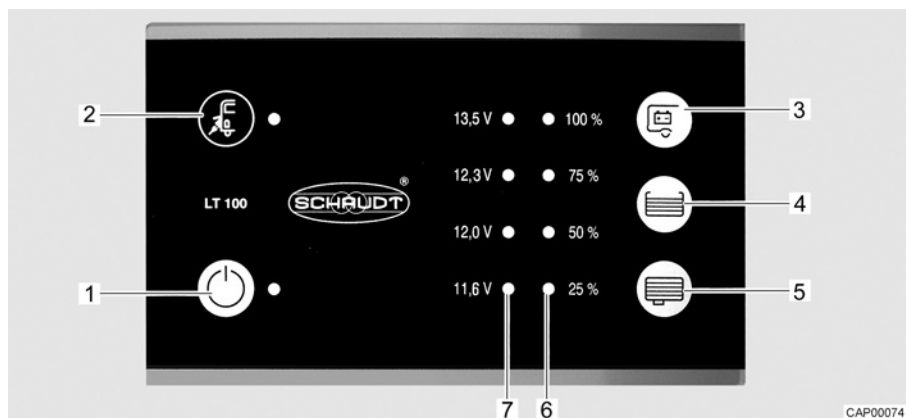
Als de voertuigmotor draait, worden de woonruimteaccu en de startaccu door een relais in het elektroblok aaneengesloten en de voertuigdynamo bijgeladen. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, worden de accu's automatisch door het elektroblok weer van elkaar gescheiden. Daardoor wordt voorkomen dat de startaccu door elektrische verbruikers in de woonruimte wordt ontladen. Daardoor ontstaan er geen problemen bij het starten van het voertuig. De poolspanning van de woonruimteaccu, resp. de startaccu kan op het paneel worden afgelezen.

Als het voertuig via de CEE-contactdoos op de 230-V-voorziening is aangesloten, worden de woonruimteaccu en de startaccu via de laadmodule in het elektroblok bijgeladen. De startaccu wordt hierbij alleen met een druppellading geladen. De laadstroom wordt aan de laadtoestand van de accu aangepast. Daardoor is overladen niet mogelijk.

Om de volle capaciteit van de laadmodule in het elektroblok te gebruiken, dienen alle elektrische verbruikers tijdens het laden uitgeschakeld te worden.

9.5 Paneel (LT 100)

Afb. 72 Paneel (LT 100)

- 1 Hoofdschakelaar 12 V en groene LED
- 2 Symbool netaansluiting en gele LED
- 3 Toets voor het opvragen van de spanning van de woonruimteaccu
- 4 Toets voor het opvragen van het niveau in de verswatertank
- 5 Toets voor het opvragen van het niveau in de afvalwatertank
- 6 LED-schaal voor het weergeven van het tankniveau
- 7 LED-schaal voor het weergeven van de accuspanning

Bij de schakelaars en toetsen van het paneel gaat het om sensor-touchpads. De schakelfunctie wordt door aanraken geactiveerd.

Netaansluiting

De gele LED bij het symbool netaansluiting (Afb. 72,2) brandt, als het voertuig is aangesloten aan een externe netvoeding. De LED brandt dan ook bij uitgeschakeld paneel.

9.5.1 Hoofdschakelaar 12 V

De hoofdschakelaar 12 V (Afb. 72,1) schakelt het paneel en de 12-V-voorziening van de woonruimte aan en uit.

Uitzondering: Afhankelijk van het model blijven basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik) en opstap bedrijfsklaar.

Inschakelen:

- Schakelaar "⏻" (Afb. 72,1) indrukken: De 12-V-voorziening van de woonruimte is ingeschakeld. De LED brandt groen.

Uitschakelen:

- Schakelaar "⏻" (Afb. 72,1) opnieuw indrukken: De 12-V-voorziening van de woonruimte is uitgeschakeld. De LED gaat uit.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig de 12-V-voorziening via het paneel uitschakelen. Zo kan een onnodige ontlading van de woonruimteaccu worden vermeden.
- ▷ Verbruikers als besturingsapparaten (bijv. zonneregelaar, ijs-ex of paneel) of inbouwapparatuur (bijv. opstap) halen verder stroom van de accucapaciteit, ook wanneer de 12-V-voorziening op het paneel is uitgeschakeld. Daarom de woonruimteaccu met de schakelaar op het elektroblok loskoppelen van het 12-V-boordnet, als het voertuig langere tijd niet wordt gebruikt.

9.5.2 LED-schaal voor accuspanning

De LED-schaal (Afb. 72,7) geeft de accuspanning van de woonruimteaccu als volgt aan:

- Alle LED's branden: Accu is voldoende geladen.
- Gele en groene LED branden: Accu is gedeeltelijk ontladen.
- Alleen rode LED brandt: Accu is leeg.
- Rode LED knippert: Accu is diep ontladen.

Accuspanning tonen:

- Toets "E" (Afb. 72,3) indrukken: De accuspanning van de woonruimteaccu wordt getoond.

De volgende tabellen helpen u de op het paneel getoonde accuspanning van de woonruimteaccu juist te interpreteren.

Accuspanning (waarden bij lopende werking)	Rijden (voertuig rijdt, geen netaan- sluiting)	Accugebruik (voertuig staat stil, geen netaan- sluiting)	Netgebruik (voertuig staat stil, netaan- sluiting)
Onder 11,6 V (rode LED knippert)	Accu is diep ontladen, geen la- ding door de dy- namo	Accu is diep ontladen	Accu is diep ontladen, geen lading door de stroomvoorzie- ning
12 V of minder Diepe ontlading dreigt (accu- alarm) (rode LED brandt)	12-V-boordnet overbelast	Indien verbrui- kers uitgescha- keld: Accu leeg	12-V-boordnet overbelast
	Accu wordt door de dynamo niet geladen	Indien verbrui- kers ingescha- keld: Accu overbelast	Accu wordt door het elektroblok niet geladen, elek- troblok defect
12,3 V tot 13,5 V (rode, gele en een groene LED branden)	12-V-boordnet overbelast ¹⁾	Normaal bereik	12-V-boordnet overbelast ¹⁾
	Accu wordt door de dynamo niet geladen ¹⁾		Accu wordt door het elektroblok niet geladen, elek- troblok defect ¹⁾
13,5 V (alle LED's branden)	Accu wordt geladen	Treedt slechts kortdurend na het laden op	Accu wordt geladen

¹⁾ Indien de spanning dit bereik meerdere uren niet overschrijdt.

Rustspanning

De rustspanning kan eenvoudig worden gemeten om de toestand van de accu te controleren. Met rustspanning wordt de spanning van de accu in rusttoestand bedoeld, wanneer er geen stroom aangevoerd of afgenomen wordt.

De volgende tabel helpt u de getoonde rustspanning juist te interpreteren. De gegeven waarden zijn de richtwaarden voor gel-accu's.

Indicatie LT 100	Waarden rustspanning	Laadtoestand accu
Rode LED knippert	11,6 V of minder	Accu is diep ontladen
Rode en gele LED branden	11,6 V tot 12,0 V	Accu is ontladen tot diep ontladen
Rode en gele LED branden	12 V tot 12,3 V	Accu is leeg of tot ca. 50 % geladen
Rode, gele en onderste groene LED branden	12,3 V tot 13,5 V	Accu is ca. 50% tot volledig geladen
Alle LED's branden	Meer dan 13,5 V	(Treedt alleen tijdens het laden op)

► Langere diepontlading beschadigt de accu onherstelbaar.

Maatregelen:

- Bij accu-alarm verbruikers uitschakelen en woonruimteaccu laden, ofwel door te rijden of door aansluiting op een 230-V-voorziening.

9.5.3 LED-schaal voor tankniveau

De LED-schaal (Afb. 72,6) geeft het niveau van de verswatertank of de afvalwatertank aan.

Niveau tonen:

- Toets "☰" (Afb. 72,4) indrukken: Het niveau van de verswatertank wordt door brandende LEDs aangegeven.
- Toets "☷" (Afb. 72,5) indrukken: Het niveau van de afvalwatertank wordt door brandende LEDs aangegeven.

Peilindicatie

LED-indicatie	Tankpeil
Alle LED's branden	Tank vol
3 LED's branden	Tank ca. 3/4 vol
2 LED's branden	Tank ca. 1/2 vol
1 LED brandt	Tank ca. 1/4 vol
Onderste LED knippert	Tank leeg

► Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

9.6 230-V-boordnet

- ▶ Alleen vaklieden aan de elektrische installatie laten werken.
- ▶ De elektrische installatie van het voertuig elke drie jaar door een geautoriseerde vakman laten controleren. Bij veelvuldig gebruik van het voertuig wordt een jaarlijkse controle aanbevolen.

Het 230-V-boordnet verzorgt:

- de contactdozen met randaarde voor apparaten met maximaal 16 A
- de koelkast
- het elektroblok

De elektrische verbruikers, die op het 12-V-boordnet van de woonruimte aangesloten zijn, worden door de woonruimteaccu van spanning voorzien.

Het voertuig zo vaak mogelijk op een externe 230-V-voorziening aansluiten. Daarbij laadt de laadmodule in het elektroblok automatisch de woonruimteaccu. Bovendien wordt de startaccu met een druppellading geladen.

9.6.1 230-V-aansluiting (CEE-contactdoos)

- ▷ Overspanning kan de aangesloten apparaten beschadigen. Oorzaken van overspanning kunnen zijn blikseminslag, onregelmatige spanningsbronnen (bijv. benzinegeneratoren) of stroomaansluitingen op veerboten.

Eisen m.b.t. de 230-V-aansluiting

- De aansluitkabel, de stekkerverbindingen aan de voorzieningsplaats en de stekkerverbinding aan het voertuig moeten voldoen aan IEC 60309. De in de handel gebruikelijke benaming voor de stekkerverbindingen is "CEE blauw".
- Snoer met rubber mantel H07RN-F met een leidingdiameter van ten minste 2,5 mm² en een lengte van maximaal 25 m gebruiken.
- Stekkerverbindingen met randaarde (Schuko) zijn niet toegestaan. Het tussenschakelen van CEE/randaarde-adapters is eveneens niet toegestaan.

9.6.2 230-V-voorziening aansluiten

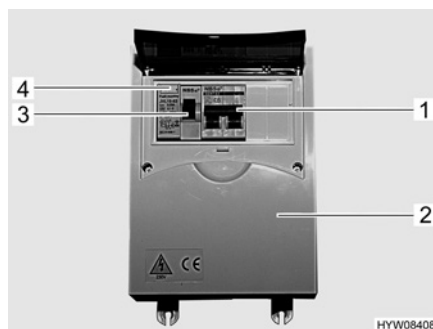

- ▶ De externe 230-V-voorziening moet beveiligd zijn met een aardlekschakelaar (FI-schakelaar, 30 mA).
- ▶ De kabel moet volledig van de kabelhaspel afgewikkeld zijn om oververhitting te voorkomen.
- ▶ Bij twijfel of indien de 230-V-voorziening niet beschikbaar of defect is, contact opnemen met de gebruiker van de voorzieningsinstallatie.

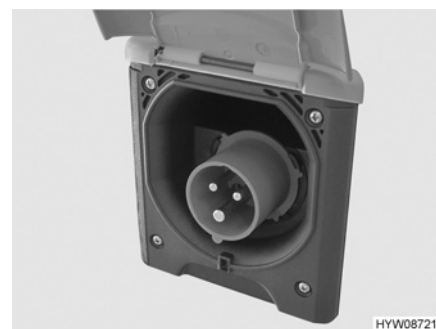

- ▷ De 230-V-aansluiting is in het voertuig met een aardlekschakelaar (FI-schakelaar) uitgerust.
- ▷ De zekeringenkast kan wat betreft afmeting, aantal beveiligingsautomaten en drempelwaarde van de beveiligingsautomaat van het weergegeven type afwijken. De uitvoering van de zekeringenkast is afhankelijk van het model, de uitvoering en het land waarin het voertuig in de handel wordt gebracht.

Het voertuig kan op een externe 230-V-voorziening worden aangesloten.

Afb. 73 230-V-zekeringenkast met beveiligingsautomaat en FI-schakelaar

Afb. 74 230-V-aansluiting op het voertuig (CEE-contactdoos)

Voertuig aansluiten:

- Controleren of het stroomvoorzieningsapparaat met betrekking tot de aansluiting, spanning, frequentie en stroom geschikt is.
- Controleren of de kabels en aansluitingen geschikt zijn.
- Stekkerverbindingen en kabels op zichtbare beschadigingen controleren.
- Beveiligingsautomaat (Afb. 73,1) in de zekeringenkast (Afb. 73,2) uitschakelen.
- Afdekking van de 230-V-aansluiting op het voertuig openen (Afb. 74) en stekkerverbinding aansluiten. Controleren of de vergrendelnok van de veergespannen klapdeksel vergrendeld is.
- Stekker van de aansluitkabel in de contactdoos van het stroomvoorzieningsapparaat steken. Controleren of de vergrendelnok van de veergespannen klapdeksel vergrendeld is.
- Beveiligingsautomaat in de zekeringenkast inschakelen.

Aardlekschakelaar controleren:

- Als het voertuig op de 230-V-voorziening aangesloten is, dan moet de testknop (Afb. 73,4) van de aardlekschakelaar (FI-schakelaar) (Afb. 73,3) in de zekeringenkast (Afb. 73,2) worden ingedrukt. De aardlekschakelaar moet activeren.
- De aardlekschakelaar weer inschakelen.

Verbinding loskoppelen:

- De beveiligingsautomaat (Afb. 73,1) in de zekeringenkast (Afb. 73,2) uitschakelen.
- De vergrendelnok aan het stroomvoorzieningsapparaat losmaken en de stekker van de aansluitkabel uit de contactdoos trekken.
- De vergrendelnok aan het voertuig losmaken, de stekkerverbinding los trekken en de afdekking van de 230-V-aansluiting sluiten.

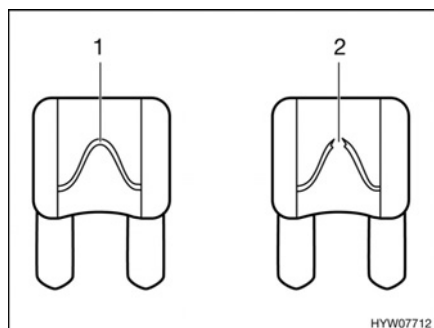
9.7 Zekeringen

- ▶ Defecte zekeringen alleen vervangen, als de foutoorzaak bekend en verholpen is.
- ▶ Defecte zekeringen alleen vervangen als de stroomvoorziening is uitgeschakeld.
- ▶ Zekeringen nooit overbruggen of repareren.
- ▶ Defecte zekeringen altijd vervangen door een nieuwezekering met dezelfde zekeringswaarden.

9.7.1 Zekeringen 12 V

De verbruikers die in de woonruimte op de 12-V-voorziening zijn aangesloten, zijn beveiligd door aparte zekeringen. De zekeringen zijn op verschillende inbouwplaatsen in het voertuig toegankelijk.

- 1 Onbeschadigd zekeringselement
- 2 Onderbroken zekeringselement

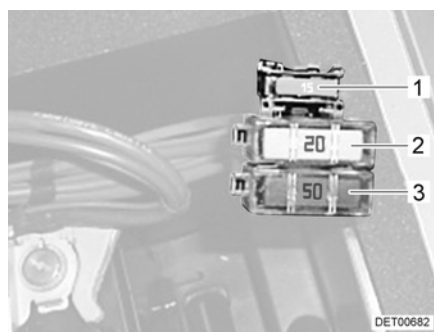
Afb. 75 Zekering 12 V

Een intacte 12-V-zekering is aan het onbeschadigde zekeringselement (Afb. 75,1) zichtbaar. Als het zekeringselement onderbroken is (Afb. 75,2) de zekering vervangen.

Om de zekeringen te vervangen werking, waarde en kleur van de betreffende zekeringen ontleen aan de navolgende gegevens. Bij vervangen van de zekeringen uitsluitend platte zekeringen met de waarden gebruiken die hierna staan vermeld.

Zekeringen aan de startaccu

De zekeringen zijn in de buurt van de startaccu ingebouwd. De startaccu is op de vloer tussen de stoelen in de bestuurderscabine onder een afdekking toegankelijk.

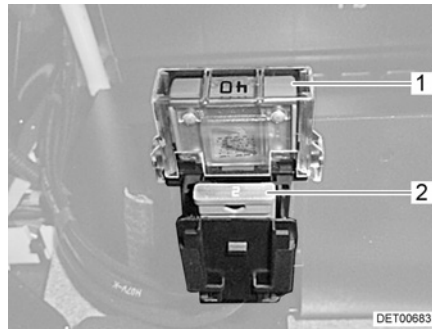
- 1 Platte zekering 15 A/blauw (Besturing relais)
- 2 Platte Jumbo-zekering 20 A/geel (Voorzekering koelkast)
- 3 Platte Jumbo-zekering 50 A/rood (Zekering startaccu)

Afb. 76 Zekeringen aan de startaccu

Zekeringen aan de woonruimteaccu

De zekeringen zijn ingebouwd in de console van de rechterstoel in de bestuursruimte.

- 1 Platte Jumbo-zekering 40 A/oranje (Zekering woonruimteaccu)
- 2 Platte zekering 2 A/grijs (Besturing 12 V/bedieningspaneel)

Afb. 77 Zekeringen aan de woonruimteaccu

Zekeringen naast het elektroblok

De zekeringen zijn ingebouwd in de console van de linkerstoel in de bestuursruimte.

- 1 Platte zekering 5 A/beige (Zijmarkeringslichten)
- 2 Platte zekering 2 A/grijs (Besturing D+)
- 3 Platte zekering 5 A/beige (Zijmarkeringslichten)

Afb. 78 Zekeringen naast het elektroblok

Zekering van het Thetford-toilet

Het toilet heeft een onderhoudsvrije, zelfherstellende zekering.

9.7.2 Zekering 230 V

- ▷ De aardlekschakelaar bij elke aansluiting aan de 230-V-voorziening, minstens echter om de 6 maanden controleren.

- ▷ De zekeringenkast kan wat betreft afmeting, aantal beveiligingsautomaten en drempelwaarde van de beveiligingsautomaat van het weergegeven type afwijken. De uitvoering van de zekeringenkast is afhankelijk van het model, de uitvoering en het land waarin het voertuig in de handel wordt gebracht.

Afb. 79 230-V-zekeringenkast met beveiligingsautomaat en FI-schakelaar

Een aardlekschakelaar (FI-schakelaar) in de zekeringenkast beveiligt het volledige voertuig tegen lekstroom (0,03 A). De nageschakelde beveiligingsautomaat (10 A) (Afb. 79,2) beveiligt het 230-V-boordnet.

Aardlekschakelaar controleren:

- Als het voertuig aan de 230-V-voorziening is aangesloten, testknop (Afb. 79,1) indrukken. De aardlekschakelaar moet activeren.

Inbouwplaats

Afhankelijk van model en uitrusting kan de 230-V-zekering op de volgende plaatsen ingebouwd zijn:

- In de kledingkast
- In de onderkast van de keuken
- In de zittingkast van de langszit

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de inbouwapparatuur van het voertuig. De instructies hebben alleen betrekking op de bediening van de inbouwapparatuur.

Verdere informatie over de inbouwapparatuur kunt u in de gebruiksaanwijzingen van de inbouwapparatuur vinden, die apart bij het voertuig zijn meegeleverd.

De instructies hebben betrekking op:

- de verwarming (met boilerfunctie)
- het gaskooktoestel
- de gasbakoven
- de afzuigkap
- de koelkast

10.1 Algemeen

- ▷ De warmtewisselaar van de heteluchtverwarming Truma moet na 30 jaar worden vervangen. Alleen de fabrikant van de verwarming of een erkende werkplaats mag de warmtewisselaar vervangen. De gebruiker van de verwarming moet voor de vervanging zorgen.
- ▷ Uit veiligheidsoverwegingen moeten reserveonderdelen voor verwarmingsapparaten beantwoorden aan de opgaves van de producent en door hem als reserveonderdeel zijn toegelaten. Deze reserveonderdelen mogen alleen door de producent van het apparaat of een erkende werkplaats worden ingebouwd.

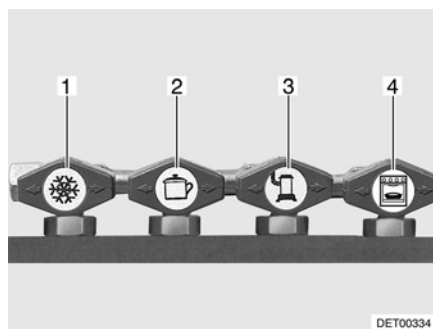

- ▷ Nadere informatie kan worden ontleend aan de aparte gebruiksaanwijzing van het betreffende inbouwapparaat.

In het voertuig zijn al naargelang uitvoering de inbouwapparaten verwarming/boiler, kookplaat en koelkast ingebouwd.

In deze gebruiksaanwijzing worden alleen de bediening en de bijzonderheden van de inbouwapparatuur beschreven.

Voor ingebruikname van een op gas werkend inbouwapparaat de hoofdafsluitkraan op de gasfles en de desbetreffende gasafsluitkraan openen.

- 1 Koelkast
- 2 Kookplaat
- 3 Verwarming/boiler
- 4 Bakoven

Afb. 80 Symbolen van de gasafsluitkranen

10.2 Verwarming/warmwatervoorziening

De verwarming kan gebruikt worden om zowel het interieur van het voertuig te verwarmen (door verwarming van de lucht in de ruimte), als het warmwater (boilerfunctie). De volgende instructies gelden ook wanneer de verwarming alleen als boiler wordt gebruikt.

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Bij het tanken, op veerboten en in de garage de verwarming nooit in gasgebruik laten werken. Explosiegevaar!
- ▶ In gesloten ruimtes (bijv. garages) de verwarming nooit op gas laten werken. Vergiftigings- en verstikkingsgevaar!
- ▶ De ruimte boven en achter de verwarming niet als opbergruimte gebruiken.
- ▶ Het warmwater in de boiler kan tot 65 °C worden verwarmd. Gevaar voor brandwonden!

- ▷ De circulatieluchtventilator schakelt automatisch in, als de heteluchtverwarming in gebruik wordt genomen, en blijft continu in bedrijf. Daardoor wordt de woonruimteaccu extreem belast, als het voertuig niet op een externe 230-V-voorziening is aangesloten. Houdt er rekening mee, dat de woonruimteaccu maar een beperkte energievoorraad heeft.
- ▷ Warmwatervoorziening nooit aanzetten zonder waterinhoud.
- ▷ Warmwaterreservoir van de verwarming bij vorstgevaar leegmaken, als de warmwatervoorziening niet in gebruik is.
- ▷ Warmwatervoorziening uitsluitend met maximale temperatuurinstelling gebruiken als er veel warm water nodig is. Hierdoor wordt het apparaat beschermd tegen verkalking.

- ▷ Water dat door de verwarming is verwarmd niet als drinkwater gebruiken.
- ▷ Verwarming regelmatig (minstens elke 3 maanden) enkele minuten op volledig vermogen aanzetten, om condensaat te verwijderen. Hierdoor worden nare geurtjes vermeden.

Eerste ingebruikname

Bij de eerste ingebruikname van de verwarming treedt er kortstondig een lichte rook- en geurhinder op. Onmiddellijk de verwarming met de bedieningschakelaar op de hoogste stand zetten. Ramen en deuren openen en goed ventileren. Rook en geur verdwijnen na korte tijd vanzelf.

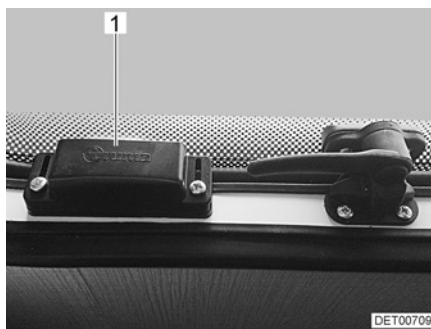
10.2.1 Modeluitvoeringen met gasafvoerschoorsteen aan de rechter voertuigkant

- ▶ Als de voortent is opgebouwd en de verwarming in gasgebruik is ingeschakeld, kunnen de afvoergassen van de verwarming zich ophopen in de ruimte van de voortent. Verstikkingsgevaar! Zorgen voor een toereikende ventilatie.

10.2.2 Veiligheidsschakelaar

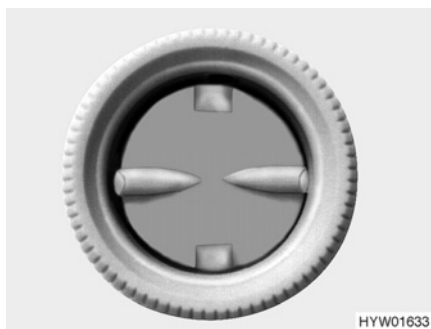
Afb. 81 Veiligheidsschakelaar

Voor voertuigen waarbij de gasafvoerschoorsteen van de verwarming zich onder een uitzetbaar raam bevindt, bestaat het gevaar dat afvoergassen in het interieur van het voertuig terechtkomen wanneer het uitzetbare raam openstaat. Daarom is bij deze voertuigen een veiligheidsschakelaar (Afb. 81,1) aan het uitzetbare raam gemonteerd.

Staat de verwarming aan en wordt het uitzetbare raam geopend, dan onderbreekt de automatische uitschakeling de werking van de verwarming. Dit geldt ook wanneer het uitzetbare raam in de stand "Continue ventilatie" wordt geopend.

Wanneer de verwarming aanstond toen het uitzetbare raam werd geopend, wordt deze automatisch weer ingeschakeld zodra het uitzetbare raam wordt gesloten.

10.2.3 Juist verwarmen

Afb. 82 Luchtuitstroomopening

Verdeling van de hete lucht

In het voertuig zijn verschillende luchtuitstroomopeningen (Afb. 82) aangebracht. Buizen leiden de warme lucht naar de luchtuitstroomopeningen. De luchtuitstroomopeningen zo draaien, dat de warme lucht daar naar buiten gaat, waar het gewenst is. Om tocht te vermijden de luchtuitstroomopeningen op het dashboard sluiten en de luchtverdeling van het basisvoertuig op circulatielucht zetten.

Instelling van de luchtuitstroomopeningen

- Helemaal geopend: Volle warme luchtstroom
- Half of slechts gedeeltelijk geopend: Verminderde warme luchtstroom

Als er 5 luchtuitstroomopeningen volledig zijn geopend, dan komt er bij elke opening minder warme lucht naar buiten. Als er echter slechts 3 luchtuitstroomopeningen zijn geopend, dan stroomt uit elke opening meer warme lucht.

10.2.4 Verwarming en warmwatervoorziening (Truma Combi)

- ▷ Als de verwarming bij vorstgevaar niet wordt gebruikt, het warmwaterreservoir leegmaken.

De spanningsvoorziening van de verwarmingsregeling kan niet via de hoofdschakelaar 12 V worden onderbroken.

De verwarming wordt met gas gebruikt.

Afb. 83 Bedieningspaneel

- 1 Zomergebruik watertemperatuur 60 °C
- 2 Zomergebruik watertemperatuur 40 °C
- 3 Uit
- 4 Wintergebruik "Alleen verwarming"
- 5 Wintergebruik "Verwarming en warmwatervoorziening"
- 6 Draaischakelaar (buitenste ring)
- 7 Controlelicht "Werking verwarming" (groen)
- 8 Temperatuurdraaiknop
- 9 Controlelicht "Opwarmfase warmwatervoorziening" (geel)/"Storing" (rood)

Gebruikswijzen

De verwarming heeft verschillende gebruikswijzen:

- Wintergebruik (met of zonder warmwatervoorziening)
- Zomergebruik (alleen warmwatervoorziening)

Gebruikswijze instellen:

- Gebruikswijze instellen met de draaischakelaar (Afb. 83,6).

Wintergebruik

Bij wintergebruik "Verwarming en warmwatervoorziening" (Afb. 83,5) wordt bij het aanzetten van de verwarming automatisch ook het warmwater verhit. Als de verwarming bij het bereiken van de gewenste ruimtetemperatuur uitschakelt, wordt het warmwater verder verhit tot de watertemperatuur is bereikt.

De ruimtetemperatuur wordt gemeten met een temperatuursensor naast het paneel.

De verwarming kan in de gebruikswijze "Alleen verwarming" (Afb. 83,4) met warmwaterreservoir werken.

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan "Verwarming/Boiler" openen.
- Temperatuurdraaiknop (Afb. 83,8) op het bedieningspaneel instellen op de gewenste verwarmingsstand.
- Draaischakelaar (Afb. 83,6) op wintergebruik "Alleen verwarming" (Afb. 83,4) of op wintergebruik "Verwarming en warmwatervoorziening" (Afb. 83,5) zetten.

Het groene controlelicht (Afb. 83,7) brandt.

De circulatieluchtventilator schakelt automatisch in, als de verwarming in gebruik wordt genomen.

Uitschakelen:

- Draaischakelaar (Afb. 83,6) op "O" (Afb. 83,3) zetten.
- Gasafsluitkraan "Verwarming/boiler" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Na uitschakelen van de verwarming kan de circulatieluchtventilator nalopen om de restwarmte te verbruiken.

Zomergebruik

Het verwarmen van het voertuig is in de gebruikswijze "Zomer" niet mogelijk. Bij deze gebruikswijze wordt alleen het warmwater tot 40 °C of 60 °C verhit.

Warmwatervoorziening inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan "Verwarming/Boiler" openen.
- Op het bedieningspaneel (Afb. 83) de draaischakelaar (Afb. 83,6) op "Zomergebruik" (Afb. 83,1 of 2) zetten.

Het gele controlelicht (Afb. 83,9) licht op tijdens de opwarmfase. Bij het bereiken van de ingestelde watertemperatuur is de opwarmfase beëindigd en het gele controlelicht gaat uit.

Bij storing licht het controlelicht (Afb. 83,9) op het bedieningspaneel rood op (zie sectie 15.7).

Warmwatervoorziening uitschakelen:

- Op het bedieningspaneel (Afb. 83) de draaischakelaar (Afb. 83,6) op "O" zetten.
- Gasafsluitkraan "Verwarming/boiler" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

10.2.5 Heteluchtverwarming en boiler met digitaal bedieningspaneel CP plus

- ▷ Als de verwarming bij vorstgevaar niet wordt gebruikt, de boiler leegmaken.
- ▷ De circulatieluchtventilator schakelt automatisch in, als de heteluchtverwarming in gebruik wordt genomen, en blijft continu in bedrijf. Daardoor wordt de woonruimteaccu extreem belast, als het voertuig niet op een externe 230-V-voorziening is aangesloten. Houdt er rekening mee, dat de woonruimteaccu maar een beperkte energievoorraad heeft.

- ▷ De heteluchtverwarming kan ook worden gebruikt wanneer de boiler leeg is.
- ▷ Wanneer de stroomvoorziening naar de verwarming is onderbroken, moet de tijd opnieuw worden ingevoerd.

Bedieningspaneel

Het bedieningspaneel bestaat uit twee gedeeltes:

- Display
- Bedieningstoetsen

- 1 Display
- 2 Draai-/drukknop
- 3 Toets Terug

Afb. 84 Bedieningspaneel (heteluchtverwarming en boiler)

Na het inschakelen worden de laatst ingestelde waarden/werkingsparameters geactiveerd.

Als geen toets wordt ingedrukt, schakelt het bedieningspaneel na enkele minuten over naar een stand-bymodus.

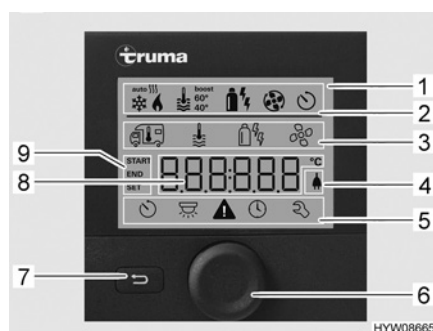
Wanneer de tijd is ingesteld, schakelt de weergave op het display in de stand-bymodus tussen tijd en ingestelde ruimtetemperatuur.

Na het uitschakelen kan de weergave op het bedieningspaneel vanwege het nalopen van de verwarming nog enkele minuten actief zijn.

Bedieningstoetsen

De bedieningstoetsen hebben de volgende functies:

Toets	Bediening	Functie
Draai-/drukknop (Afb. 84,2)	Naar rechts draaien	Menu wordt van links naar rechts doorlopen
		Waarden worden verhoogd
	Naar links draaien	Menu wordt van rechts naar links doorlopen
		Waarden worden verlaagd
	Aantippen	Geselecteerde waarde wordt opgeslagen
		Menupunt wordt geselecteerd voor het wijzigen van waarden (gekozen menupunt knippert)
	Indrukken (3 seconden)	Inschakelen of uitschakelen
Toets Terug (Afb. 84,3)	Indrukken	Uit een menupunt terugspringen, zonder waarden op te slaan

- 1 Indicatie
- 2 Statusregel
- 3 Bovenste menuregel
- 4 Aanduiding netspanning 230 V
- 5 Onderste menuregel
- 6 Draai-/drukknop
- 7 Toets Terug
- 8 Weergavebereik instellingen en waarden
- 9 Aanduiding tijdschakelklok

Afb. 85 Bedieningspaneel met aanduidingen

Display

Het display bestaat uit vier gedeeltes:

- Statusregel (Afb. 85,2)
- Bovenste menuregel (Afb. 85,3)
- Weergavebereik (Afb. 85,8)
- Onderste menuregel (Afb. 85,5)

Bedieningspaneel in-/uitschakelen:

- Draai-/drukknop (Afb. 85,6) ca. 3 seconden lang indrukken. De beide menuregels (Afb. 85,3 en Afb. 85,5) worden weergegeven. Het eerste symbool knippert.

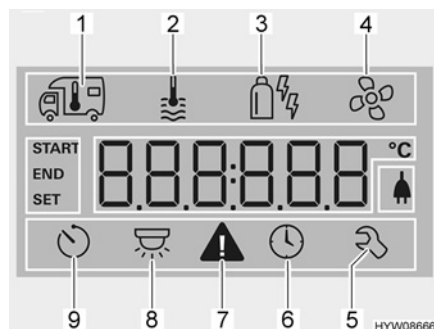

- ▷ Het bedieningspaneel in-/uitschakelen betekent eigenlijk schakelen tussen stand-bymodus en instelmodus. In de stand-bymodus worden de ingestelde ruimtetemperatuur en de tijd afwisselend weergegeven.

Instellingen uitvoeren:

- Draai-/drukknop (Afb. 85,6) draaien tot het gewenste menusymbool knippert.
- Draai-/drukknop indrukken.
- Draai-/drukknop draaien tot de gewenste waarde wordt weergegeven.
- Draai-/drukknop indrukken om de ingestelde waarde op te slaan. Als de oorspronkelijk ingestelde waarde toch niet gewijzigd moet worden: Toets Terug (Afb. 85,7) indrukken.

- 1 Verwarming
- 2 Warm water
- 3 Gebruikswijze
- 4 Ventilator
- 5 Servicemenu
- 6 Tijd instellen
- 7 Waarschuwingssymbool
- 8 Verlichting (hier niet gebruikt)
- 9 Tijdschakelklok

Afb. 86 Display (bedieningspaneel)

Verwarming inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan "Verwarming/Boiler" openen.
- Draai-/drukknop (Afb. 85,6) draaien tot menusymbool Verwarming (Afb. 86,1) knippert.
- Draai-/drukknop indrukken.
- Draai-/drukknop draaien tot de gewenste waarde wordt weergegeven.
- Draai-/drukknop indrukken om de ingestelde waarde op te slaan. Het symbool in de statusregel (Afb. 85,2) knippert tot de ingestelde ruimtetemperatuur is bereikt. Als de oorspronkelijk ingestelde waarde toch niet gewijzigd moet worden: Toets Terug (Afb. 85,7) indrukken.

Verwarming uitschakelen:

- Temperatuurwaarde terugdraaien tot OFF wordt weergegeven. Draai-/drukknop indrukken om op te slaan.
- ▷ De gewenste ruimtetemperatuur kan ook in de stand-bymodus worden gewijzigd door de draai-/drukknop te verdraaien.

Warmwatervoorziening inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan "Verwarming/Boiler" openen.
- Draai-/drukknop (Afb. 85,6) draaien tot menusymbool Warm water (Afb. 86,2) knippert.
- Draai-/drukknop indrukken.
- Draai-/drukknop draaien tot de gewenste waarde wordt weergegeven:
 - OFF: Warmwatervoorziening is uitgeschakeld.
 - 40°: Warm water wordt tot 40 °C verhit.
 - 60°: Warm water wordt tot 60 °C verhit.
 - BOOST: Snelle verwarming van warm water (boilerprioriteit) voor max. 40 minuten. Vervolgens wordt de watertemperatuur voor twee verwarmingscycli op de hogere stand (ongeveer 62 °C) gehouden.

- Draai-/drukknop indrukken om de ingestelde waarde op te slaan. Het symbool in de statusregel (Afb. 85,2) knippert tot de ingestelde warmwatertemperatuur is bereikt. Als de oorspronkelijk ingestelde waarde toch niet gewijzigd moet worden: Toets Terug (Afb. 85,7) indrukken.

*Warmwatervoorziening
uitschakelen:*

- Draai-/drukknop draaien tot OFF wordt weergegeven. Draai-/drukknop indrukken om op te slaan.

Gebruikswijzen

De warmwaterverwarming met de boiler kan met verschillende energiebronnen worden gebruikt.

Gebruikswijze instellen:

- Draai-/drukknop (Afb. 85,6) draaien tot menusymbool Gebruikswijze (Afb. 86,3) knippert.
- Draai-/drukknop indrukken.
- Draai-/drukknop draaien tot de gewenste gebruikswijze wordt weergegeven:
 - Gasgebruik
 - Elektragebruik (900 W)
 - Elektragebruik (1800 W)
 - Gas- en elektragebruik (900 W)
 - Gas- en elektragebruik (1800 W)
- Draai-/drukknop indrukken om de ingestelde gebruikswijze op te slaan. Als de oorspronkelijk instelling toch niet gewijzigd moet worden: Toets Terug (Afb. 85,7) indrukken.

- ▷ Het 230-V-elektragebruik is alleen mogelijk, als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De capaciteitsstand bij het 230-V-elektragebruik zo kiezen dat deze met de beveiliging van de 230-V-aansluiting overeenkomt (900 W bij 3,9-A-zekering, 1800 W bij 7,8-A-zekering).

De combinatie van gasgebruik en 230-V-elektragebruik verkort de verwarmingstijd van het voertuig.

Ventilator instellen:

- Draai-/drukknop (Afb. 85,6) draaien tot menusymbool Ventilator (Afb. 86,4) knippert.
- Draai-/drukknop indrukken.
- Draai-/drukknop draaien tot de gewenste waarde wordt weergegeven:
 - OFF: Ventilator is uitgeschakeld.
 - VENT: Circulatielucht
 - ECO: Lage ventilatorstand
 - HIGH: Hoge ventilatorstand
 - BOOST: Snelle ruimteverwarming. Boost is beschikbaar wanneer de huidige ruimtetemperatuur ten minste 10 °C onder de geselecteerde ruimtetemperatuur ligt.
- Draai-/drukknop indrukken om de ingestelde waarde op te slaan. Als de oorspronkelijk ingestelde waarde toch niet gewijzigd moet worden: Toets Terug (Afb. 85,7) indrukken.

Tijdschakelklok instellen:

- Draai-/drukknop (Afb. 85,6) draaien tot menusymbool Tijdschakelklok (Afb. 86,9) knippert.
- Draai-/drukknop indrukken. De begintijd wordt weergegeven, de weergave van de uren knippert.
- Draai-/drukknop draaien tot het uur van de gewenste begintijd wordt weergegeven.
- Draai-/drukknop indrukken. De weergave van de minuten knippert.
- Draai-/drukknop draaien tot de minuten van de gewenste begintijd worden weergegeven.
- Draai-/drukknop indrukken.
- Op dezelfde manier achterelkaar de uitschakeltijd, de gewenste ruimte-temperatuur, warmwaterstand en ventilatorstand instellen.
- Draai-/drukknop indrukken. De tijdschakelklok is geactiveerd. Het symbool Tijdschakelklok (Afb. 86,9) knippert wanneer de tijdschakelklok geprogrammeerd en actief is.

- ▷ Het servicemenu bevat elementen die meestal slechts één keer moeten worden ingesteld (taal, helderheid van achtergrond, kalibratie), en informatie voor servicepunten (versienummers).

Storingsindicatie

Bij een waarschuwing knippert het waarschuwingssymbool (Afb. 86,7). De verwarming blijft werken. Wanneer het slechts een tijdelijke storing betreft, gaat het waarschuwingssymbool vanzelf uit.

Bij een storing geeft het bedieningspaneel onmiddellijk de foutcode van de storing aan. De verwarming wordt uitgeschakeld. Draai-/drukknop indrukken om de verwarming opnieuw aan te zetten.

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

10.2.6 Veiligheids-/aftapventiel

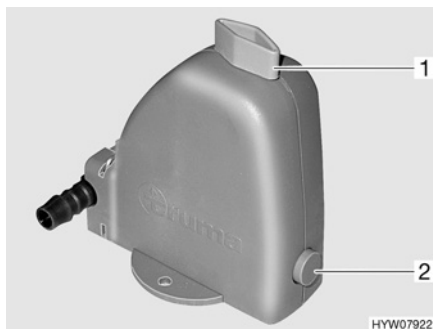
De verwarming is uitgerust met een veiligheids-/aftapventiel (Afb. 87). Het veiligheids-/aftapventiel voorkomt, dat water voor de warmwatervoorziening bevriest als bij vorst de verwarming niet is ingeschakeld.

- ▷ Veiligheids-/aftapventiel openen en verwarming leegmaken, als het voertuig langere tijd niet wordt gebruikt.
- ▷ Bij temperaturen onder 2 °C gaat het veiligheids-/aftapventiel automatisch open. Pas wanneer de temperatuur bij het veiligheids-/aftapventiel boven 6 °C ligt, kan het veiligheids-/aftapventiel weer afgesloten worden.
- ▷ De waterpomp en de waterarmaturen zijn niet tegen vorst beschermd door het veiligheids-/aftapventiel.

- ▷ De aftapaansluiting van het veiligheids-/aftapventiel moet altijd vrij van verontreinigingen (bijv. bladeren, ijs) zijn.

Afb. 87 Veiligheids-/aftapventiel

Inbouwplaats

Zie sectie 11.2.7.

Warmwaterreservoir vullen/leegmaken

De watertank voorziet het warmwaterreservoir van water.

Warmwaterreservoir met water vullen:

- 12-V-voorziening op het paneel inschakelen.
- Veiligheids-/aftapventiel sluiten. Hiervoor de draaiknop (Afb. 87,1) dwars ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien en de drukknop (Afb. 87,2) indrukken.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen. De waterpomp wordt ingeschakeld. De warmwaterleidingen worden gevuld met water.
- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtbellens uit de waterkranen stroomt. Alleen zo wordt gegarandeerd dat het warmwaterreservoir met water is gevuld.
- Alle waterkranen sluiten.

Warmwaterreservoir leegmaken:

- Op het bedieningspaneel (Afb. 83) de draaischakelaar (Afb. 83,6) op "O" zetten.
- Het veiligheids-/aftapventiel openen. Hiervoor de draaiknop (Afb. 87,1) parallel ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien. De drukknop (Afb. 87,2) springt naar buiten. Het warmwaterreservoir wordt via het veiligheids-/aftapventiel naar buiten toe afgetapt.
- Controleren, of het water uit de warmwaterreservoir volledig wegloopt (ca. 12 liter).

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

10.2.7 Wandschoorsteen

Verse lucht en afvoergassen van de verwarmingsinstallatie worden door een tweekamer-wandschoorsteen geleid.

- ▷ Stel het voertuig zodanig af, dat de wandschoorsteen voldoende verse lucht krijgt.
- ▷ De wandschoorsteen moet altijd vrij zijn. Wandschoorsteen niet afdekken.
- ▷ Bij kamperen in de winter (wintercamping) de wandschoorsteen vrijhouden van sneeuw en ijs.
- ▷ Al naar gelang het weer de wandschoorsteen regelmatig controleren (sneeuw, bladeren, vuil, etc.). Indien nodig, de wandschoorsteen reinigen.
- ▷ Bij het wassen van het voertuig de waterstraal niet direct op de wandschoorsteen richten.
- ▷ Indien dit niet in acht genomen wordt, kan geen foutloze werking van de verwarming gegarandeerd worden.

Afb. 88 Wandschoorsteen (hetelucht-verwarming)

De wandschoorsteen is aan de linkerkant aangebracht.

10.2.8 Elektrische vloerverwarming

- ▶ Bij modellen met elektrische vloerverwarming mogen in geen geval gaten in de vloer geboord of schroeven ingedraaid worden. Let op met puntige voorwerpen. Gevaar voor een stroomschok of kortsluiting door beschadiging van een verwarmingsdraad.

- ▷ De regelaar niet afdekken. Gevaar voor oververhitting!

- ▷ De elektrische vloerverwarming werkt alleen als het voertuig aan de 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De capaciteit van de elektrische vloerverwarming is niet voldoende om de woonruimte te verwarmen.

De regelaar voor de elektrische vloerverwarming is in de kledingkast ingebouwd.

Standen De elektrische vloerverwarming heeft vier standen:

- 0 "Uit"
- 20 V "Lage verwarmingsstand"
- 22 V "Middelste verwarmingsstand"
- 24 V "Hoogste verwarmingsstand"

Afb. 89 Regelaar voor de elektrische vloerverwarming

Inschakelen:

- Het voertuig op de 230-V-voorziening aansluiten (zie sectie 9.6.1).
- De draairegelaar (Afb. 89,2) in de gewenste verwarmingsstand draaien.

Uitschakelen:

- De draairegelaar (Afb. 89,2) op de stand "0" zetten.

Na het uitschakelen blijft de vloer nog een tijdje warm door restwarmte.

Als de regelaar overbelast wordt, spreekt de overbelastingsbeveiliging aan.

De pen (Afb. 89,1) springt eruit.

Overbelastingsbeveiliging inschakelen:

- De pen (Afb. 89,1) aan de overbelastingsbeveiliging indrukken als de regelaar is afgekoeld.

10.3 Kookplaat

- ▶ Wanneer het gaskooktoestel in gebruik is, dit niet zonder toezicht laten. Ook wanneer het gaskooktoestel slecht korte tijd zonder toezicht wordt gelaten (bijv. voor toiletbezoek), het toestel uitzetten.
- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Koken tijdens de rit is verboden.
- ▶ Voor ingebruikname van de kookplaat voor een toereikende ventilatie zorgen. Raam of dakluik openen.
- ▶ Gaskooktoestel of gasbakoven niet voor het verwarmen gebruiken.
- ▶ Voor het hanteren van hete pannen en dergelijke voorwerpen ovenwanten of pannenlappen gebruiken. Verwondingsgevaar!

10.3.1 Gaskooktoestel

- ▶ Tijdens het inschakelen en als het gaskooktoestel wordt gebruikt, mogen er geen brandbare of licht ontvlambare voorwerpen zoals theedoeken, servetten enz. in de buurt van het gaskooktoestel zijn. Brandgevaar!
- ▶ Bij aansteken moet het ontstekingsproces zichtbaar zijn en mogen er nog geen pannen neergezet worden.

- ▶ Als er een vlambeschermingsplaat aanwezig is, de vlambeschermingsplaat bij gebruik van het gaskooktoestel altijd gebruiken.
- ▶ De afdekking van het gaskooktoestel wordt door veerkracht dichtgetrokken. Bij het sluiten bestaat verwondingsgevaar!

- ▷ De glazen afdekking van het gaskooktoestel niet als kookveld gebruiken.
- ▷ De afdekking van het gaskooktoestel niet sluiten als het gaskooktoestel wordt gebruikt.
- ▷ De afdekking van het gaskooktoestel niet belasten wanneer deze gesloten is.
- ▷ Geen hete pannen op de afdekking van het gaskooktoestel zetten.
- ▷ De afdekking van het gaskooktoestel na het koken zolang de branders warmte afgeven open laten staan. De glasplaat kan anders barsten.

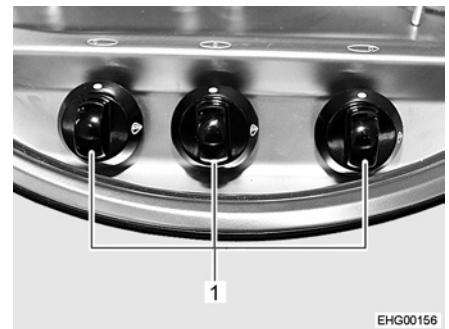

- ▷ Alleen pannen gebruiken waarvan de diameter geschikt is voor het rooster van de brander van het gaskooktoestel.
- ▷ Als de vlam uitgaat, blokkeert het ontstekingsbeveiligingsventiel automatisch de gastoevoer.
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

Het keukenblok van het voertuig is uitgerust met een 3-pits-gaskooktoestel.

Afb. 90 Bedieningselementen voor gaskooktoestel

Afb. 91 Bedieningselementen voor gaskooktoestel (alternatief)

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Kookplaat" openen.
- Afdekking van het gaskooktoestel openen.
- Afhankelijk van het model vlambeschermingsplaat uitklappen of overeind zetten.
- Draairegelaar (Afb. 90,1) van de gewenste brander in de ontstekingsstand (grote vlam) draaien.
- De draairegelaar indrukken en ingedrukt houden.
- De brander met een gasaansteker, een lucifer of met andere geschikte ontstekingsmiddelen aansteken.
- Als de vlam brandt, de draairegelaar nog 10 tot 15 seconden ingedrukt houden tot het ontstekingsbeveiligingsventiel de gastoevoer open houdt.
- Draairegelaar loslaten en in de gewenste instelling draaien.
- Als het aansteken niet is gelukt, de procedure vanaf het begin herhalen.

Uitschakelen:

- Draairegelaar in 0-stand draaien. De vlam dooft.
- Gasafsluitkraan "Kookplaat" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

10.3.2 Gasbakoven met grill (Thetford Duplex)

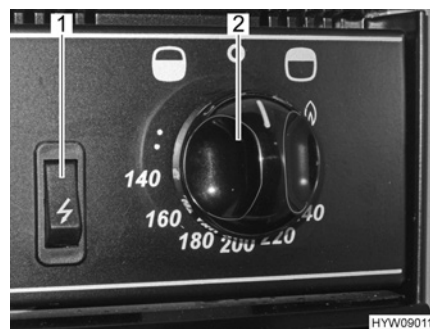
- ▶ De ventilatieopeningen op de gasbakoven niet bedekken.
- ▶ Bij het ontsteken en wanneer de bakoven/grill wordt gebruikt, mogen er geen brandbare of licht ontvlambare voorwerpen zoals theedoeken, kleding enz. in de buurt van de gasbakoven zijn. Brandgevaar!
- ▶ De klep van de gasgrill zowel bij het ontsteken als bij het grillen altijd open laten.
- ▶ Als het aansteken niet is gelukt, de procedure vanaf het begin herhalen. Zonodig controleren of gas en/of stroom in de gasbakoven ontbreken.
- ▶ Als de gasbakoven/grill desondanks niet functioneert, de gasafsluitkraan sluiten en het servicepunt inlichten.
- ▶ Als de brandervlam per ongeluk wordt gedoofd, draairegelaar in 0-stand draaien en de brander tenminste 1 minuut uitgeschakeld laten. Pas daarna opnieuw ontsteken.
- ▶ Bij het grillen het hittescherm eruit trekken en de klep helemaal open laten staan.

- ▷ Voor de eerste ingebruikname van de gasbakoven 30 minuten op de hoogste temperatuur en zonder inhoud verwarmen.
- ▷ Als de vlam uitgaat, blokkeert het ontstekingsbeveiligingsventiel automatisch de gastoevoer.
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

Afb. 92 Gasbakoven met grill

Afb. 93 Bedieningselementen (gasbakoven met grill)

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Bakoven" openen.
- Bakovenklep (Afb. 92,3) helemaal openen.

Bakoven inschakelen:

- Draairegelaar (Afb. 92,2 en Afb. 93,2) indrukken en tegen de klok in (in de richting van het bakovensymbool "🍲") op de maximale instelling zetten.
- Draairegelaar (Afb. 92,2 en Afb. 93,2) indrukken en 5 tot 10 seconden ingedrukt houden. Er stroomt gas naar de brander.
- De ontstekingsschakelaar (Afb. 92,1 en Afb. 93,1) zo lang indrukken, tot de vlam brandt.
- Als de vlam brandt, de draairegelaar nog 10 tot 15 seconden ingedrukt houden tot het ontstekingsbeveiligingsventiel de gastoevoer open houdt.
- Draairegelaar loslaten en in de gewenste instelling draaien.

Grill inschakelen:

- Draairegelaar (Afb. 92,2 en Afb. 93,2) indrukken en met de klok mee (in de richting van het grillsymbool "☼") op het vlamsymbool zetten.
- Draairegelaar (Afb. 92,2 en Afb. 93,2) indrukken en 5 tot 10 seconden ingedrukt houden. Er stroomt gas naar de brander.
- De ontstekingschakelaar (Afb. 92,1 en Afb. 93,1) zo lang indrukken, tot de vlam brandt.
- Als de vlam brandt, de draairegelaar nog 10 tot 15 seconden ingedrukt houden tot het ontstekingsbeveiligingsventiel de gastoevoer open houdt.
- Draairegelaar loslaten en in de gewenste instelling draaien.

Uitschakelen:

- Draairegelaar (Afb. 92,2 en Afb. 93,2) op "O" zetten. De vlam dooft.
- Gasafsluitkraan "Bakoven" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

10.3.3 Afzuigkap (circulatielucht)

- ▶ De afstand tussen afzuigkap en open vlammen moet minimaal 65 cm bedragen.
- ▶ Niet onder de afzuigkap flamberen.

- ▷ Het apparaat is op de 12-V-voorziening aangesloten.
- ▷ Afzuigkap bij het koken altijd inschakelen. Aanbevolen wordt de afzuigkap al enkele minuten voor het koken in te schakelen. Hierdoor wordt de lucht in beweging gezet en kunnen geuren sneller worden afgevoerd.
- ▷ Na het koken de afzuigkap nog enkele minuten ingeschakeld laten, zodat reseterende geuren geneutraliseerd kunnen worden.
- ▷ Door gebruik van de zwakker verlichting wordt de levensduur van de lampen verlengd.
- ▷ Nadere informatie kan worden ontleend aan de aparte gebruiksaanwijzing van het betreffende inbouwapparaat.

Al naargelang model is een circulatieluchtafzuigkap boven de kookplaat ingebouwd. De ventilator zuigt de kookdampen boven de kookplaat aan. Een adsorptiekoolfilter en een vetfilter reinigen de aangezogen lucht, die vervolgens weer uitgeblazen wordt.

- 1 Schakelaar voor ventilatormotor
2 Lichtschakelaar

Afb. 94 Bediening (afzuigkap)

- Inschakelen:**
- De schakelaar (Afb. 94,1) voor de ventilatormotor op stand "☉" (lage ventilatorsnelheid) of op stand "●" (hoge ventilatorsnelheid) schakelen.
 - Indien gewenst de kookplaatsverlichting inschakelen. De lichtschakelaar (Afb. 94,2) op stand "☉" (zwakke verlichting) of op stand "●" (sterke verlichting) schakelen.
- Uitschakelen:**
- De schakelaar (Afb. 94,1) voor de ventilatormotor op de middelste stand "○" schakelen.
 - De lichtschakelaar (Afb. 94,2) op de middelste stand "○" schakelen.

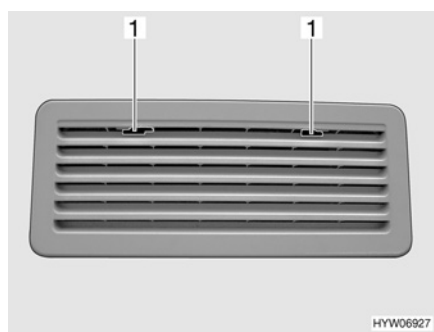
10.4 Koelkast

Tijdens de rit de koelkast alleen via het 12-V-boordnet gebruiken. Bij hoge omgevingstemperaturen bereikt de koelkast geen volle koelcapaciteit meer.

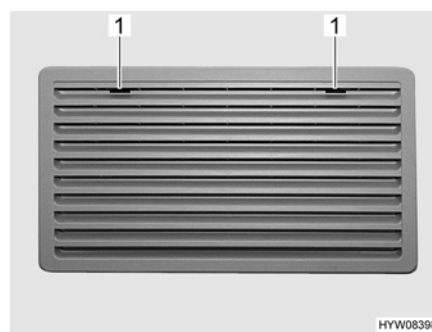

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de koelkast-ventilatioeroosters in elkaar zetten. Bij regen kan er anders water binnendringen.

10.4.1 Koelkast-ventilatioerooster

Afb. 95 Koelkast-ventilatioerooster (Thetford)

Afb. 96 Koelkast-ventilatioerooster, groot (Thetford)

- Verwijderen:**
- Vergrendeling (Afb. 95,1 of Afb. 96,1) naar het midden schuiven.
 - Koelkast-ventilatioerooster wegnemen.

10.4.2 Gebruik (Thetford)

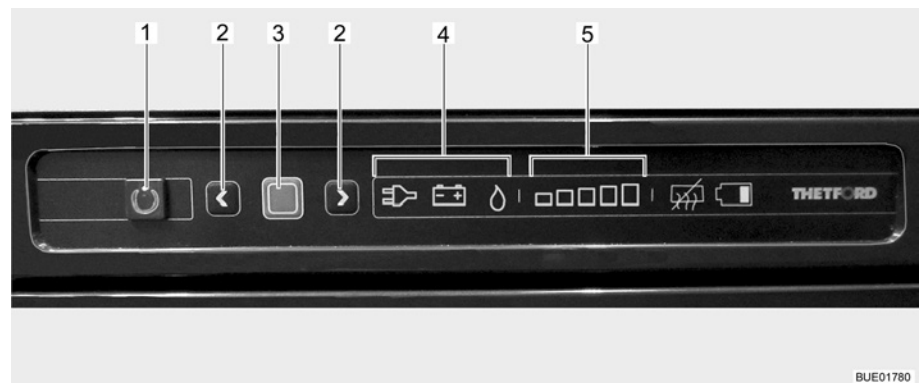
- ▷ Slechts één energiebron inschakelen.
- ▷ Ook als de 12-V-voorziening uitgeschakeld is, is er een geringe stroom aanwezig, die de woonruimteaccu extra belast. Bij een tijdelijke stilstand de koelkast altijd uitschakelen.

Gebruikswijzen

De koelkast heeft 3 gebruikswijzen:

- Gasgebruik
- 230-V-gebruik
- 12-V-gebruik

De gebruikswijze wordt ingesteld via het bedieningspaneel aan de voorzijde van de koelkast. Een traploze regeling van de koelcapaciteit is alleen bij gasgebruik en 230-V-gebruik mogelijk, echter niet bij 12-V-gebruik.

Afb. 97 Bedieningselementen voor de koelkast

- 1 Toets Aan/Uit
- 2 Pijltjestoetsen
- 3 Bevestigingsknop
- 4 Indicatie voor gebruikswijze (230-V-gebruik/12-V-gebruik/gasgebruik)
- 5 Indicatie voor koelniveau (laagste - hoogste koelniveau)

De huidige gebruikswijze wordt door een verlicht symbool (Afb. 97,4) op het bedieningspaneel aangegeven.

- ▷ De koelkast heeft altijd 12-V-regelspanning nodig, onafhankelijk van de omstandigheid met welke energiesoort hij wordt gebruikt. De regelspanning is aanwezig, als het elektroblok is ingeschakeld. Daardoor stroomt er ook bij uitgeschakelde koelkast altijd een ruststroom. Bij een tijdelijke buitenbedrijfstelling van de koelkast altijd het elektroblok uitschakelen.

- ▷ Wij adviseren de koelkast tijdens de rit in 12-V-gebruik te gebruiken. Wanneer het voertuig stilstaat, adviseren wij de koelkast in 230-V-gebruik te gebruiken, voor zover een 230-V-aansluiting beschikbaar is. In alle andere gevallen kan de koelkast in gasgebruik worden gebruikt.

Koeltemperatuur-regeling

Na het inschakelen kiest de koelkast automatisch de laatst geselecteerde thermostaatinstelling. Deze instelling kan handmatig worden bijgesteld met de pijltjestoetsen (Afb. 97,2). De lichtbalken van de koelniveau-indicatie (Afb. 97,5) tonen de geselecteerde thermostaatinstelling. Met de pijltjestoetsen wordt de koeltemperatuur voor alle drie de energiesoorten ingesteld. Het duurt een paar uur, tot de koelkast de normale bedrijfstemperatuur heeft bereikt. Bij het omschakelen van de gebruikswijze blijft de thermostaatinstelling behouden. De koeltemperatuur blijft onafhankelijk van de energiesoort behouden.

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Gebruik op gas van de koelkast met autogas is niet toegestaan.

- ▷ De gasafsluitkraan "Koelkast" sluiten als de koelkast op elektriciteit werkt.

Inschakelen:

- Voor gasgebruik de hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Koelkast" openen.
- Toets Aan/Uit (Afb. 97,1) 1 seconde lang indrukken. Toets (Afb. 97,1) licht groen op. Na ca. 10 seconden wordt de indicatie voor energiebesparing gedimd.
- Bevestigingsknop (Afb. 97,3) ca. 2 seconden lang indrukken. De symbolen van de gebruikswijzen (Afb. 97,4) knipperen.
- Om de gebruikswijze te veranderen de pijltjestoetsen (Afb. 97,2) indrukken.
- Voor gasgebruik met de pijltjestoetsen (Afb. 97,2) de gebruikswijze gas kiezen. De gastoevoer is geopend. Ontsteken gaat automatisch. Er klinkt een tikkend geluid tot het gas ontstoken is.
- Bevestigingsknop (Afb. 97,3) indrukken.
- Bevestigingsknop (Afb. 97,3) opnieuw indrukken. Het huidige koelniveau wordt door de lichtbalken (Afb. 97,5) aangegeven.
- Om de instelling te wijzigen de pijltjestoetsen (Afb. 97,2) indrukken tot de gewenste instelling wordt getoond.

Uitschakelen:

- Toets Aan/Uit (Afb. 97,1) ca. 2 seconden lang indrukken. Alle lichten gaan uit. De koelkast is uitgeschakeld.
- Bij gasgebruik de gasafsluitkraan "Koelkast" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Bij 12-V-gebruik wordt de koelkast uitsluitend door de startaccu van het voertuig met stroom gevoed. De startaccu voedt de koelkast alleen met 12 V als de voertuigmotor draait. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, vindt er geen koeling meer plaats. De koelkast wordt echter nog steeds via het elektroblok met een regelspanning uit de woonruimteaccu verzorgd. Bij langere pauzes daarom omschakelen op gasgebruik.

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Koelkast".

10.4.3 Vergrendeling van de koelkastdeur

- ▷ Tijdens de rit moet de koelkastdeur altijd gesloten en in de gesloten stand gearreteerd zijn.

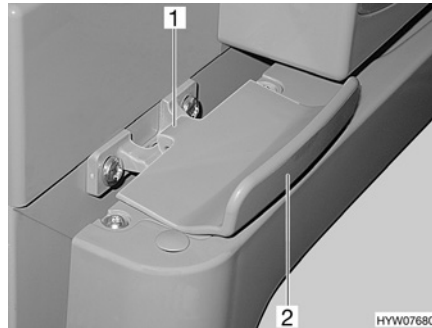

- ▷ Als de koelkast is uitgeschakeld, de koelkastdeur in ventilatiestand vastzetten. Zo kan schimmelvorming worden vermeden.

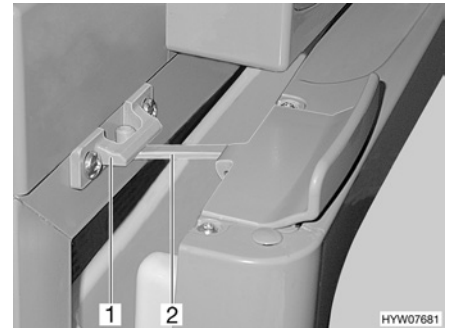
De koelkastdeur kan in twee standen worden vergrendeld:

- Gesloten koelkastdeur tijdens de rit en als de koelkast wordt gebruikt
- Licht geopende koelkastdeur als ventilatiestand, als de koelkast is uitgeschakeld

Thetford

Afb. 98 Vergrendeling van de koelkastdeur, gesloten (Thetford)

Afb. 99 Koelkastdeur in ventilatiestand (Thetford)

- Openen:**
- Koelkastdeur aan de greep (Afb. 98,2) openen. De vergrendeling (Afb. 98,1) wordt automatisch ontgrendeld.
- Sluiten:**
- Koelkastdeur helemaal sluiten. Erop letten dat de vergrendeling inklikt.
- In ventilatiestand vergrendelen:**
- Koelkastdeur iets openen.
 - Vergrendeling (Afb. 99,2) omhoog klappen en in de vergrendelingshouder (Afb. 99,1) arreteren. De koelkastdeur blijft zo op een kier geopend.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de sanitaire inrichtingen van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de watertank
- de afvalwatertank
- de complete waterinstallatie
- de toiletruimte
- het toilet

11.1 Watervoorziening, algemeen

- ▶ Watertank alleen vullen uit verzorgingsinstallaties met aantoonbare drinkwaterkwaliteit.
- ▶ Voor het vullen alleen slangen of reservoirs gebruiken, die zijn goedgekeurd voor drinkwater.
- ▶ Vulslang of reservoir vóór het gebruik grondig spoelen met drinkwater (2- tot 3-voudige hoeveelheid van de inhoud).
- ▶ Vulslang of reservoir na het gebruik volledig leegmaken en openingen van de vulslang of het reservoir afsluiten.
- ▶ Staand water in de watertank of in waterleidingen wordt na korte tijd ondrinkbaar. Daarom voor ieder gebruik van het voertuig de waterleidingen en de watertank grondig reinigen. Na ieder gebruik van het voertuig de watertank en alle waterleidingen volledig leegmaken.
- ▶ Bij stilstand van meer dan één week de waterinstallatie vóór het gebruik van het voertuig ontsmetten (zie hoofdstuk 12).

- ▷ Als het voertuig gedurende meerdere dagen niet wordt gebruikt of bij vorstgevaar niet wordt verwarmd, de totale waterinstallatie leegmaken. Zorg ervoor dat de 12-V-voorziening op het paneel is uitgeschakeld. De waterpomp loopt anders warm en kan beschadigd worden. De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Zo kunnen vorstschade aan de inbouwapparatuur, vorstschade aan het voertuig en afzettingen in watervoerende componenten worden vermeden.
- ▷ De waterpomp loopt zonder water warm en kan na uiterlijk één minuut beschadigd worden. Waterpomp nooit gebruiken als de watertank leeg is.

Het voertuig is uitgerust met een ingebouwde watertank. Een elektrische waterpomp pompt het water naar de afzonderlijke waterwinplaatsen. Door het openen van een waterkraan wordt de waterpomp automatisch ingeschakeld en pompt ze water naar de waterwinplaats.

De afvalwatertank vangt het vervuilde water op. Op het paneel kan worden afgevraagd hoe vol de watertank of de afvalwatertank is.

- ▷ Voordat de waterarmaturen worden gebruikt, moet de 12-V-voorziening op het paneel zijn ingeschakeld. De waterpomp werkt anders niet.

Inbouwplaats van de waterpompen

De pompelampen bevinden zich in de watertank.

11.2 Watertank

De watertank heeft, afhankelijk van het model, een volume tussen 97 l en 122 l.

- ▷ Uit rijveiligheids- en toelatingsredenen moet de vulhoeveelheid tijdens de rit verminderd worden. Wanneer het water met behulp van de draaigreep van de veiligheidsafstap (zie sectie 11.2.4) wordt afgetapt, blijft er een restant van ongeveer 20 l in de watertank achter.

11.2.1 Drinkwatervulopening met deksel

Afb. 100 Afsluitdeksel voor drinkwatervulopening

De drinkwatervulopening is al naargelang de uitvoering van het model aangebracht aan de linker- of rechterkant van het voertuig.

De drinkwatervulopening is gekenmerkt met het symbool "⚓" (Afb. 100,1). De afsluitdeksel wordt met de sleutel voor de sloten van de serviceluiken aan de buitenkant geopend en gesloten.

- Openen:**
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 100,2) steken en een kwartslag tegen de klok in draaien.
 - Afsluitdeksel verwijderen.
 - Watertank met drinkwater vullen.
- Sluiten:**
- Afsluitdeksel weer op de drinkwatervulopening plaatsen.
 - Sleutel een kwartslag met de klok mee draaien.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Controleren, of het afsluitdeksel vast in de drinkwatervulopening zit.

11.2.2 Waterinstallatie vullen

- ▶ Bij het vullen van de watertank de technisch toegelaten totale massa van het voertuig in acht nemen. Als de watertank vol is, moet de bagage overeenkomstig worden gereduceerd.

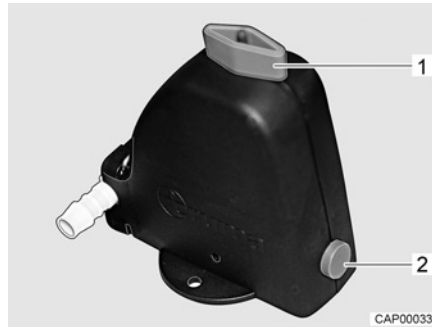

- ▷ De waterpomp loopt zonder water warm en kan na uiterlijk één minuut beschadigd worden. Waterpomp nooit gebruiken als de watertank leeg is.

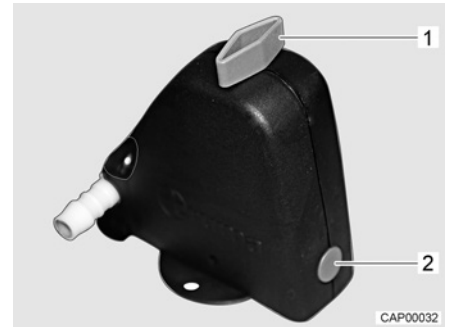

- ▷ Terwijl de watertank wordt gevuld, kan de waterhoeveelheid op het paneel worden gecontroleerd.

- Voertuig horizontaal zetten.
- 12-V-voorziening op het paneel inschakelen.

Afb. 101 Veiligheids-/aftapventiel geopend

Afb. 102 Veiligheids-/aftapventiel gesloten

- Veiligheids-/aftapventiel sluiten. Hiervoor draaiknop (Afb. 101, 1) dwars ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien en drukknop (Afb. 101, 2) indrukken. Het gesloten veiligheids-/aftapventiel wordt in Afb. 102 weergegeven.
Bij temperaturen onder de 6 °C kan het veiligheids-/aftapventiel niet worden gesloten.
- Alle waterkranen sluiten.
- Aftapopening van de watertank sluiten.
- Drinkwatervulopening buiten aan het voertuig openen.
- Watertank met drinkwater vullen. Voor het vullen een waterslang, waterjerrycan met trechter o.d. gebruiken.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen. De waterpomp wordt ingeschakeld. De warmwaterleidingen worden gevuld met water.
- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtballen uit de waterkranen stroomt. Alleen zo is gegarandeerd dat de boiler met water is gevuld.
- Alle waterkranen op "Koud" zetten en geopend laten. De koudwaterleidingen worden gevuld met water.
- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtballen uit de waterkranen stroomt.
- Alle waterkranen sluiten.
- Drinkwatervulopening sluiten.
- Controleren of de afsluitdeksel van de watertank dicht is.

11.2.3 Water bijvullen

- Bij het vullen van de watertank de technisch toegelaten totale massa van het voertuig in acht nemen. Als de watertank vol is, moet de bagage overeenkomstig worden gereduceerd.

Als volgt te werk gaan om de watertank met drinkwater te vullen:

- Drinkwatervulopening (Afb. 100) openen.
- Watertank met drinkwater vullen. Voor het vullen een waterslang, waterjerrycan met trechter o.d. gebruiken.
- Drinkwatervulopening sluiten.

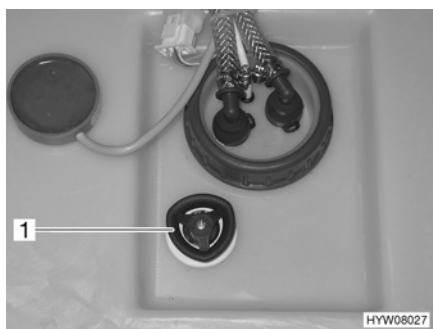
11.2.4 Waterhoeveelheid voor rijden verminderen

- Bij het vullen van de watertank de technisch toegelaten totale massa van het voertuig in acht nemen. Als de watertank vol is, moet de bagage overeenkomstig worden gereduceerd.

Draaigreep

De draaigreep is op de watertank gemonteerd.

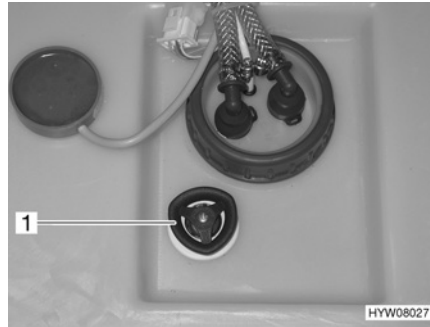
Afb. 103 Watertank met draaigreep

- Sluiten:*
- Op de watertank de draaigreep (Afb. 103,1) met de klok mee tot de aanslag draaien.
 - Watertank met drinkwater vullen.

- Openen:*
- Op de watertank de draaigreep (Afb. 103,1) tegen de klok in tot de weerstand draaien. Het water loopt weg tot er nog ongeveer 20 liter over is.

11.2.5 Water aftappen

Afb. 104 Watertank met draaigreep

- Op de watertank de draaigreep (Afb. 104,1) tegen de klok in over de weerstand heen tot aan de aanslag draaien om de afvoeropening volledig te openen.

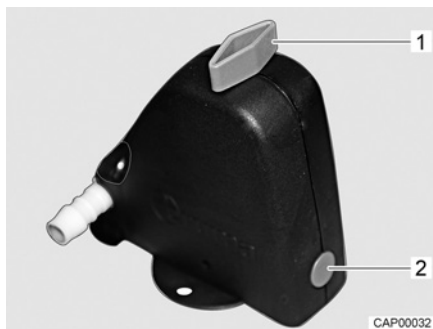
11.2.6 Waterinstallatie leegmaken

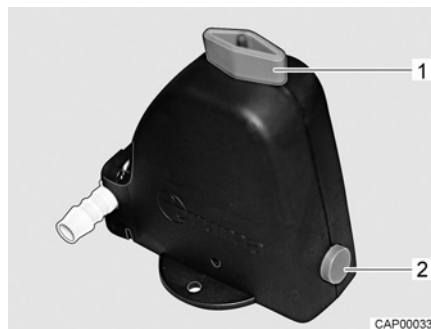
- ▷ Als het voertuig gedurende meerdere dagen niet wordt gebruikt of bij vorstgevaar niet wordt verwarmd, de totale waterinstallatie leegmaken. Zorg ervoor dat de 12-V-voorziening op het paneel is uitgeschakeld. De waterpomp loopt anders warm en kan beschadigd worden. De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Zo kunnen vorstschade aan de inbouwapparatuur, vorstschade aan het voertuig en afzettingen in watervoerende componenten worden vermeden.

Als volgt te werk gaan om de waterinstallatie voldoende leeg te maken en te ventileren. Zo kunnen vorstschade en afzettingen worden voorkomen:

- Voertuig horizontaal zetten.
- 230-V-voorziening uitschakelen. Hiertoe de 230-V-zekering uitschakelen (zie sectie 11.2.5). De externe 230-V-aansluiting kan voor het laden van de accu aangesloten blijven.
- De 12-V-voorziening op het paneel uitschakelen.
- Warmwatervoorziening uitzetten (zie sectie 10.2.4).

Afb. 105 Veiligheids-/aftapventiel gesloten

Afb. 106 Veiligheids-/aftapventiel geopend

- Het veiligheids-/aftapventiel (Afb. 105) openen. Hiervoor draaiknop (Afb. 105,1) parallel ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien. De drukknop (Afb. 105,2) springt naar buiten. Het geopende veiligheids-/aftapventiel wordt in Afb. 106 weergegeven.
- Afvoer van de watertank openen (zie sectie 11.2.5).
- Alle waterkranen openzetten en in de middelste stand zetten.
- Handsproeier naar boven in douchestand hangen.
- Waterpomp omhooghouden tot de waterleidingen volledig leeg zijn.
- Controleren of de watertank volledig is leeggemaakt.
- Het water dat in de waterleidingen is achtergebleven, eruitblazen (max. 0,5 bar). Daarvoor de slang van de waterpomp trekken en in de slang blazen.
- Watertank reinigen en vervolgens grondig doorspoelen.
- Waterinstallatie zo lang mogelijk laten drogen.
- Na de lediging alle waterkranen in de middelste stand geopend laten.
- Het veiligheids-/aftapventiel geopend laten.

11.2.7 Inbouwplaats van het veiligheids-/aftapventiel

De inbouwplaats van het veiligheids-/aftapventiel is anders afhankelijk van het model.

Model	Inbouwplaats ¹⁾
T58/135 T64/348	Onder het bed, in de ruimte naast de verwarming (door opening in afdekking toegankelijk)
T60/132	In de kledingkast, onderste vak in het rek
T65/334	In de bergkast voor het 2-persoonsbed
T66/337	In de opbergkast links onder het éénpersoonsbed, afdekking voor openen
T67/448 T68/447 I68/447	In de kledingkast rechtsonder op de bodem
T69L/449 T69S/339 I69L/449 I69S/339	Onder het 2-persoonsbed, in de kast aan de linkerkant

Model	Inbouwplaats ¹⁾
A68/361 A70/464	In de kledingkast onder
A72/461	In de hoge kast in de keuken in het onderste gedeelte
V60/132	In de opbergkast onder het dwarsbed
V66/337	Onder het linker bed in het onderste vak van de kledingkast

¹⁾ De aanwijzingen links en rechts altijd interpreteren als vanuit de rijrichting gezien

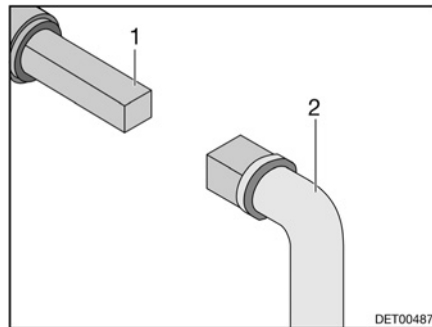
11.3 Afvalwatertank

- ▷ Bij vorstgevaar de afvalwatertank met zo'n hoeveelheid antivries (bijv. keukenzout) vullen, dat het afvalwater niet kan bevriezen.
- ▷ Nooit kokend water direct in de afvoer gieten. Kokend water kan tot vervormingen en lekken in het afvalwater-buizensysteem leiden.

- ▷ De afvalwatertank alleen leegmaken op daarvoor aangewezen sanitairstations op campings of staanplaatsen.

Afb. 107 Bediening afvalwaterkraan

Afhankelijk van het model is de afvalwaterkraan voor de afvalwaterverwerking aan de linker of rechter voertuigzijde aangebracht.

Het vierkant voor het openen van de afvalwaterkraan is direct onder de bodem van het voertuig te bereiken.

Leegmaken:

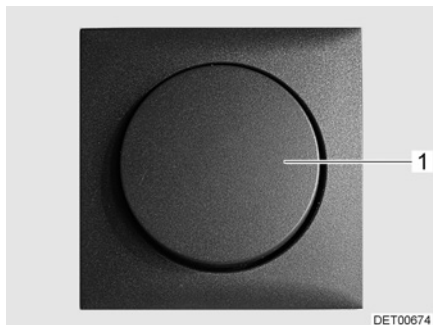
- Sleutel (Afb. 107,2) op vierkant (Afb. 107,1) steken.
- Om de afvalwaterkraan te openen het vierkant een kwartslag draaien.
- Afvalwatertank volledig leegmaken.
- Voor het sluiten van de afvalwaterkraan het vierkant tot de aanslag terugdraaien.

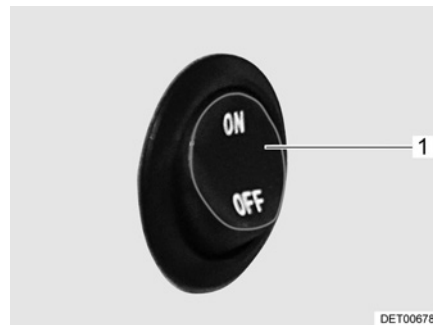
11.4 Toiletruimte

- ▷ Geen zware lasten in de douchebak zetten. De douchebak of andere delen in de toiletruimte kunnen beschadigd raken.

Afb. 108 Lichtschakelaar toiletruimte

Afb. 109 Lichtschakelaar toiletruimte

De tuimelschakelaars voor de toiletruimteverlichting zijn, afhankelijk van het model, op verschillende plaatsen in de toiletruimte aangebracht.

De lichtschakelaar (Afb. 108,1 of Afb. 109,1) van de toiletruimte bevindt zich bijvoorbeeld onder de badkamerkast of onder de wasbak.

- ▷ Om te ventileren tijdens of na het douchen of om natte kleding te drogen de deur van de toiletruimte sluiten en het raam of het dakluik van de toiletruimte openen. De lucht kan dan beter circuleren.
- ▷ Het douchegordijn bij het douchen volledig sluiten, zodat er geen water tussen de wasruimtemwand en de douchebak kan komen.
- ▷ Na het douchen dienen de zeepresten uit de douchebak gespoeld te worden, anders ontstaan er te zijner tijd scheuren in de bak.
- ▷ Douche na gebruik droogvegen, anders kan er zich vocht afzetten.
- ▷ Verdere informatie over de reiniging van de toiletruimte vindt u in de paragraaf 12.2.

Afb. 110 Kledingrek voor het drogen van was

Kledingrek voor het drogen van was

Aan het uitklapbare kledingrek (Afb. 110,1) onder het dakluik kunnen handdoeken en was te drogen worden gehangen.

Doucherooster

Het doucherooster is van massief hout. Het doucherooster beschermt de douchebak en zorgt ervoor dat de bodem droog blijft, ook na het douchen.

Afb. 111 Doucherooster

Voor een lange levensduur het volgende in acht nemen:

- Voor het douchen doucherooster (Afb. 111,1) uit de douche nemen.
- Doucherooster na het douchen weer in de douchebak leggen.
- Doucherooster minstens elk half jaar met een pluivrije doek en in de handel verkrijgbare houtolie in de richting van de vezels behandelen (aankwijzingen van de fabrikant in acht nemen).

11.5 Vario-toiletruimte

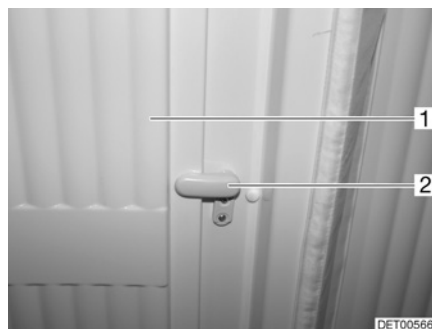

- ▷ Het binnengedeelte van de toiletruimte-bekleding alleen eruit draaien als de toiletdeur gesloten is.

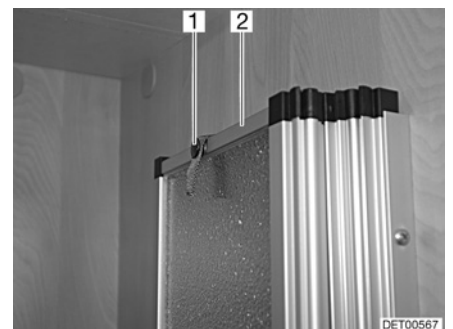

- ▷ Al naargelang het model is de Vario-toiletruimte in spiegelbeeld ten opzichte van het hier afgebeelde gemonteerd. De ombouw gebeurt dan eveneens in spiegelbeeld ten opzichte van de afgebeelde Vario-toiletruimte.

Afhankelijk van het model is er in het voertuig een Vario-toiletruimte ingebouwd. De Vario-toiletruimte kan met een paar handelingen zodanig veranderd worden dat er een gesloten douchecabine ontstaat. Het toiletgedeelte is zodoende beschermd tegen spatwater.

Afb. 112 Vergrendeling, toiletruimte-bekleding

Afb. 113 Bevestiging, douchescheidingswand

Ombouw tot douchecabine:

- De toiletruimte betreden en de ingangsdeur van het toilet van binnen sluiten en vergrendelen.
- De grendel (Afb. 112,2) verticaal zetten en het binnengedeelte (Afb. 112,1) van de toiletruimte-bekleding uitklappen.

- Omsnoeringsband (Afb. 113,1) van de douchescheidingswand (Afb. 113,2) losmaken en douchescheidingswand uittrekken.
- Douchescheidingswand tegen het binnengedeelte van de toiletruimte-bekleding drukken.

De douchecabine is opgebouwd en kan worden gebruikt.

Ombouw tot toiletruimte:

- Douchescheidingswand (Afb. 113,2) samenvouwen en met schroeven (Afb. 113,1) bevestigen.
- Binnengedeelte (Afb. 112,1) van de toiletruimte-bekleding inklappen en de grendel (Afb. 112,2) horizontaal zetten.

11.6 Toilet

11.6.1 Thetford-toilet

- ▷ Thetford-cassette leegmaken als er vorstgevaar bestaat en het voertuig niet is verwarmd.
- ▷ Niet op het toiletdeksel gaan zitten. Het deksel is niet berekend op het gewicht van personen en kan breken.
- ▷ Voor het toilet een geschikt chemisch middel gebruiken. De ventilatie verwijdert uitsluitend geurtjes, geen bacteriën of gassen. Deze bacteriën en gassen vreten het rubber van de afdichting aan.

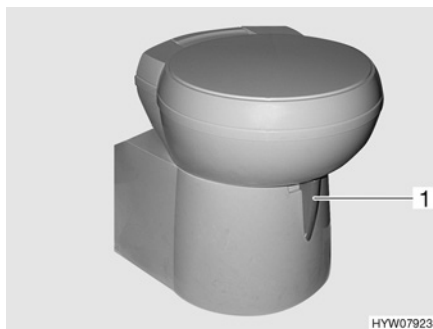
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

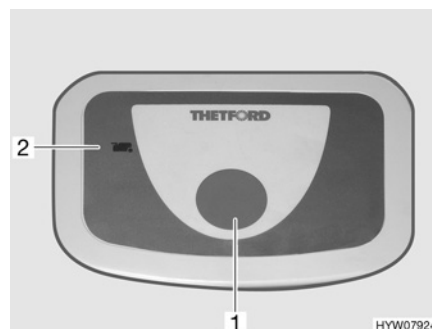
- ▷ Thetford-cassette alleen leegmaken op daarvoor aangewezen sanitairstations op campings of staanplaatsen.

Zwenkbaar toilet

De spoeling van het Thetford-toilet verloopt rechtstreeks via het watersysteem van het voertuig. Indien nodig kan de toiletpot in de gewenste positie worden gedraaid.

Afb. 114 Thetford-toiletpot (zwenkbaar)

Afb. 115 Spoelknop/controlelicht (Thetford-toilet)

Het bedieningspaneel bevindt zich in de buurt van de toiletpot.

- Spoelen:**
- Alvorens te spoelen de schuif van het Thetford-toilet openen. Daarvoor de schuifhendel (Afb. 114,1) tegen de klok in schuiven.
 - Om te spoelen de blauwe spoelknop (Afb. 115,1) indrukken.
 - Na het spoelen de schuif sluiten. Hiervoor de schuifhendel met de klok mee schuiven.

Het controlelicht (Afb. 115,2) brandt als de fecaliëntank moet worden geleegd.

- Leegmaken:**
- De schuifhendel (Afb. 114,1) met de klok mee draaien. De schuif wordt gesloten. Om deze leeg te maken **moet** in het Thetford-toilet de schuif zijn gesloten.
 - Thetford-cassette uitnemen en leegmaken.

Toilet met vaste bank

De spoeling van het toilet verloopt via het watersysteem van het voertuig.

Afb. 116 Bedieningspaneel
Thetford-toilet

- Spoelen:**
- Alvorens te spoelen de schuif van het Thetford-toilet openen. Daarvoor de schuifhendel (Afb. 116,1) tegen de klok in draaien.
 - Om te spoelen de blauwe spoelknop (Afb. 116,3) indrukken.
 - Na het spoelen de schuif sluiten. Hiervoor de schuifhendel (Afb. 116,1) met de klok mee draaien.

Het controlelicht (Afb. 116,2) brandt als de Thetford-cassette moet worden geleegd.

- Leegmaken:**
- De schuifhendel (Afb. 116,1) met de klok mee draaien. De schuif wordt gesloten. Om deze leeg te maken **moet** in het Thetford-toilet de schuif zijn gesloten.
 - Thetford-cassette uitnemen en leegmaken.

11.6.2 Fecaliëntank leegmaken

- ▷ De fecaliëntank kan alleen worden verwijderd als de schuif is gesloten.

Afb. 117 Luik voor de fecaliëntank

Afb. 118 Fecaliëntank

- Schuifhendel op de toiletpot met de klok mee schuiven. De schuif wordt gesloten.
- Luik voor de fecaliëntank buiten aan het voertuig openen. Daarvoor de sleutel in cilinderslot (Afb. 117,1) van het drukslot steken en een kwartslag met de klok mee draaien.
- Sleutel eruit trekken.
- Beide druksloten (Afb. 117,2) tegelijkertijd met de duimen indrukken en het luik voor de fecaliëntank openen.
- Luik volledig naar boven zwenken en voorzichtig tegen de buitenwand leggen. De klep wordt magnetisch opgehouden.
- Bevestigingsbeugel (Afb. 118,2) naar boven trekken en fecaliëntank (Afb. 118,1) eruit trekken.
- De fecaliëntank naar een daarvoor aangewezen sanitairstation brengen en volledig leegmaken.

- ▷ Voor volledig leegmaken met de duimen de beluchtingsknop van de fecaliëntank bedienen.

11.6.3 Wintergebruik

- ▷ Geen antivriesmiddelen gebruiken. Antivriesmiddelen kunnen het toilet beschadigen.

Als het toilet, de watertank en de fecaliëntank (cassette) zich in een tegen vorst beveiligd gedeelte van het voertuig bevinden, kan het toilet ook in de winter gebruikt worden.

Als het toilet, de watertank en de fecaliëntank (cassette) zich niet in een tegen vorst beveiligd gedeelte van het voertuig bevinden, dan moeten de watertank, de fecaliëntank en de waterleidingen bij vorstgevaar geleegd worden. Zo kan schade door vorst worden vermeden.

11.6.4 Tijdelijke stilstand

- ▷ Als het toilet langere tijd niet gebruikt wordt, de watertank, de fecaliëntank en de waterleidingen legen.

Toilet buiten bedrijf stellen:

- Watertank leegmaken.
- Spoeling van het toilet bedienen tot er geen water meer in het toilet loopt.
- Fecaliëntank (cassette) leegmaken.
- Fecaliëntank grondig spoelen.
- Aftapaansluiting aan de fecaliëntank geopend laten.
- Fecaliëntank zo lang mogelijk laten drogen.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de verzorging van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de buitenkant van het voertuig
- het interieur
- de waterinstallatie
- de afzuigkap
- het wintergebruik

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u checklists met maatregelen, die u moet uitvoeren als u het voertuig lange tijd niet gebruikt.

De checklists hebben betrekking op:

- de tijdelijke stilstand
- de stilstand in de winter
- de ingebruikname na een stilstand

12.1 Uitwendige verzorging

12.1.1 Algemeen

De normale uitwendige verzorging bestaat uit regelmatig wassen. Daarbij hangt het van de gebruiks- en omgevingsvoorwaarden af, hoe vaak het voertuig moet worden gewassen. In gebieden met een sterke luchtvervuiling of wanneer er over wegen wordt gereden, die met strooizout zijn behandeld, het voertuig vaker wassen. Ook wanneer het voertuig is blootgesteld aan zouthoudende en vochtige lucht (kustgebieden, vochtigwarm klimaat), het voertuig vaker wassen.

Indien mogelijk niet onder bomen parkeren. De harsachtige uitscheidingen die van veel bomen naar beneden druppelen, zorgen ervoor dat de lak er mat gaat uitzien en stimuleren ook het mogelijke corrosieproces.

Uitwerpselen van vogels meteen en grondig afwassen, aangezien deze bijzonder bijtend werken.

12.1.2 Wassen met hogedrukreiniger

- ▷ Banden niet reinigen met hogedrukreiniger. De banden kunnen beschadigd worden.
- ▷ Buitentoepassingen (decoratiefolies) niet direct met de hogedrukreiniger besproeien. De buitentoepassingen kunnen loskomen.

Alvorens het voertuig te wassen met een hogedrukreiniger, de gebruiksaanwijzing van de hogedrukreiniger in acht nemen.

Bij het wassen met de rondstraalbuis tussen het voertuig en de reinigingsbuis een minimum afstand van ca. 700 mm in acht nemen.

Houd er rekening mee, dat de waterstraal met kracht uit de reinigingsbuis komt. Door verkeerd gebruik van de hogedrukreiniger kunnen er beschadigingen aan het voertuig ontstaan. De watertemperatuur mag 60 °C niet overschrijden. De waterstraal tijdens het hele wasproces blijven bewegen. De waterstraal niet direct op deurspleten, elektrische aanbouwonderdelen, stekerverbindingen, dichtingen, het ventilatierooster of de dakluiken richten. Het voertuig kan beschadigd worden of er kan water in het interieur binnendringen.

12.1.3 Voertuig wassen

- ▷ Het voertuig nooit in wasstraten laten reinigen. In de koelkast-ventilatie-roosters, de gasafvoerschroeven of de kunstmatige ventilatieopeningen kan water binnendringen. Het voertuig kan beschadigd worden.
- Het voertuig alleen op een wasplaats reinigen, die voor het wassen van voertuigen is bestemd.
Direct zonlicht vermijden. Maatregelen ter bescherming van het milieu in acht nemen.
- Buitenarmaturen en aanbouwonderdelen van kunststof alleen schoonmaken met veel warm water, afwasmiddel en een zachte doek.
- Voertuig afwassen met zo veel mogelijk water, een schone spons of met een zachte borstel. Bij hardnekkig vuil afwasmiddel bij het water doen.
- Gelakte buitenwanden kunnen bovendien met een caravanreiniger worden gereinigd.
- Aanbouwonderdelen van glasvezelversterkte kunststof (GVK) regelmatig met een polijstmiddel nabehandelen. Daarmee wordt een vergeling van de aanbouwdelen uit glasvezelversterkt kunststof voorkomen en de aflakking van het oppervlak blijft behouden.
- Rubberen dichtingen aan deuren en serviceluiken met in de handel verkrijgbaar verzorgingsmiddel voor rubber behandelen.
- Cilindersloten aan deuren en serviceluiken behandelen met grafietstof.

12.1.4 Vensterruiten uit plexiglas

Plexiglasruiten eisen vanwege hun gevoeligheid een heel bijzondere, zorgvuldige behandeling.

- ▷ Vensterruiten uit plexiglas nooit droog afwrijven omdat stofkorrels het oppervlak beschadigen.
- ▷ Vensterruiten uit plexiglas alleen schoonmaken met veel warm water, een beetje afwasmiddel en een zachte doek.
- ▷ In geen geval glasreiniger met chemische, schurende, alcoholhoudende additieven gebruiken. Een voortijdig bros worden van de ruiten en daarna scheurvormingen zouden het gevolg zijn.
- ▷ Reinigers die worden gebruikt voor carrosserie (bijv. teer- of siliconeverwijderaars) niet in aanraking brengen met plexiglas.
- ▷ Niet in wasstraten rijden.
- ▷ Geen stickers op de venterruiten uit plexiglas plakken.
- ▷ Na de reiniging van de plexiglasruiten van het voertuig nog eens spoelen met veel schoon water.
- ▷ Rubberen dichtingen met in de handel verkrijgbaar verzorgingsmiddel voor rubber behandelen.

- ▷ Voor de reinigingsnabehandeling is een plexiglasreiniger met antistatische werking geschikt. Kleine krassen kunnen met een plexiglaspolijst behandeld worden. De toebehorenhandel biedt deze middelen aan.

12.1.5 Onderkant

De vloer aan de onderkant van het voertuig is gedeeltelijk van een verouderingsbestendige bodembescherming voorzien. Bij beschadigingen aan de bodembescherming deze meteen laten herstellen. Vlakken die met bodembescherming zijn behandeld, niet behandelen met spray-olie.

- ▷ Alleen producten gebruiken die door de fabrikant zijn vrijgegeven. Onze geautoriseerde dealers en servicepunten adviseren u graag.

12.1.6 Opstap

Als de opstap wordt gesmeerd, kunnen zich tijdens de rit grotere verontreinigingen vastzetten en zo de werking van de opstap verstoren of de opstap beschadigen. Daarom de beweeglijke delen van de opstap niet met vet insmeren of oliën.

12.2 Inwendige verzorging

- ▷ Als het mogelijk is, vlekken altijd onmiddellijk behandelen.
- ▷ Plexiglasruiten eisen vanwege hun gevoeligheid een heel bijzondere, zorgvuldige behandeling (zie sectie 12.1.4).
- ▷ Kunststof onderdelen in toilet en woonruimte vergen vanwege hun gevoeligheid een heel bijzondere, zorgvuldige behandeling. Gebruik geen oplosmiddelen of alcoholhoudende reinigingsmiddelen en geen schuurmiddelen. Daarmee wordt verbrossing en scheurvorming voorkomen.
- ▷ Haarkleurmiddel, nagellak, sigarettenas en dergelijke stoffen kunnen op kunststofdelen vlekken of verkleuringen veroorzaken, die niet meer verwijderd kunnen worden. Om deze reden vermijden dat deze stoffen op kunststofdelen terecht komen. Deze stoffen direct verwijderen, indien ze toch op de kunststofdelen terecht gekomen zijn.
- ▷ Geen bijtende producten in de afvoeropeningen gieten. Geen kokend water in de afvoeropeningen gieten. Bijtende producten of kokend water beschadigen afvoerbuizen en sifons.
- ▷ Voor de reiniging van het toilet en de waterinstallatie alsook bij het ontkalken van de waterinstallatie geen azijnessence gebruiken. Azijnessence kan dichtingen of onderdelen van de installatie beschadigen. Voor het ontkalken in de handel verkrijgbare ontkalkingsmiddelen gebruiken.
- ▷ Zuinig met water omgaan. Alle waterresten opdweilen.
- ▷ Tapijten en kussens regelmatig met een geschikt borstelhulpstuk schoonzuigen.

- ▷ Voor informatie over het gebruik van verzorgingsmiddelen staan onze servicepunten tot uw beschikking.

- Meubeloppervlakken, meubelgrepen, lampen en alle kunststof delen in het toilet en de woonruimte reinigen met water en een wollen doek. Bij het water kan een zacht reinigingsmiddel gedaan worden. Indien nodig gelakte oppervlakken met polijstmiddel voor meubels verzorgen.
- Reinig kussenstof met droog kussenschuim of met het schuim van een zacht wasmiddel. Kussens beschermen tegen zonnestraling, opdat ze niet verbleken.
- Gordijnen en stores naar een chemische reiniging brengen.
- Tapijtvloer indien nodig reinigen met tapijtschuim en stofzuigen.
- PVC-vloerbedekking met een mild, zeephoudend reinigingsmiddel voor PVC-vloeren afvegen. Tapijtvloer niet op de natte PVC-vloerbedekking leggen. Tapijtvloer en PVC-vloerbedekking kunnen aan elkaar vastkleven.
- Spoelbakken en gaskooktoestel nooit reinigen met een zandhoudend schuurmiddel. Alles vermijden, wat krassen en groeven zou kunnen veroorzaken.
- Gaskooktoestel alleen vochtig reinigen. Er mag geen water door de openingen aan het gaskooktoestel dringen. Water kan het gaskooktoestel beschadigen.
- Horstof aan deur, ramen en dakluiken: Insecten- of vuilresten altijd direct verwijderen. De stof kan anders beschadigd raken. Wespen of vogels kunnen schade veroorzaken wanneer zij aangekoekte restanten opeten. Het wordt aanbevolen de horstof met een vochtige microvezeldoek te reinigen. Reinigingsmiddelen alleen gebruiken wanneer deze pH-neutraal zijn en geen oplosmiddelen bevatten. Indien nodig kan de stof met een zachte borstel of een fijn borstelopzetstuk op de stofzuiger voorgereinigd worden.
- Verduisteringsrollo's met een zachte borstel schoonmaken of met het borstelhulpstuk van de stofzuiger schoonzuigen. Vet of hardnekkig vuil verwijderen met een 30 °C warm zeeploog (harde zeep).
- Vouwverduisteringen met een zachte borstel schoonmaken of met het borstelhulpstuk van de stofzuiger schoonzuigen. Vet of hardnekkig vuil verwijderen met een 30 °C warm zeeploog (harde zeep).
- Veiligheidsgordels kunnen afgerold met een warm zeeploog gereinigd worden. Voor het oprollen moeten de veiligheidsgordels volledig droog zijn.

12.3 Waterinstallatie

12.3.1 Watertank reinigen

- Watertank leegmaken en aftapopening sluiten.
- Afsluitdeksel van de watertank afnemen.
- Watertank met water met een beetje afwasmiddel vullen (geen schuurmiddelen gebruiken).
- Met een in de handel verkrijgbare afwasborstel de watertank schrobben, tot er geen zichtbare aanslag meer aanwezig is.
- De pompbehuizing eveneens afschrobben.
- Indien mogelijk verswatersondes door de reinigungsopeningen met de hand reinigen.
- Watertank met een ruime hoeveelheid drinkwater uitspoelen.

- ▷ Als dit vanwege de bouwvorm niet mogelijk is, moet de watertank mechanisch worden gereinigd: Een geschikt chemisch reinigingsmiddel gebruiken.

De erkende dealer is bij de keuze van een geschikt reinigingsmiddel graag behulpzaam.

De gebruiksinstructies van de reinigingsmiddelfabrikant in acht nemen.

12.3.2 Waterleidingen reinigen

- ▷ Alleen geschikte reinigingsmiddelen uit de vakhandel gebruiken.
- ▷ Het reinigingsmiddel moet voldoen aan de nationale voorschriften en (indien voorgeschreven) voor gebruik toegestaan zijn.

- ▷ Uitstromend mengsel van water met reinigingsmiddel opvangen en vakkundig als afval afvoeren.

- Waterinstallatie leegmaken.
- Alle aftapopeningen en aftapkranen sluiten.
- Watertank vullen met mengsel van water en reinigingsmiddel. Daarbij de mengverhouding uit de voorschriften van de fabrikant in acht nemen.
- De aftapkranen één voor één openen.
- De aftapkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en reinigingsmiddel de betreffende afvoeropening heeft bereikt.
- De aftapkranen weer sluiten.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen.
- Waterkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en reinigingsmiddel de afvoeropening heeft bereikt.
- Alle waterkranen op "Koud" zetten en openen.
- Waterkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en reinigingsmiddel de afvoeropening heeft bereikt.
- Alle waterkranen sluiten.
- Toilet meermaals doorspoelen.
- Het reinigingsmiddel volgens de voorschriften van de fabrikant laten inwerken.
- Waterinstallatie leegmaken. Daarbij het mengsel van water en reinigingsmiddel opvangen en vakkundig als afval afvoeren.
- Voor het doorspoelen van de volledige waterinstallatie deze meermaals met drinkwater vullen en weer leegmaken.

12.3.3 Waterinstallatie ontsmetten

- ▷ Alleen geschikte ontsmettingsmiddelen uit de vakhandel gebruiken.
- ▷ Het ontsmettingsmiddel moet voldoen aan de nationale voorschriften en (indien voorgeschreven) voor gebruik toegestaan zijn.

- ▷ Uitstromend mengsel van water met ontsmettingsmiddel opvangen en vakkundig als afval afvoeren.

Bij het ontsmetten van de waterinstallatie op dezelfde wijze te werk gaan als bij het reinigen van de waterleidingen (zie sectie 12.3.2). Hierbij echter ontsmettingsmiddel in plaats van reinigingsmiddel gebruiken.

12.3.4 Afvalwatertank

De afvalwatertank na ieder gebruik van het voertuig reinigen.

Reinigen:

- Afvalwatertank leegmaken.
- Afvalwatertank grondig met vers water uitspoelen.
- Indien mogelijk de afvalwatersondes door de reinigingsopening met de hand reinigen.

12.4 Afzuigkap (circulatielucht)

Het vetfilter van de afzuigkap zo nu en dan reinigen. Hoe vaak een reiniging nodig is, is afhankelijk van hoe vaak de afzuigkap wordt gebruikt. Het vetfilter niet pas reinigen, als de capaciteit van de afzuigkap merkbaar minder wordt.

In de afzuigkap is een adsorptiekoolfilter ingebouwd om geurtjes uit te filteren. Bij normaal gebruik moet het adsorptiekoolfilter elke zes maanden of eenmaal per seizoen vervangen worden.

Afb. 119 Onderste afdekking afschroeven

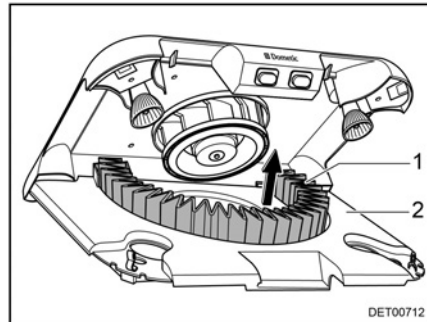
Afb. 120 Vetfilter uitnemen

Vetfilter reinigen:

- Twee kruiskopschroeven (Afb. 119,1) met onderleggingen verwijderen.
- Onderste afdekking (Afb. 120,2) uithaken.
- Vetfilter (Afb. 120,3) recht naar boven afnemen.
- Vetfilter met water en afwasmiddel reinigen. Als alternatief kan het vetfilter ook in de vaatwasser gereinigd worden.
- Vetfilter laten drogen.
- Vetfilter recht van boven in de geleidingen op de onderste afdekking plaatsen.

- Onderste afdekking in afzuigkap inhaken.
- Onderste afdekking omhoogklappen en met twee kruiskopschroeven met onderleggingen bevestigen.

Afb. 121 Adsorptiekoolfilter vervangen

*Adsorptiekoolfilter
vervangen:*

- Behuizing openen, zoals beschreven "Vetfilter reinigen".
- Filterdrager (Afb. 120,1) voor uit de vergrendeling losmaken en naar beneden zwenken.
- Adsorptiekoolfilter (Afb. 121,1) naar boven uit de houder nemen.
- Nieuw adsorptiekoolfilter plaatsen.
- Filterdrager (Afb. 121,2) naar boven zwenken tot deze vastklikt.
- Behuizing sluiten, zoals beschreven in "Vetfilter reinigen".

- ▷ Nadere informatie kan worden ontleend aan de aparte gebruiksaanwijzing van het betreffende inbouwapparaat.

12.5 Winterverzorging

Strooizout schaadt de onderkant en de delen, die zijn blootgesteld aan spatwater. Wij adviseren, het voertuig in de winter vaker te wassen. Vooral de mechanische en de aan de oppervlakte behandelde delen en de onderkant van het voertuig worden belast en dienen derhalve grondig te worden gereinigd.

- ▷ Bij vorstgevaar de verwarming altijd tot tenminste 15 °C laten verwarmen. Circulatieluchtventilator (indien aanwezig) op automatisch zetten. Bij extreme buitentemperaturen bovendien meubelluiken en -deuren iets openen. De binnenstromende warme lucht kan het bevriezen, bijv. van waterleidingen en de vorming van condenswater in de opbergruimten tegengaan.
- ▷ Bij vorstgevaar aanvullend aan de buitenkant van het voertuig de ramen afdekken met winter-isoleermatten.

12.5.1 Voorbereidingen

- Voertuig controleren op lak- en roestschade. Schade evt. herstellen.
- Zorg ervoor, dat er geen water in de ventilatieopeningen in de vloer en in de verwarming terecht kan komen.
- De metalen delen aan de onderkant met een beschermmiddel op wasbasis beschermen tegen roest.
- Gelakte buitendelen met een hiervoor geschikt middel conserveren.

12.5.2 Wintergebruik

Bij wintergebruik ontstaat door het bewonen van het voertuig bij lage temperaturen condenswater. Om een goede luchtkwaliteit in de caravan te garanderen en schade aan het voertuig door condenswater te voorkomen, is een toereikende ventilatie zeer belangrijk.

- In de opwarmfase van het voertuig de verwarming op de hoogste stand zetten en dakopbergkasten, gordijnen en rolgordijnen openen. Daardoor wordt een optimale be- en ontluchting bereikt.
- 's Ochtends alle kussens verwijderen, de opbergcompartimenten ventileren en vochtige plekken drogen.

- ▷ Als er ergens condenswater is ontstaan, veeg dit dan weg.

12.5.3 Na het winterseizoen

- Bodem van de camper en de motoren grondig wassen. Daardoor worden corrosiebevorderende dooimiddelen (zout, loogresten) verwijderd.
- Voertuig aan de buitenkant reinigen en plaatstaal met in de handel verkrijgbare autowas conserveren.

12.6 Stilstand

12.6.1 Tijdelijke stilstand

- ▶ Na langere stilstand (ca. 10 maanden) reminstallatie en gasinstallatie door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Houd er rekening mee dat het water al binnen korte tijd ondrinkbaar is.
- ▶ Kabelschade door dieren kan tot kortsluiting leiden. Brandgevaar!

Dieren (vooral muizen) kunnen binnen in de wagen aanzienlijke schade veroorzaken. Dat geldt vooral als de dieren in het geparkeerde voertuig ongestoord hun gang kunnen gaan.

De dieren kunnen in een onbewaakt ogenblik in het voertuig komen en zich daar verstoppen.

Om schade door binnengedrongen dieren te vermijden of te beperken, het voertuig regelmatig op schade of diersporen inspecteren. Dit moet vooral ca. 24 uur na het parkeren van het voertuig gebeuren.

Als er sporen van dieren zichtbaar zijn, neem dan contact op met de geautoriseerde dealer of het servicepunt. Als er kabelschade is ontstaan, kan deze een kortsluiting veroorzaken. Het voertuig kan in brand raken.

Voor de stilstand checklist doornemen:

Basisvoertuig

Activiteiten	Gedaan
Brandstoftank helemaal vullen. Daardoor kunnen beschadigingen door corrosie aan de tankinstallatie worden vermeden	
Voertuig opbikken zodat wielen ontlast zijn of voertuig om de 4 weken bewegen. Daardoor worden drukpunten op banden en wiellagers voorkomen	
De banden tegen directe zonnestraling beschermen. Gevaar voor scheurvorming!	
Banden tot de aanbevolen maximumdruk oppompen	
Op de onderkant altijd zorgen voor voldoende luchtcirculatie	
 ▷ Vocht of te weinig zuurstof, bijv. door afdekking met plastic, kunnen op de onderkant optische onregelmatigheden veroorzaken.	
Neem bovendien de aanwijzingen in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig in acht	

Opbouw

Alle schoorstenen met de passende afdekkappen afsluiten en alle andere openingen (behalve de kunstmatige ventilatie) afdichten. Zo wordt het binnendringen van dieren (bijv. muizen) verhinderd	
Om de vorming van condenswater en daaruit resulterende schimmelvorming te voorkomen, het interieur, alle van buitenaf toegankelijke opbergruimten en de staanplaats (bijv. garage) om de drie weken ventileren	

Interieur

Kussens zo plaatsen dat ze geventileerd worden en afdekken	
Koelkast schoonmaken	
Koelkastdeur en vriesvak licht geopend houden	
Naar sporen van binnengedrongen dieren zoeken	

Gasinstallatie

Hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten	
Alle gasafsluitkranen sluiten	
Gasflessen altijd uit de gaskast halen, ook als ze leeg zijn	

Elektrische installatie

Woonruimteaccu en startaccu vol laden	
 ▷ Voor een tijdelijke stilstand de accu ten minste 20 uur laden.	
Woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet	

Waterinstallatie

Complete waterinstallatie leegmaken. Het restwater uit de waterleidingen blazen (max. 0,5 bar). De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Letten op instructies uit hoofdstuk 11	
---	--

12.6.2 Stilstand in de winter

Bij stilstand in de winter zijn aanvullende maatregelen nodig:

	Activiteiten	Gedaan
Basisvoertuig	Carrosserie en onderkant grondig reinigen en met hete was behandelen of met een middel voor lakonderhoud conserveren	
	Brandstoftank met winterdiesel vullen	
	Vorstbeveiliging in het koelwater controleren	
	Schade aan de lak herstellen	
	Ruitenwisservloeistof met vorstbeveiliging vullen	
Opbouw	Kunstmatige ventilatieopeningen open laten	
	Aangebouwde hefsteunen reinigen en insmeren	
	Alle deur- en luikenscharnieren reinigen en smeren	
	Vergrendelingen met olie of glycerine insmeren	
	Alle dichtrubbers met in de handel verkrijgbaar verzorgingsmiddel voor rubber behandelen	
	Cilinderslot met grafietpoeder behandelen	
Interieur	Luchtontvochtiger (granulaat) opstellen	
	Kussens en matrassen uit het voertuig halen en droog bewaren	
	Iedere 3 weken de binnenruimte ventileren	
	Alle kasten en opbergcompartimenten leegmaken en kleppen, deuren en laden openen	
	Interieur grondig reinigen	
	Bij vorstgevaar het flatscreen uit het voertuig verwijderen	
Elektrische installatie	Startaccu en woonruimteaccu uitbouwen en vorstvrij bewaren (zie hoofdstuk 9)	
Waterinstallatie	Waterinstallatie met speciale reinigingsmiddelen uit de vakhandel reinigen	
Totale voertuig	Dekzeilen zo leggen dat de ventilatieopeningen niet worden afgedekt of luchtdoorlatende zeilen gebruiken	

12.6.3 Ingebruikname van het voertuig na tijdelijke stilstand of na stilstand in de winter

Voor ingebruikname checklist doornemen:

	Activiteiten	Gedaan
Basisvoertuig	Bandenspanning controleren	
	Bandenspanning van het reservewiel controleren	
Opbouw	Draailager van de opstap schoonmaken	
	Werking van de aangebouwde hefsteunen controleren	
	Werking van de deuren, ramen en dakluiken controleren	
	Werking controleren van alle buitensloten	
	Afdekking van de gasafvoerschroeven van de verwarming verwijderen (indien aanwezig)	
	Winterafdekking van de koelkast-ventilatieopeningen verwijderen (indien aanwezig)	
Gasinstallatie	Gasflessen in de gaskast plaatsen, vastbinden en op de gasdrukregelaar aansluiten	
Elektrische installatie	230-V-voorziening via buitencontactdoos aansluiten	
	Woonruimteaccu en startaccu vol laden	
	 ▷ Accu na stilstand tenminste 20 uur laden.	
	Woonruimteaccu aansluiten op het 12-V-boordnet (zie hoofdstuk 9)	
	Werking controleren van de elektrische installatie, bijv. binnenvverlichting, contactdoos en de geïnstalleerde elektrische apparaten	
Waterinstallatie	Waterleidingen en watertank ontsmetten	
	Werking van de bedieningshendel voor de afvalwatertank controleren	
	Veiligheids-/aftapventiel, aftapkranen en waterkranen sluiten	
	Dichtheid van het veiligheids-/aftapventiel, de waterkranen, aftapkranen en waterverdelers controleren	
Inbouwapparatuur	Werking van de koelkast controleren	
	Werking van de verwarming/boiler controleren	
	Werking van het gaskooktoestel controleren	

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor inspectie- en onderhoudswerkzaamheden aan het voertuig.

De onderhoudsinstructies hebben betrekking op:

- het vervangen van gloeilampen

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u belangrijke instructies voor het bezorgen van reserveonderdelen.

13.1 Inspectiewerkzaamheden

Zoals ieder technisch apparaat moet het voertuig met regelmatige intervallen worden geïnspecteerd.

Deze inspectiewerkzaamheden moeten door vaklieden worden uitgevoerd.

Voor deze werkzaamheden wordt speciale vakkennis vereist, die in het kader van deze gebruiksaanwijzing niet kan worden uiteengezet. Deze vakkennis staat bij alle geautoriseerde dealers en servicepunten ter beschikking. Ervaring en regelmatige technische instructies vanuit de fabriek alsmede voorzieningen en gereedschap bieden een garantie voor vakkundige inspectie van het voertuig, die aan de nieuwste eisen beantwoordt.

De inspectiewerkzaamheden voor het chassis laten bevestigen in het klantenserviceboekje van de fabrikant van het chassis.

13.2 Onderhoudswerkzaamheden

Zoals ieder technisch apparaat heeft het voertuig onderhoud nodig. De omvang en de frequentie van de onderhoudswerkzaamheden richten zich naar verschillende gebruiks- en inzetwaarden. Bij verzwaarde gebruiksomstandigheden het voertuig vaker laten onderhouden.

Het basisvoertuig en de inbouwapparatuur binnen de intervallen laten onderhouden die in de betreffende gebruiksaanwijzingen zijn opgegeven.

13.3 Vervangen van gloeilampen, buiten

- ▶ Gloeilampen en lamphouders kunnen erg warm worden. Daarom voor het vervangen van gloeilampen de lamp laten afkoelen.
- ▶ Gloeilampen ontoegankelijk voor kinderen bewaren.
- ▶ Geen gloeilamp gebruiken die is gevallen of die krassen heeft in het glas. De gloeilamp zou kunnen springen.

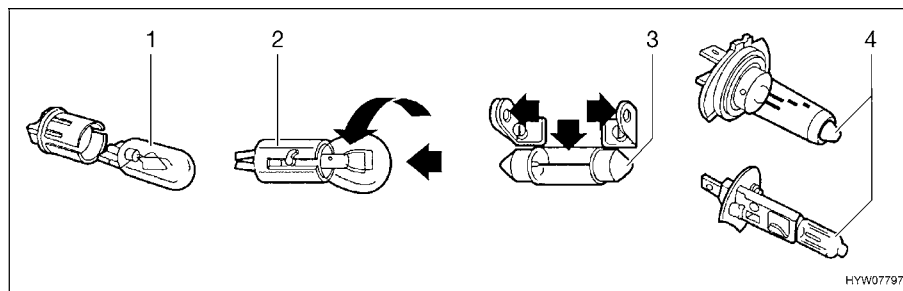

- ▷ Een nieuwe gloeilamp niet vastpakken met de vingers. Om de nieuwe gloeilamp in te zetten een stoffen doek gebruiken.
- ▷ Alleen gloeilampen van hetzelfde type en met het juiste aantal watt gebruiken.
- ▷ Wanneer LED's in lampen defect zijn, een officiële dealer of een servicepunt opzoeken.

Gloeilamptypen

In het voertuig worden verschillende gloeilamptypen gebruikt. Hierna wordt de vervanging van het betreffende gloeilamp type beschreven.

Afb. 122 Gloeilamptypen

Pos. in Afb. 122	Sokkeltype/ gloeilamp type	Vervangen
1	Steeksokkel	Voor het uitnemen de gloeilamp eruit trekken
		Voor het inzetten de gloeilamp met lichte druk in de fitting schuiven
2	Bajonetsokkel	Voor het uitnemen de gloeilamp naar beneden drukken en tegen de klok in draaien
		Voor het inzetten de gloeilamp in de fitting zetten en met de klok mee draaien
3	Cilindrische gloeilampen	Voor het uitnemen en voor het inzetten de contacten van de lamphouder voorzichtig naar buiten buigen
4	Halogeengloeilamp	Voor het uitnemen de sluitveer losmaken
		Na het inzetten de sluitveer weer inhangen

13.3.1 Verlichting front

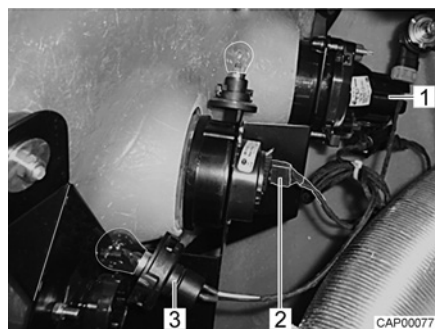
T-model, A-model

De lampen voor dimlicht, grootlicht en parkeerlicht alsmede voor de richtingaanwijzer zijn bestanddeel van het basisvoertuig. Het vervangen van de gloeilampen is in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig beschreven.

I-model

De gloeilampen van koplampen, dagrijlicht en richtingaanwijzer worden van de motorruimte uit vervangen.

De gloeilamp in de richtingaanwijzer aan de zijkant word van buitenaf vervangen.

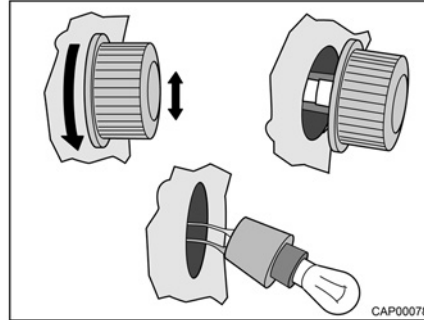

- 1 Koplampen groot-/dimlicht (H7, 12 V/55 W)
- 2 Dagrijlicht (12 V/21 W)
- 3 Richtingaanwijzer (12 V/21 W oranje)

Afb. 123 Verlichting voor (aanzicht vanuit motorruimte)

- Motorkap openen (zie hoofdstuk 4).
- Achter de lamphouder de defecte gloeilamp vastpakken.
- Lamphouder met de gloeilamp tegen de klok in draaien en verwijderen.
- Gloeilamp tegen de klok in draaien en uit de lamphouder nemen.
- Nieuwe gloeilamp plaatsen.

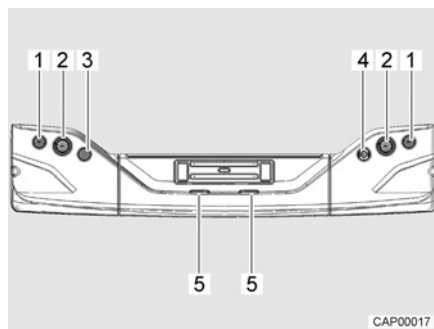
Afb. 124 Richtingaanwijzer aan de zijkant (12 V/5 W)

- Behuizing van de richtingaanwijzer voorzichtig draaien en tegelijk naar boven en beneden bewegen.
- ▷ Om de behuizing te kunnen afnemen moet deze zover gedraaid worden tot de nokjes van de behuizing horizontaal staan. Deze positie biedt de grootste op-en-neer-beweging.
- Wanneer de nokjes horizontaal staan, de richtingaanwijzer naar rechts schuiven en tegelijk aan de linkerkant uit de opening kantelen.
- Lamphouder uit de behuizing trekken.
- Defecte gloeilamp vervangen.
- Lamphouder weer in de behuizing inzetten. Let er daarbij op dat de rubberen afdichting goed zit.
- Richtingaanwijzer weer in opening laten vastklikken.

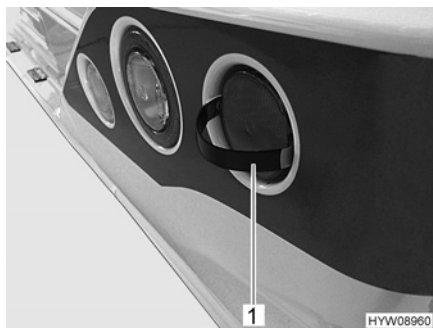
13.3.2 Verlichting achter

- 1 Remlicht/achterlicht
- 2 Richtingaanwijzer/reflector
- 3 Mistlamp achter
- 4 Achteruitrijlicht
- 5 Kentekenplaatlampje

Afb. 125 Verlichting achter

Alle gloeilampen van de achterverlichting worden vervangen zoals hieronder beschreven.

Afb. 126 Afdekking verwijderen

- Vergrendellippen van het meegeleverde gereedschap (Afb. 126,1) zoals weergegeven naast de afdekking insteken.
- Afdekking met behulp van het gereedschap verwijderen.
- Gloeilamp vervangen.
- Afdekking voorzichtig op de lamp drukken tot deze vastklikt.

13.4 Vervangen van gloeilampen, binnen

- ▶ Gloeilampen en lamphouders kunnen erg warm worden. Daarom voor het vervangen van gloeilampen de lamp laten afkoelen.
- ▶ Vóór het vervangen van de gloeilampen de stroomtoevoer naar de beveiligingsautomaat in de 230-V-zekeringenkast uitschakelen.
- ▶ Gloeilampen ontoegankelijk voor kinderen bewaren.
- ▶ Geen gloeilamp gebruiken die is gevallen of die krassen heeft in het glas. De gloeilamp zou kunnen springen.
- ▶ LED's in lampen niet vervangen met gewone gloeilampen. Brandgevaar door sterke hitteontwikkeling.

- ▷ Een nieuwe gloeilamp niet vastpakken met de vingers. Om de nieuwe gloeilamp in te zetten een stoffen doek gebruiken.
- ▷ Alleen gloeilampen van hetzelfde type en met het juiste aantal watt gebruiken.

- ▶ Wanneer LED's in lampen defect zijn, een officiële dealer of een servicepunt opzoeken.
- ▶ De in deze sectie afgebeelde lampen zijn voorbeelden. Al naargelang het model kunnen de lampen van de hier weergegeven vorm afwijken. Aan de hand van de voorbeelden worden de mogelijke procédés voor het vervangen van lampen verduidelijkt.

13.4.1 LED-lampen

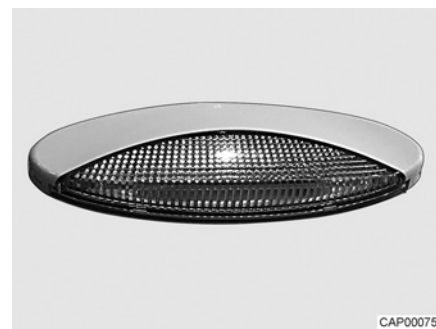
Afb. 127 LED-plafondverlichting (voorbeeld)

Afb. 128 LED-inbouwlamp (voorbeeld)

Afb. 129 LED-lamp (voorbeeld)

Afb. 130 Voortentverlichting

- ▶ LED-lichten hebben een zeer lange levensduur. Vervangen van deze lichten is normaal gesproken niet nodig.

Lamp vervangen:

- Dealer of een servicepunt opzoeken.

13.5 Reserveonderdelen

- ▶ Elke wijziging van de toestand van het voertuig, zoals deze bij levering door de fabriek was, kan een negatieve invloed hebben op het rijgedrag en de verkeersveiligheid.
- ▶ Door ons aanbevolen speciale uitvoeringen en originele reserveonderdelen zijn speciaal voor uw voertuig ontwikkeld en vrijgegeven. Deze producten zijn verkrijgbaar bij de dealer. De dealer is geïnformeerd over toegestane technische details en voert de noodzakelijke werkzaamheden vakkundig uit.

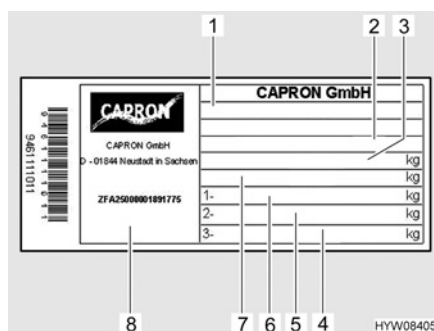

- ▶ Niet door ons vrijgegeven toebehoren-, aan-, om- of inbouwdelen kunnen het voertuig beschadigen en tot een verminderde verkeersveiligheid leiden. Zelfs als er voor deze onderdelen een goedkeuring van een deskundige, een algemene bedrijfstoelating of een goedkeuring van de constructie bestaat, bestaat daarmee nog geen zekerheid ten aanzien van de reglementaire kwaliteit van het product.
- ▶ Als producten die door ons niet werden vrijgegeven beschadigingen veroorzaken, kan daarvoor geen aansprakelijkheid worden aanvaard. Dit geldt ook voor niet goedgekeurde wijzigingen aan het voertuig.

Uit veiligheidsoverwegingen moeten reserveonderdelen voor apparaten beantwoorden aan de opgaves van de producent en door hem als reserveonderdeel zijn toegelaten. De reserveonderdelen mogen alleen door de producent van het apparaat of een erkende werkplaats worden ingebouwd. Voor reserveonderdelen staan de geautoriseerde dealers en servicepunten ter beschikking.

Bij bestellingen van reserveonderdelen het serienummer en het voertuig-type opgeven bij de dealer.

13.6 Typeplaatje

- 1 Type
- 2 Afkorting fabrikant en opbouwnummer
- 3 Technisch toegelaten totale massa van het voertuig
- 4 Vrij
- 5 Toegelaten asbelasting achter
- 6 Toegelaten asbelasting voor
- 7 Technisch toegelaten totale massa van het voertuig met aanhanger
- 8 Serienummer

Afb. 131 Typeplaatje

Het typeplaatje (Afb. 131) met het serienummer is aan de B-kolom aan de passagierzijde aangebracht.

Het typeplaatje niet verwijderen. Het typeplaatje:

- Identificeert het voertuig
- Helpt bij het bestellen van reserveonderdelen
- Geeft in combinatie met de voertuigpapieren informatie over de eigenaar

- ▷ Bij navragen aan de klantenservice altijd het **serienummer** erbij vermelden.

13.7 Waarschuings- en aanwijzingsstickers

Op en in het voertuig zijn waarschuings- en aanwijzingsstickers aangebracht. Waarschuings- en aanwijzingsstickers dienen de veiligheid en mogen niet worden verwijderd.

- ▷ Reservestickers kunnen bij de officiële dealer of bij het servicepunt besteld worden.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de banden van de camper.

De instructies hebben betrekking op:

- de keuze van de banden
- de omgang met de banden

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u een tabel, waarin de correcte bandenspanning voor uw voertuig kan worden gevonden.

14.1 Algemeen

- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken (zie sectie 14.6).

- ▷ Bandenspanning controleren bij koude banden. Een verhoogde bandenspanning bij warme banden niet reduceren.
- ▷ Aan het voertuig zijn binnenbandloze banden gemonteerd. Monteer nooit binnenbanden in deze banden.
- ▷ Gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig in acht nemen.

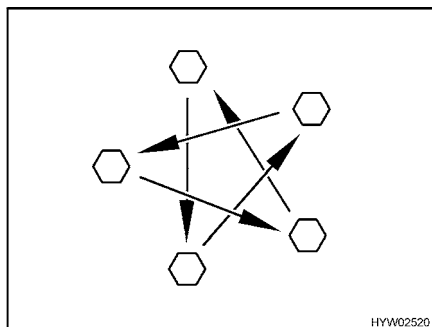

- ▷ Al naar gelang de uitvoering is het voertuig standaard alleen met een bandreparatieset uitgerust.
- ▷ Bij bandenpech het voertuig naar de kant van de weg rijden. Het voertuig beschermen met een gevarendriehoek. Waarschuwingssknipperlicht aanzetten.
- ▷ Banden mogen niet ouder zijn dan 6 jaar omdat het materiaal mettertijd broos wordt. Het viercijferige DOT-nummer op de zijkant van de band geeft de productiedatum aan. De eerste twee cijfers geven de week aan, de laatste twee het productiejaar.

Voorbeeld: (1415) Week 14, productiejaar 2015.

In acht nemen:

- Banden regelmatig (om de 14 dagen) nakijken op gelijkmatige profielslijtage, profieldiepte en uitwendige beschadiging.
- De door de wetgever voorgeschreven minimumprofiel diepte in acht nemen.
- Altijd banden van dezelfde bouwwijze, hetzelfde fabrikaat en dezelfde uitvoering (zomerbanden of winterbanden) gebruiken.
- Alleen voor het velgtype toegelaten banden gebruiken. De toegelaten velgenmaten en bandenmaten staan in de voertuigpapieren van het voertuig, maar ook de geautoriseerde dealer of het servicepunt geeft u graag advies.
- Nieuwe banden op een traject van ca. 100 km met gematigde snelheid inrijden, aangezien pas dan de volledige grip is verkregen.

Afb. 132 Wielmoeren of wielschroeven kruisgewijs aandraaien

- Wielmoeren of wielschroeven regelmatig controleren op vastzitten. Wielmoeren of wielschroeven van een vervangen wiel na 50 km aandraaien (Afb. 132).
- Als er nieuwe of pas gelakte velgen worden gebruikt, dan de wielmoeren of wielschroeven extra na ca. 1.000 tot 5.000 km aandraaien (Afb. 132).
- Bij stilstand of langere standtijden drukpunten op banden en wiellagers voorkomen:
Het voertuig zo opbokken dat de wielen zijn ontlast of het voertuig om de 4 weken zo bewegen dat de stand van de wielen verandert.

14.2 Keuze van de banden

- De verkeerde bandenkeuze kan tijdens de rit beschadiging van de banden tot en met klappen tot gevolg hebben.

- Als er banden worden gemonteerd die niet voor het voertuig zijn toegestaan, kan de vergunning voor het voertuig en daarmee de verzekeringsdekking vervallen. Uw dealer of uw servicepunt staat u graag met raad terzijde.

De voor uw voertuig vrijgegeven bandenmaten staan in de voertuigpapieren of kunnen bij de dealers of servicepunten worden opgevraagd. Elke band moet bij het voertuig passen, waaraan hij aangebracht wordt. Dit geldt in eerste instantie voor de afmetingen van de buitenkant (diameter, breedte), die door de genormeerde maataanduiding worden aangegeven. Daarnaast moet de band aan de eisen van het desbetreffende voertuig voldoen met betrekking tot gewicht en snelheid.

Bij het gewicht wordt van de toegestane maximale asbelasting uitgegaan, die over twee banden wordt verdeeld. De maximale draagkracht van een band blijkt uit zijn load-index (= LI, getal voor draagkracht).

Ook de asgeometrie van een voertuig, zoals wielvlucht en spling, is voor de keuze van de banden belangrijk. De hoogste snelheid die voor een band is toegestaan (bij volle draagkracht) wordt door zijn speed-index (= GSY, snelheidssymbool) aangegeven. Load-index en speed-index vormen samen de code voor het gebruik van een band. Ze zijn bestanddeel van de volledige, genormeerde aanduiding die op elke band zelf staat. Deze aanduidingen op de band moeten met die in de voertuigpapieren overeenkomen.

14.3 Aanduidingen op de band

215/70 R 15C 109/107 Q
(voorbeeld)

Naam	Verklaring
215	Breedte van de band in mm
70	Verhouding hoogte tot breedte van de band in procent
R	Bandentype (R = radiaal)
15	Velgdiameter in inch
C	Commercial (Transporter)
109	Getal draagkracht enkele banden
107	Getal draagkracht dubbele banden
Q	Snelheidssymbool (Q = 160 km/u)

14.4 Omgang met banden

- Over stoepranden in een stompe hoek rijden. De band kan anders aan de zijkant ingeklemd worden. Het rijden over een stoeprand in een spitse hoek kan tot beschadiging van de band en als gevolg daarvan tot klappen van de band leiden.
- Over hoogliggende riooldeksels langzaam rijden. De band kan anders ingeklemd worden. Het snel rijden over een hoogliggende riooldeksel kan tot beschadiging van de band en als gevolg daarvan tot klappen van de band leiden.
- Schokdempers regelmatig laten controleren. Het rijden met slechte schokdempers leidt tot duidelijk verhoogde slijtage.
- Bij ongelijkmatige profielslijtage voorsporing en wielvlucht laten controleren. Het rijden met verkeerd ingestelde voorsporing of eenzijdig ingestelde wielvlucht leidt tot duidelijk verhoogde slijtage.
- De banden niet reinigen met hogedrukreiniger. De banden kunnen binnen een paar seconden sterk beschadigd worden en als gevolg daarvan klappen.
- Banden ontzien bij het rijden. Hard remmen, start met plankgas en lange ritten op slechte straten vermijden.

14.5 Aandraaimoment

Velg	Aandraaimoment
Stalen velg 15"	160 Nm
Stalen velg 16"	180 Nm
Aluminiumvelg 15"	140 Nm
Aluminiumvelg 16"	160 Nm

14.6 Bandenspanning

- ▶ Een te lage bandenspanning leidt tot oververhitting van de band. Dit kan zware schade in de band tot gevolg hebben.
- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken.
- ▶ Alleen ventielen gebruiken die voor de voorgeschreven bandenspanning zijn toegelaten.

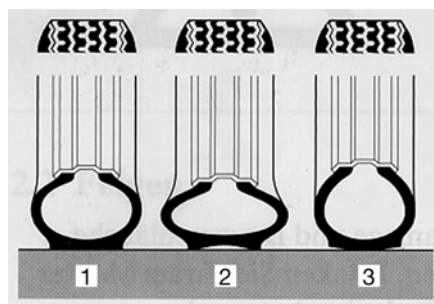

- ▷ Bandenspanning controleren bij koude banden. Een verhoogde bandenspanning bij warme banden niet reduceren.

De draagkracht en daarmee de houdbaarheid van een band hangt direct samen met de bandenspanning. Lucht is een vluchtig medium, dat onvermijdelijk ook uit de banden ontsnapt.

Als vuistregel kan ervan uitgegaan worden, dat bij een gevulde band na twee maanden een spanningsverlies van 0,1 bar optreedt. Om schade of klappen van de banden te vermijden, de bandenspanning regelmatig controleren.

Afhankelijk van de bandenspanning verandert het draagvlak van de band.

- 1 Juiste bandenspanning
- 2 Te lage bandenspanning
- 3 Te hoge bandenspanning

BUE00098

Afb. 133 Draagvlak van de band

- ▷ De opgaven van de bandenspanningswaarden gelden voor beladen voertuigen bij koude banden.
- ▷ Bij warme banden is de spanning hoger dan bij koude banden. De juiste spanning daarom bij koude banden controleren.
- ▷ Opgave van de spanning in bar.
- ▷ Boven 4,75 bar is altijd een metalen ventiel noodzakelijk.
- ▷ Wanneer de banden moeten worden vervangen adviseren wij banden in campinguitvoering.

De voertuigen worden voortdurend aan de laatste stand van de techniek aangepast. Het is mogelijk, dat er in deze tabel nog geen rekening is gehouden met nieuwe bandenmaten. In dit geval stelt de dealer u de nieuwste waarden gaarne ter beschikking.

Typen	Bandenmaat	Luchtdruk voor in bar	Luchtdruk achter in bar
Alle typen	215/70 R 15 C/CP (109/107) Q	4,25	4,5
Alle typen met banduitrusting "Camping"	215/70 R 15 C/CP (109/107) Q	4,75	5,5
Alle typen	225/75 R 16 C/CP (116/114) R	4,5	5,0
Alle typen met banduitrusting "Camping"	225/75 R 16 C/CP (116/114) R	4,75	5,5

15.1 Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor mogelijke storingen aan uw voertuig. De storingen zijn met hun mogelijke oorzaak en een suggestie voor de remedie vermeld.

De instructies hebben betrekking op:

- de reminstallatie
- de elektrische installatie
- de gasinstallatie
- het gaskooktoestel
- de gasbakoven
- de afzuigkap
- de verwarming (met boilerfunctie)
- de koelkast
- de watervoorziening
- de opbouw

De vermelde storingen kunnen zonder een uitgebreide vakkennis en in slechts enkele handelingen worden verholpen. Als de suggesties tot remedie die in deze gebruiksaanwijzing staan, niet helpen, moet een erkende werkplaats de oorzaak van de storing zoeken en verhelpen.

15.2 Reminstallatie

- Gebreken aan de reminstallatie meteen laten verhelpen door een geautoriseerde werkplaats.

15.3 Elektrische installatie

- Bij het vervangen van de woonruimteaccu alleen accu's van dezelfde bouwwijze en dezelfde capaciteit gebruiken.

- Voor het vervangen van de zekeringen zie hoofdstuk 9.

Storing	Oorzaak	Remedie
Verlichtingsinstallatie werkt niet meer volledig	Gloeilamp defect	Gloeilamp vervangen. Let op het vermogen (W) en de spanning (V)
Binnenverlichting werkt niet	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Verlichtingsmiddel, stekkerverbinding of bedrading defect	Klantenservice opzoeken
De elektrische opstap kan niet in- of uitgeklapt worden	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
Geen 230-V-voorziening ondanks aansluiting	230-V-beveiligingsauto-maat is geactiveerd	230-V-beveiligingsauto-maat inschakelen

Storing	Oorzaak	Remedie
Startaccu of woonruimteaccu wordt bij aansluiting op 230 V niet opgeladen	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de startaccu of aan de woonruimteaccu defect	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de startaccu of aan de woonruimteaccu vervangen
	Laadmodule in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
Woonruimteaccu wordt door het voertuig niet opgeladen	Zekering van dynamo klem D+ defect	Zekering vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
Controlelicht 12 V brandt niet	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Accu-scheidingsschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingsschakelaar inschakelen
	Startaccu of woonruimteaccu niet geladen	Startaccu of woonruimteaccu laden
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Plattezekering (2 A) aan de woonruimteaccu defect	Plattezekering (2 A) aan de woonruimteaccu vervangen
12-V-voorziening werkt niet	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Accu-scheidingsschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingsschakelaar inschakelen
	Woonruimteaccu is ontladen	Woonruimteaccu laden
	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de woonruimteaccu defect	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de woonruimteaccu vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
12-V-voorziening werkt niet bij 230-V-gebruik	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Accu-scheidingsschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingsschakelaar inschakelen
	Laadmodule in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	230-V-beveiligingsauto-maat is geactiveerd	Klantenservice opzoeken
	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de woonruimteaccu defect	Platte Jumbo-zekering (40 A) aan de woonruimteaccu vervangen

Storing	Oorzaak	Remedie
Startaccu wordt bij 12-V-gebruik ontladen	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Accu-scheidingsschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingsschakelaar inschakelen
Geen spanning op de woonruimteaccu	Woonruimteaccu is ontladen	Woonruimteaccu direct opladen Diepontlading is schadelijk voor de accu. Wanneer het voertuig langere tijd stilstaat, de woonruimteaccu vol laden

15.4 Gasinstallatie

- Bij een defect aan de gasinstallatie (gaslucht, hoog gasverbruik) bestaat explosiegevaar! Onmiddellijk de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. Ramen en deuren openen en goed ventileren.
- Bij een defect aan de gasinstallatie: Niet roken, geen open vuur en geen elektrische apparaten (lichtschakelaar enz.) bedienen. Dichtheid gasvoerende delen en leidingen met lekzoek-spray controleren. Niet met open vuur controleren.
- Defect aan de gasinstallatie door een geautoriseerde werkplaats laten verhelpen.

Storing	Oorzaak	Remedie
Geen gas	Gasfles leeg	Gasfles vervangen
	Gasafsluitkraan gesloten	Gasafsluitkraan openen
	Hoofdafsluitkraan op de gasfles gesloten	Hoofdafsluitkraan op de gasfles openen
	Buitentemperatuur te laag (-42 °C bij propaan-gas, 0 °C bij butaangas)	Wachten tot buitentemperatuur hoger wordt
	Inbouwapparaat defect	Klantenservice opzoeken

15.5 Kookplaat

Storing	Oorzaak	Remedie
Ontstekingsbeveiligingen reageren niet (vlam brandt na het loslaten van de regelgreep niet)	Te korte opwarmtijd	Na ontsteking de regelgreep ca. 15 tot 20 seconden ingedrukt houden
	Ontstekingsbeveiliging defect	Klantenservice opzoeken
Vlam dooft bij de lage instelling	Ontstekingsbeveiligingsvoeler niet correct	Ontstekingsbeveiligingsvoeler correct instellen (niet buiten). De sensorpunt moet 5 mm boven de brander uitsteken. De hals van de voeler mag niet meer dan 3 mm verwijderd zijn van de branderkrans; evt. contact opnemen met de klantenservice

15.6 Afzuigkap

Storing	Oorzaak	Remedie
Afzuigkap functioneert niet	Stroomvoorziening defect	Zekering controleren, evt. vervangen
Afzuigkap werkt niet op vol vermogen	Vetfilter vervuild	Vetfilter reinigen
	Adsorptiekoolfilter versleten	Adsorptiekoolfilter vervangen

Als de fout niet met behulp van de tabel of de gebruiksaanwijzing kan worden verholpen, de klantenservice opzoeken.

15.7 Verwarming/boiler

Storing	Oorzaak	Remedie
Verwarming ontsteekt niet	Temperatuursensor aan het bedieningspaneel of afstandssensor defect	Stekker aan het bedieningspaneel aftrekken. De verwarming functioneert dan zonder thermostaat. Zo spoedig mogelijk klantenservice opzoeken
Boiler gaat vanzelf leeg, veiligheids-/aftapventiel is geopend	Binnentemperatuur onder 3 °C	Binnenruimte verwarmen
Veiligheids-/aftapventiel kan niet worden gesloten	Temperatuur bij veiligheids-/aftapventiel onder 8 °C	Binnenruimte verwarmen
Rotor loopt luidruchtig of niet regelmatig	Rotor vervuild	Truma service raadplegen

Storing	Oorzaak	Remedie
Er brandt geen LED, apparaat is ingeschakeld, bedrijfsspanning beschikbaar	Automatische herstart is geblokkeerd, bijv. na een onderbreking van de stroomvoorziening	Apparaat resetten (uitschakelen, 5 seconden wachten, opnieuw inschakelen)
Na het inschakelen (winter- en zomergebruik) brandt er geen LED	Geen bedrijfsspanning	Accuspanning 12 V controleren, evt. accu laden
	Apparaat- of voertuigzekering defect	Alle elektrische stekker-verbindingen controleren
Na het inschakelen brandt de groene LED, maar de verwarming werkt niet	Via het bedieningspaneel ingestelde temperatuur lager dan ruimtetemperatuur	Hogere temperatuur instellen via het bedieningspaneel
Groene LED brandt, rode LED knippert	Veiligheidsschakelaar aan het raam via de gasafvoerschoorsteen is geactiveerd	Raam sluiten
	Dreigende onderspanning; accuspanning te laag < 10,4 V	Accu laden
Verwarming schakelt continu tussen minimaal en maximaal vermogen	Circulatielucht-aanzuiging geblokkeerd	Blokkade van de circulatielucht-aanzuiging verwijderen
Rode LED brandt, ca. 30 seconden na het inschakelen van de verwarming	Hoofdafsluitkraan of gasafsluitkraan gesloten	Hoofdafsluitkraan of gasafsluitkraan openen
	Gasfles leeg	Gasfles vervangen
	Toevoer verbrandingslucht of uitstroom afvoergassen vergrendeld	Openingen vrijmaken
Verwarming schakelt na een langere gebruiksduur om naar storing	Gasdrukregelaar bevroren	Regelaarverwarming (EisEx) gebruiken
	Butaangehalte in de gasfles te hoog	Propana gebruiken (vooral bij temperaturen onder 10 °C is butaan niet geschikt voor verwarmen)
	Uitstroom warme lucht geblokkeerd	Blokkade verwijderen
Groene LED knippert na het uitschakelen van de verwarming	Naloop voor temperatuurreductie van het apparaat is actief	Geen storing; naloop wordt na ca. 5 min. uitgeschakeld
Na het inschakelen branden de groen en rode LED	Elektronica is defect	Klantenservice opzoeken

Als deze maatregelen de storing niet verhelpen, de dichtstbijzijnde service-werkplaats van het betreffende apparaat informeren. Bij de papieren van het apparaat zit een adressenlijst. Alleen geautoriseerde vaklieden mogen het apparaat repareren.

15.8 Koelkast

Bij een defect de dichtstbijzijnde servicewerkplaats van het betreffende apparaat informeren. Bij de papieren van het apparaat zit een adressenlijst. Alleen geautoriseerde vaklieden mogen het apparaat repareren.

Bij enkele storingen knippen ook de aanduidingen op het bedieningsveld.

Storing	Oorzaak	Remedie
Storing 230-V-gebruik	Geen 230-V-voorziening	230-V-voorziening aansluiten
	230-V-beveiligingsauto-maat is geactiveerd	230-V-beveiligingsauto-maat inschakelen
	Te lage bedrijfsspanning 230 V	230-V-voorziening door werkplaats laten controleren
Storing 12-V-gebruik	12-V-gebruik is alleen mogelijk bij draaiende motor	Motor starten of andere gebruikswijze kiezen
	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Te lage bedrijfsspanning 12 V	12-V-voorziening door werkplaats laten controleren
Storing gasgebruik	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen
		Volle gasfles aansluiten
	Lucht in de gasleiding	Koelkast 2 tot 3 keer starten
Koelkast koelt niet naar behoren	Spinnenwebben of verbrandingsresten in de verbrandingskamer	Buiten aan het voertuig het ventilatierooster verwijderen en de verbrandingskamer reinigen
	Ventilatie van aggregaat ontoereikend	Controleren of ventilatierooster is afgedekt; evt. afdekkingen verwijderen
		Ventilatierooster afnemen en ruimte erachter schoonmaken (bijv. bladeren verwijderen)
	Omgevingstemperaturen te hoog	Ventilatierooster tijdelijk afnemen
	Koelkast staat te schuin	Voertuig horizontaal zetten
	Te veel ijs op de koelribben	Koelkast ontdooien

15.9 Watervoorziening

Storing	Oorzaak	Remedie
Lekwater in voertuig	Lekkage	Plaats van lekkage opsporen, waterleidingen opnieuw vastklemmen
Geen water	Watertank leeg	Drinkwater bijvullen
	Aftapkraan niet gesloten	Aftapkraan sluiten
	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Zekering van de waterpomp defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Waterpomp defect	Waterpomp (laten) vervangen
	Waterleiding geknikt	Waterleiding recht leggen of vervangen
	Elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
Toilet heeft geen spoelwater	Waterpomp op het paneel uitgeschakeld	Waterpomp inschakelen
	Watertank leeg	Drinkwater bijvullen
Indicatie voor afvalwater en water geeft een onjuiste waarde aan	Zekering voor toilet defect	Zekering vervangen
	Meetsonde in afvalwatertank of watertank vervuild	Afvalwatertank/watertank reinigen
Afvalwatertank kan niet worden geleegd	Meetsonde defect	Meetsonde vervangen
	Aftapkraan verstopt	Reinigingsdeksel van afvalwatertank openen en afvalwater weg laten lopen. Afvalwatertank goed spoelen
Uitloop bij ééngreepsmengkraan verstopt	Perlator verkalkt	Perlator ontkalken of vervangen
Sproeier van douchekop verstopt	Sproeier verkalkt	Douchekop ontkalken of sproeinoppen schoonwrijven
Water loopt langzaam of helemaal niet uit de douchebak weg	Voertuig staat niet horizontaal	Voertuig horizontaal zetten
Vertroebeling van het water	Vervuild water bijgevuld	Watertank mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
	Sediment in watertank of in de waterinstallatie	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen

Storing	Oorzaak	Remedie
Smaak- en reukveranderingen van het water	Vervuild water bijgevoeld	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
	Per ongeluk brandstof in de watertank gevuld	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen. Indien zonder resultaat: Vakkundige werkplaats raadplegen
	Microbiologische afzettingen in de waterinstallatie	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
Afzettingen in de watertank en/of in watervoerende componenten	Te lange verblijfsduur van het water in de watertank en in de watervoerende componenten	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen

15.10 Opbouw

Storing	Oorzaak	Remedie
Luikenscharnieren/deurscharnieren draaien zwaar	Luikenscharnieren/deurscharnieren niet/onvoldoende gesmeerd	Luikenscharnieren/deurscharnieren met zuurvrij en harsvrij vet smeren
Scharnieren/gewrichten in de natte cel/in de toiletruimte draaien zwaar/knarsen	Scharnieren/gewrichten niet/onvoldoende gesmeerd	Scharnieren/gewrichten met oplosmiddelvrije en zuurvrije olie smeren ▷ Sproeiapparaten bevatten vaak oplosmiddelen
Scharnieren opbergkasten draaien zwaar/knarsen	Scharnieren niet/onvoldoende gesmeerd	Scharnieren met zuurvrije en harsvrije synthetische olie smeren

- ▷ Voor reserveonderdelen staan de geautoriseerde dealers en servicepunten ter beschikking.

16.1 Afmetingen en toegestaan aantal personen

Model	Zitplaatsen	Slaapplaatsen	Externe afmetingen L / B / H (in cm)
T60 / T132	4	2 / 3 (OPT)	595 / 232 / 290
T58 / T135	4	2 / 3 (OPT)	595 / 232 / 290
T64 / T358	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	680 / 232 / 290
T66 / T337	4	2 / 3 (OPT)	690 / 232 / 290
T65 / T334	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	696 / 232 / 290
T69S / T339	4	2 / 5 (OPT)	697 / 232 / 290
T67 / T448	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	735 / 232 / 290
T68 / T447	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	740 / 232 / 290
T69L / T449	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	740 / 232 / 290
A68 / A361	4 / 6 (OPT)	6	660 / 232 / 314
A72 / A461	4 / 6 (OPT)	6	720 / 232 / 314
A70 / A464	4 / 6 (OPT)	6	725 / 232 / 314
I69S / I339	4	4 / 5 (OPT)	698 / 232 / 293
I68 / I447	4 / 5 (OPT)	4 / 5 (OPT)	741 / 232 / 293
I69L / I449	4 / 5 (OPT)	4 / 5 (OPT)	741 / 232 / 293
V60 / V132	4	2 / 3 (OPT)	595 / 214 / 271
V66 / V337	4	2 / 3 (OPT)	665 / 214 / 271

Verdere informatie over technische gegevens aan de voertuigpapieren resp. de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig ontlelen.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk vindt u nuttige tips voor de reis.

De instructies hebben betrekking op:

- de verkeersbepalingen in het buitenland
- de hulp in Europese landen
- de gasvoorziening in Europese landen
- de bepalingen m.b.t. tol in Europese landen
- het veilig overnachten onderweg
- de wintercamping

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u een checklist, waarin de belangrijkste uitrustingen en voorwerpen voor de reis kunnen worden gevonden.

17.1 Verkeersbepalingen in het buitenland

- ▷ De chauffeur is verplicht om zich voor de reis te informeren over de verkeersbepalingen in de landen waar de reis doorheen voert. Informatie is te verkrijgen bij de automobielfclubs of de vertegenwoordigende instanties van het land.
- ▷ In enkele Europese landen moeten waarschuwingsvesten worden gedragen, als buiten de bebouwde kom in geval van pech of bij ongevallen het voertuig wordt verlaten.
- ▷ In veel landen gelden bepaalde en ten dele andere voorschriften en regels (bijv. andere waarschuwingsborden voor houders aan de achterkant, verplichting tot meenemen van alcoholtester, reservelampen, waarschuwingsvesten, toegelaten grootte van jerrycans). De chauffeur moet voor de rit informatie inwinnen over deze regelingen.
- ▷ De recentste informatie is over het algemeen op de websites van nationale autoclubs te vinden.

De informatie over de verkeersbepalingen is erg belangrijk, omdat in geval van schade het recht van het betreffende land geldt. Voor de eigen veiligheid bij reizen naar het buitenland altijd de volgende punten in acht nemen:

- De verzekeringspapieren meenemen.
- Bij ongelukken in elk geval door de politie een proces-verbaal laten opmaken.
- Geen documenten ondertekenen, die niet volledig zijn gelezen en begrepen.

17.2 Hulp op de Europese wegen

- ▷ Voordat u op reis gaat nationale telefoonnummers voor hulp onderweg en de politie noteren. In vele landen geldt het centrale noodnummer 112 (zonder kengetal).
- ▷ Bij voorkeur een lijst samenstellen met belangrijke telefoonnummers voor de landen waar u doorheen reist en deze in het voertuig bewaren.

Automobielfclubs in eigen land of het land waarin u reist helpen u graag verder.

17.3 Gasvoorziening in Europese landen

- ▷ In Europa bestaan er verschillende aansluitsystemen voor gasflessen. Het vullen of vervangen van de eigen gasflessen is in het buitenland niet altijd mogelijk. Laat u voor u op reis gaat informeren, bijv. bij de automobielfclub of door de vakbladen, over de aansluitsystemen in uw gastland.

Algemene tips

De volgende instructies altijd in acht nemen:

- Alleen met volle gasflessen op vakantie gaan.
- Maximaal mogelijke capaciteit aan gasflessen gebruiken.
- Adaptersets (verkrijgbaar in de campinghandel) voor het vullen van de gasflessen in het buitenland alsmede voor het aansluiten van de gasdrukregelaar aan buitenlandse gasflessen meenemen.
- In de koude seizoenen op vulling met propaangasgehalte letten (butaan neemt geen gasvorm meer aan onder 0 °C).
- Blauwe flessen van de firma Campingaz gebruiken (wereldwijd verkrijgbaar). De gasflessen alleen met een veiligheidsventiel gebruiken.
- Als er buitenlandse flessen worden gebruikt, de gaskast controleren of de gasflessen erin passen. Buitenlandse flessen zijn niet altijd even groot als de eigen gasflessen.
- De website www.mylpg.eu biedt een overzicht van gasaanbieders in Europa.

17.4 Bepalingen m.b.t. tol in Europese landen

In veel Europese landen bestaat tegenwoordig een tolplicht. De bepalingen voor de tol en de wijze van heffing zijn zeer verschillend. Onwetendheid beschermt echter niet tegen bekeuring en de bekeuringen kunnen behoorlijk hoog zijn.

Zoals bij de verkeersbepalingen is de chauffeur verplicht, voor de reis informatie in te winnen over de modaliteiten van de tol. Zo is bijvoorbeeld in Oostenrijk bij motorvoertuigen van meer dan 3,5 t totaal gewicht het vignet niet meer voldoende. Er moet een zogenaamde "Go-Box" worden gekocht en geladen.

Informatie is verkrijgbaar bij alle automobielfclubs of in het internet.

- ▷ Voorruitensolarfilter kunnen de foutloze werking van automatische afschrijvingsystemen (bijv. Go-Box) verhinderen. Hiermee moet bij de aankoop van de apparaten rekening worden gehouden (bijv. Split-Go-Box).

17.5 Tips voor veilig overnachten onderweg

Bedachtzaam handelen is de beste maatregel voor een veilige nacht in de camper.

Het risico van diefstal wordt tot een minimum gereduceerd als de volgende basisregels in acht worden genomen:

- Tijdens het hoogseizoen niet op parkeerplaatsen langs de snelweg overnachten, die aan typische vakantieroutes liggen.
- Meerdere voertuigen op een plek zorgen niet per se voor bescherming tegen diefstal. Het eigen gevoel over de standplaats laten beslissen.
- Ook voor slechts één overnachting een campingplaats zoeken.
- Bij overnachten in het open veld vluchtmogelijkheid vrijhouden. De weg naar de bestuurdersstoel moet vrij zijn. De contactsleutel moet binnen handbereik liggen.
- Alleen waardevolle spullen meenemen die onderweg per se nodig zijn. Waardevolle spullen als dit mogelijk is in een kleine safe opbergen en niet direct in de buurt van ramen of deuren neerleggen.
- Het voertuig altijd afsluiten.

17.6 Tips voor winterkampeers

De volgende tips dragen ertoe bij dat winterkamperen aangename herinneringen achterlaat.

- Staanplaats op tijd reserveren. Goede wintercampings zijn vaak al snel volgeboekt.
- Niet zonder winterbanden starten.
- Sneeuwkettingen meenemen.
- Staanplaats doordacht kiezen. Op de ondergrond letten. Sneeuw en ijs kunnen eventueel dooien.
- Als het voertuig is opgesteld, handrem loszetten om bevriezen te voorkomen.
- Sneeuwwallen mogen nooit ingebouwde ventilatieopeningen afdekken.
- De ingebouwde ventilatieopeningen sneeuw- en ijsvrij houden.
- Op goede luchtcirculatie letten. Een goede luchtcirculatie vermijdt vocht en de woonruimte kan makkelijker verwarmd worden.
- De ramen van de bestuurderscabine met enkele beglazing met isoleermatten afdekken, zodat er geen plekken zijn waar de koude makkelijk binnen kan dringen.
- De instructies in sectie "Gasvoorziening in Europese landen" in acht nemen.
- Voor de gasinstallatie een systeem met twee gasflessen met omschakelautomaat gebruiken, zodat de voorraad niet tijdens de nacht opraakt.
- Gasinstallatie alleen met propaangas gebruiken.
- De ruimte achter de verwarming niet als opbergruimte gebruiken.
- In het voertuig nooit katalysator-kachels of infraroodstralers die op gas werken gebruiken aangezien deze zuurstof aan de ruimte onttrekken voor de verbranding.
- 230-V-voedingskabel van de kabelhaspel zo aanleggen dat de leiding niet vast kan vriezen of beschadigd kan raken (bijv. bij wegruimen van sneeuw).
- Als het hevig sneeuwt, regelmatig de sneeuw van het dak van het voertuig verwijderen. Enkele centimeters poedersneeuw dienen ter isolatie, maar natte sneeuw vormt snel een overmatige belasting.
- Voor de terugreis de sneeuw op het dak compleet verwijderen, zodat achteropkomend verkeer geen hinder ondervindt van sneeuw die van het dak afwaait.

17.7 Reischecklists

De volgende checklists helpen om belangrijke dingen niet thuis te vergeten, ook al is misschien niet alles nodig wat in deze checklists staat.

- ▷ De reisdocumenten (bijv. papieren en informatie) en de technische toestand van het voertuig niet pas kort voor de reis controleren. Het tijdig plannen en nakijken van de documenten maakt vakantie vanaf het begin mogelijk.

Keuken

✓	Voorwerp	✓	Voorwerp	✓	Voorwerp
	Dweil		Afwasmiddel		Saladebestek
	Bestek		Theedoeken		Snijplank
	Vleesvork		Glazen		Spoelborstel
	Blikopener		Grillbestek		Spoeldoeken
	Ijsblokjesvorm		Kurkentrekker		Lucifers
	Aansteker		Keukenpapier		Thermosfles
	Flessenopener		Afvalzakken		Potten
	Vershoudbakjes		Pannen		
	Servies		Roerlepels		

Bad/Sanitair

	Handdoeken		Sanitairproducten		Toiletpapier
	Sanitaire artikelen		Toiletborstel		Beker voor tandenpoetsen

Woonruimte

	Afvalemmer		Kaarten		Rugzak
	Autoatlas		Bezem		Slaapzakken
	Badhanddoeken		Blik		Schrijfgerei
	Badschoenen		Kaarsen		Schoenen
	Batterijen		Kleerhangers		Schoenpoetsproducten
	Beddengoed		Kleerborstel		Sportuitrusting
	Zak voor vuile was		Hoofdkussens		Stofzuiger
	Boeken		Landkaart		Zaklamp
	Campinggids/Lijst met standplaatsen		Medicijnen		Zakmes
	Verrekijker		Mobiele telefoon		Tafelkleed
	Brandblusser		Naaigerei		Drinkfles
	Gasfles		Regenkleding		Wasknijpers
	Insectenlamp		Reisapotheek		Waslijnen
	Insectwerende producten		Reisgids		

Voertuig/Gereedschap

✓	Voorwerp	✓	Voorwerp	✓	Voorwerp
	Afvaljerrycan		Gasslang		Sneeuwkettingen (winter)
	Adaptercontactdoos		Weefselband		Schroevendraaier
	CEE-adapter		Gietkan voor drinkwater		Stroomcontroleur
	Draad		Kabelhaspel		Wielkeggen
	Reservewiel		Lijm		Verbandtrommel
	Reservelampen		Combinatietang		Wagenkrik
	Reservezekeringen		Compressor		Gevarendriehoek
	Hamer		Ogen		Waarschuwingspaneel
	Gaffelsleutel		Slangadapter		Waarschuwingstest(en)
	Gasvuladapter		Slangklemmen		Waarschuwingsschakelaar

Buitenbereik

	Afspankoord		Campingtafel		Slot
	Blaasbalg		Bagagespin		Snoer
	Campingstoelen		Grill		Tentharingen/spanbanden

Documenten

	Adressenlijst		Autopapieren		Reispass
	Aanmeldingsbevestiging(en)		Rijbewijs		Reis- en kredietbrief
	Allergiepas		Inentingspas		Verzekeringpapieren
	Gebruiksaanwijzingen		Creditcard		Vignet/tolkaart
	Gebruiksaanwijzing voor medicijnen		Paspoort		Visum

12-V-boordnet	80
12-V-voorziening	80
Inschakelen	87
Storingsopsporing	154
230-V-aansluiting	43, 90
Storingsopsporing	153
230-V-boordnet	90
230-V-voorziening zie 230-V-aansluiting	90
230-V-zekeringenkast	94

A

Aanbouwonderdelen zie speciale uitvoeringen	12
Aandraaimoment, wielen	149
Aanduidingen op de band	149
Aansluitkabel zie 230-V-voorziening	90
Aanwijzingsstickers	146
Aardlekschakelaar	90
Controleren	94
Accu zie startaccu en woonruimteaccu	81
Accubewaking	86
Accu-keuzeschakelaar	85
Accu-scheidingsschakelaar	85
Afvalwaterkraan	121
Afvalwatertank	121
Leegmaken	121
Reinigen	134
Storingsopsporing	159
Verzorging	134
Afvoer	
Afvalwater	8
Fecaliën	8
Huisvuil	8
Afzuigkap	109
Storingsopsporing	156
Verzorging	134
Algemene instructies	8
Alkoofbed	63
Bedladder	64
Veiligheidsnet	64

B

Bakoven zie gasbakoven	108
Banden	147
Algemene instructies	147
Bandenkeuze	148
Bandenspanning	150
Kenmerk	149

Omgang met	149
Overmatige slijtage	13, 33, 147, 150
Basisuitrusting	21
Bedden	63
Bedieningspaneel, heteluchtverwarming	99
Bedladder, alkoofbed	64
Bedladder, hefbed	66
Bedladder, stapelbed	67
Beeldschermhouder, rijpositie	63
Belading	24
Fietsenrek	26
Garage achter	26
Opbergruimte achter	26
Belading zie ook bijlading	24
Bepalingen m.b.t. tol in Europese landen	164
Bestuurdersdeur	45
Bestuurdersstoel	37
Beveiligingsautomaat	94
Bijkomende uitrusting	22
Bijlading	20
Berekening	23
Samenstelling	22
Voorbeeld berekening	21, 23
Bijlading zie ook belading	20
Binnendeur, storingsopsporing	160
Binnenverlichting	
Gloeilampen, vervangen	144
Storingsopsporing	153
Boiler	99
Brand	
Bestrijding	11
Handelen bij	11
Brand, voorkomen	11
Brandstofvulopening	40
Brandveiligheid	11
Buitenaansluiting zie 230-V-aansluiting	43
Buitenbedrijfstelling, tijdelijk (toilet)	127
Buitenspiegels, elektrisch instelbaar	
Instellen	39
Spiegelverwarming, inschakelen	39
Buitenverlichting	
Controleren	33
Gloeilampen, vervangen	141
Storingsopsporing	153
Butaangas	15, 74

C

Campinggasflessen, gebruiken	16, 75
Capaciteit van de accu	80
Checklist	
Bij ingebruikname na stilstand	139
Bij stilstand in de winter	138
Bij tijdelijke stilstand	137
Verkeersveiligheid	33
Voor de reis	166
Voor het rijden	33
Circulatieluchtventilator	96, 99
Condenswater	49
Condenswater aan de schroefverbindingen aan de bodem van het voertuig	49
Condenswater aan het dubbele plexiglasraam	49
Controlelicht, toilet	125
Controles zie checklist	33, 137
Conventionele belasting	22

D

Daadwerkelijke massa	21, 23
Dakluik met kliksluiting	56
Openen	56
Sluiten	56
Dakluiken	55
Dakraam	
Continue ventilatie	53
Openen	53
Sluiten	53
Deuren	
Bestuurdersdeur	45, 47
Ingangsdeur	45, 46
Slot	45
Storingsopsporing	160
Deurslot	45
Diepontlading	80
Dimlicht	142
Douche	122
Draaglasten	20
Drinkwatervulopening	116
Openen	116
Sluiten	116

E

Eerste ingebruikname	19
Elektrisch instelbare buitenspiegels	39

Elektrische installatie	79
230-V-aansluiting, storingsopsporing	153
Opstap, storingsopsporing	153
Storingsopsporing	153
Veiligheidsinstructies	16
Verklaring van de begrippen	79
Verlichting, storingsopsporing	153
Elektrische raamschakelaar	
Openen	39
Sluiten	39
Elektroblok (EBL 119)	84
Inbouwplaats	85
Taken	84

F

Fecaliëntank	
Leegmaken	126
Verwijderen	126
Fecaliëntank zie toilet-cassette	126
Fietsenrek	
Belading	26
Rit met beladen fietsenrek	26
FI-schakelaar zie aardlekschakelaar	94
Flatscreen	
Kijkpositie	61, 62, 63
Rijpositie	62, 63
Fornuis zie gaskooktoestel	106

G

Garage achter	26
Garantie	5
Garantiebewijs	5
Gasafsluitkranen	77
Openen	77
Sluiten	77
Symbolen	77, 95
Gasafvoerschousteen aan de rechterzijde van het voertuig	96
Gasbakoven	108
Inschakelen	108
Uitschakelen	109
Gasdrukregelaar, schroefverbindingen	75
Gasflessen	
Veiligheidsinstructies	16, 74
Vervangen	76

Gasinstallatie	73	Heftafel	60
Algemene instructies	14	Naar voren/achteren verschuiven	60
Defect	14, 73, 155	Ombouw tot bed-onderstel	60
Storingsopsporing	155	Heki-dakluik	57
Veiligheidsinstructies	14, 73	Hor	58
Gaskast	15, 74	Openen	57
Gaskooktoestel		Sluiten	57
Inschakelen	107	Ventilatiestand	58
Reinigen	132	Vouwverduistering	58
Storingsopsporing	156	Heteluchtverwarming	99
Uitschakelen	107	Bedieningspaneel	99
Gaslucht	14, 73, 155	Circulatieluchtventilator	96, 99
Gasverbruik	75	Storingsopsporing	156
Gasvoorziening in Europese landen	164	Hogedrukreiniger, wassen met	129
Gebruik van een aanhanger	14	Hoofdschakelaar 12 V	87
Veiligheidsinstructies	14	Hoofdsteunen	37
Gebruikswijzen, koelkast (Thetford)	111	Hoog gasverbruik	14, 73, 155
Gebruikswijzen, verwarming	98	Hor, Heki-dakluik	
Gebruikswijzen, warmwatervoorziening	98	Openen	58
Geen gas	155	Sluiten	58
Gloeilampen, vervangen	144	Hor, ingangsdeur	
Buitenverlichting	141	Openen	47
Richtingaanwijzer, zijkant	142	Sluiten	47
Verlichting achter	144	Hor, raam	
Verlichting voor	142	Openen	54
Gordijnen, reinigen	132	Sluiten	54
Grill	108	Hor, reinigen	132
Inschakelen	109	Hulp op de Europese wegen	163
Uitschakelen	109		
Grootlicht	142		
H			
Handrem	41		
Aantrekken	12		
Hangtafel	59		
Ombouw tot bed-onderstel	60		
Tafel in rijrichting verschuiven	59		
Vergroten	59		
Verkleinen	59		
Hefbed	64		
Bedladder	66		
Openen	65		
Riemen, spannen	66		
Sluiten	65		
Hefsteunen	42		
Inklappen	43		
Lengte, verstellen	42		
Uitklappen	42		
		I	
		Inbouwapparatuur	95
		Gebruiksaanwijzingen	12
		Ingangsdeur	45
		Hor	47
		Ingangsdeur, binnen	
		Openen	46, 47
		Vergrendelen	46, 47
		Ingangsdeur, buiten	
		Openen	45
		Vergrendelen	45
		Ingebruikname	
		Na stilstand in de winter	139
		Na tijdelijke stilstand	139
		Inspecties	141
		Inspectiewerkzaamheden	141
		Inwendige verzorging	131

K

Kabelhaspel	90
Kentekenbewijs	19
Kinderbedden	63, 64, 66
Klepslot	
Ellipsvormig	48
Openen	48
Sluiten	48
Koelkast	43, 110
Deurvergrendeling	113
Gasgebruik, inschakelen	112
Gasgebruik, uitschakelen	112
Gebruikswijzen	111
Storingsopsporing	158
Ventilatioerooster, wegnemen	110
Koelkast-ventilatioerooster, wegnemen	110
Kookplaat	106
Storingsopsporing	156
Koplampen	142
Kunstmatige ventilatie	12, 49
Kunststofdelen in het toilet en in de woonruimte, reinigen	132
Kussenstoffen, reinigen	132

L

Ladder, alkoofbed	64
Ladder, hefbed	66
Ladder, stapelbed	67
Lampen	61, 144
Bedienen	61
Reinigen	132
Lampen zie gloeilampen, vervangen	144
LED-lamp	145
In-/uitschakelen	61
Leeg gewicht	21
Lekwater in voertuig	159
Luchtuitstroomopeningen, instellen	97

M

Massa in rijklare toestand	21
Mechanische hefsteunen	
Inklappen	43
Lengte, verstellen	42
Uitklappen	42
Meubelluiken, storingsopsporing	160
Meubeloppervlakken, reinigen	132
Milieu-instructies	8

Motorkap	30
Openen	31
Sluiten	31
Motoroliepeil, controleren	32

N

Nuttige tips	163
--------------	-----

O

Ombouw slapen	
Eénpersoonsbedden tot ligvlak	68
Middelste zitgroep	68
Zitbank voor	69, 70, 71
Omgang met banden	149
Onderhoudswerkzaamheden	141
Onderkant, verzorgen	131
Opbergruimte achter	26
Oprijblokken	41
Opstap	27, 41
Inklappen	28
Storingsopsporing	153
Uitklappen	28
Verzorging	131
Waarschuwingstoon	27
Opstelling van de zitplaatsen	38
Overladen	24
Overnachten, onderweg	165

P

Paneel (LT 100)	87
Hoofdschakelaar 12 V	87
Paneel zie ook indicaties	87
Parkeerlicht	142
Passagiersstoel	37
Peer zie gloeilampen, vervangen	141, 144
Persoonlijke uitrusting	22
Propaangas	15, 74
PVC-vloerbedekking	29
PVC-vloerbedekking, reinigen	132

R

Raam	
Hor	54
Vouwverduistering	54
Raamschakelaar	
Openen	39
Sluiten	39

Ramen	49	Steunen zie hefsteunen	42
Rolhor	52	Stilstand	
Verduisteringsrollo	52	In de winter	138
Reinigen zie verzorging	129	Tijdelijk	136
Reinigen, watertank	132	Stores, reinigen	132
Reischecklists	166	Storingsopsporing	153
Reiswieg	63, 64, 66	12-V-voorziening	154
Reminstallatie, storingsopsporing	153	230-V-aansluiting	153
Remmen	36	Accu	154
Controleren	36, 153	Afzuigkap	156
Reserveonderdelen	145	Binnendeur	160
Richtingaanwijzer	142	Elektrische installatie	153
Rijden met de camper	35	Gasinstallatie	155
Rijsnelheid	36	Gaskooktoestel	156
Rolhor, raam		Heteluchtverwarming	156
Openen	52	Koelkast	158
Sluiten	52	Kookplaat	156
Rolhor, reinigen	132	Meubelluiken	160
Ruitenwisservloeistof, bijvullen	31	Opbouw	160
Rustspanning	79	Opstap	153
Ruststroom	79	Reminstallatie	153
S			
Sanitaire inrichting	115	Startaccu	154
Schuifraam		Toilet	159
Openen	50	Verlichting	153
Sluiten	50	Verwarming	156
Serienummer	146	Warmwatervoorziening	156
Serviceluiken	47	Watervoorziening	159
Klepslot	47, 48	Woonruimteaccu	154
Sleutelset	19	Strengblokkering	30
Slot		Symbolen	
Bestuurdersdeur	45	Gasafsluitkranen	77, 95
Ingangsdeur	45	Voor instructies	7
Serviceluik	47, 48	T	
Sneeuwkettingen	32	Tablethouder	38
Speciale uitvoeringen		Tafels	59
Beschrijving	7	Tankdeksel zie brandstofvulopening	40
Kenmerk	7	Tanken	40
Veiligheidsinstructies	12	Tapijtvloer, reinigen	132
Spoelbak, reinigen	132	Technisch toegelaten totale massa	21, 23
Stapelbed	66	Technische gegevens	161
Bedladder	67	Televisie	29
Ombouwen	66	Tijdens de rit	35
Veiligheidsnet	67	Tips	163
Startaccu		Toebehoren, aanbouw	12
Laden	83	Toegelaten totaalgewicht zie	
Storingsopsporing	154	technisch toegelaten totale massa	20
Zekeringen	92		

Toilet	124
Controlelicht	125
Leegmaken	125
Spoelen	125
Storingsopsporing	159
Tijdelijke buitenbedrijfstelling	127
Wintergebruik	127
Zekering	93
Toilet-cassette, bevestigingsbeugel	126
Toiletruimte	122, 124
Ventileren	122
TV-installatie	61, 63
Typeplaatje	146

U

Uitwendige verzorging	129
Uitzetbaar raam	
Continue ventilatie	51
Openen	50
Rolhor	52
Sluiten	51
Verduisteringsrollo	52

V

Vario-toiletruimte	123
Ombouw tot douchecabine	123
Ombouw tot toiletruimte	124
Vast bed	67
Openen	67
Sluiten	67
Veiligheids-/aftapventiel verwarming	103
Veiligheids-/aftapventiel, inbouwplaats	120
Veiligheidsgordels	37
Juist dragen	37
Reinigen	132
Veiligheidsinstructies	11
Brandveiligheid	11
Elektrische installatie	16
Gasflessen	74
Gasinstallatie	14, 73
Gebruik van een aanhanger	14
Kookplaat	106
Verkeersveiligheid	13
Waterinstallatie	17
Veiligheidsnet, alkoofbed	64
Veiligheidsnet, hefbed	66
Veiligheidsnet, stapelbed	67
Velgtype	147

Vensterruiten, reinigen	130
Ventileren	49
Toiletruimte	122
Verdeling van de hete lucht	97
Verduisteringsgordijn voor bestuurderscabine, vastzetten	29
Verduisteringsrollo, raam	
Openen	52
Sluiten	52
Verduisteringsrollo, reinigen	132
Vergrendeling van de koelkastdeur	
In ventilatiestand vergrendelen	113
Openen	113
Sluiten	113
Vergrendelingsknop, uitzetbaar raam	50
Verkeersbepalingen in het buitenland	163
Verkeersveiligheid	33
Checklist	33
Instructies	13
Verlichting	
Achter	144
Front	142
Lampen, reinigen	132
LED-lamp	61
Storingsopsporing	153
Verlichting achter	144
Verstikkingsgevaar	12, 49
Verwarming	96
Circulatieluchtventilator	96, 99
Eerste ingebruikname	96
Gebruikswijzen	98
Luchtuitstroomopeningen, instellen	97
Storingsopsporing	156
Strengblokkering	30
Verdeling van de hete lucht	97
Warmtewisselaar, vervangen	95
Verwarming, buitenspiegels	39
Verzorging	129
Afvalwatertank	134
Afzuigkap	134
Bij stilstand in de winter	138
Bij tijdelijke stilstand	136
Gaskooktoestel	132
Gordijnen	132
Hogedrukreiniger, wassen met	129
Hor	132
In de winter	135
Inwendige verzorging	131
Kunststofdelen binnen	132

Kussenstoffen	132	Waterinstallatie	
Lampen	132	Drinkwatervulopening	116
Meubeloppervlakken	132	Leegmaken	119
Onderkant	131	Ontsmetten	134
Opstap	131	Reinigen	132
PVC-vloerbedekking	132	Veiligheidsinstructies	17
Rolhor	132	Verzorging	132
Spoelbak	132	Vullen	116
Stores	132	Waterleidingen, reinigen	133
Tapijtvloer	132	Waterpomp	115, 116
Uitwendige verzorging	129	Watertank	
Veiligheidsgordel	132	Reinigen	132
Vensterruiten	130	Water, aftappen	119
Verduisteringsrollo	132	Water, vullen	118
Vouwverduistering	132	Waterhoeveelheid, verminderen	118
Wassen	130	Watertank zie ook waterinstallatie	116
Waterinstallatie	132	Watervoorziening	
Waterleidingen	133	Algemeen	115
Watertank	132	Storingsopsporing	159
Vloerverwarming, elektrisch		Wegenwacht in Europa	163
Inschakelen	106	Wiel vervangen, aandraaimoment	149
Overbelastingsbeveiliging	106	Wielen	147
Uitschakelen	106	Wintercamping	165
Voertuig, wassen	130	Wintergebruik	136
Voertuigverlichting zie buitenverlichting	141	Winterverzorging	135
Voor het rijden	19	Woonruimteaccu	
Vorstgevaar	17, 115, 119	Inbouwplaats	81
Vouwverduistering, Heki-dakluik		Instructies	81
Openen	58	Ontlading	82
Sluiten	58	Storingsopsporing	154, 155
Vouwverduistering, raam		Zekeringen	93
Openen	54		
Sluiten	54	Z	
Vouwverduistering, reinigen	132	Zekering 230 V	94
Vouwverduistering, voorruit, vergrendelen	28	Inbouwplaats	94
Vouwverduistering, zijruit, vergrendelen	28	Zekeringen	92
		Aan de startaccu	92
W		Aan de woonruimteaccu	93
Waarschuwingstickers	146	Naast het elektroblok	93
Warmtewisselaar, verwarming, vervangen	95	Voor Thetford-toilet	93
Warmwatervoorziening	96	Zekering 230 V	90, 94
Gebruikswijzen	98	Zekeringen 12 V	92
Inschakelen	98, 99	Zekeringen 12 V	92
Leegmaken	104	Aan de startaccu	92
Storingsopsporing	156	Aan de woonruimteaccu	93
Uitschakelen	98, 99	Naast het elektroblok	93
Veiligheids-/aftapventiel	103	Voor Thetford-toilet	93
Water, bijvullen	104	Zekeringenkast	94
Wassen met hogedrukreiniger	129	Zitbank voor, ombouw slapen	69, 70, 71

